

KAMERUNIN TILANNEKATSAUS LOKAKUUSSA 2017

Tämä tilannekatsaus käsittelee Kamerunin turvallisuusolosuhteita ja siihen vaikuttavia merkittävimpiä tapahtumia ja turvallisuusvälikohtauksia, joita Kamerunissa on tapahtunut 5.10.2017 mennessä. Lisäksi katsauksessa tarkastellaan merkittävimpiä haavoittuvia ryhmiä ja Kamerunin ihmisoikeustilannetta sekä sen merkittävimpiä muutoksia vuoden 2015 jälkeen. Katsaus päivittää maatietopalvelun aiempaa Kamerunin tilannekatsausta toukokuulta 2015.

Turvallisuusolosuhteet vaihtelevat merkittävästi hallintoalueittain. Suurin epävakautta aiheuttava tekijä on islamistijärjestö Boko Haram maan pohjoisimmalla hallintoalueella Extrême Nordissa, joka on vuodesta 2015 alkaen siirtynyt perinteisestä sodankäynnistä kohti asymmetristä sodankäyntiä. Boko Haramin itsemurhapommitukset ovat lisääntyneet huhtikuusta 2017 alkaen ja niiden kohteena ovat enenevässä määrin olleet siviilit. Väkivalta on pitkälti erottelematonta. Konflikti on aiheuttanut paitsi turvattomuutta myös humanitaarisen kriisin ja ajanut sadat tuhannet ihmiset maan sisäiseen pakoon muutenkin köyhällä ja alikehittyneellä alueella. Etninen ryhmä Kanuri on joutunut turvallisuusjoukkojen profiloimaksi ja stigmatisoiduksi yhteisöissä, koska heidät yhdistetään Boko Haramiin.

Merkittävin muutos turvallisuusolosuhteissa vuoden 2015 jälkeen on tapahtunut maan anglofonialueilla Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa. Lokakuussa 2016 alkaneet protestit muuttuivat väkivaltaisiksi ja päättyivät siviilikuolonuhreihin, alueiden militarisointiin, kansalaisjärjestötoimijoiden ja toimittajien pidätyksiin, internetin sulkemiseen ja lopulta aavekaupunkiprotesteina tunnettuihin passiivisiin mielenilmauksiin. Alueella on muodostunut väkivaltaisia separatistiryhmiä, jotka turvallisuusjoukkojen ohella syyllistyvät siviiliväestön ahdisteluun. Turvallisuusjoukkojen väkivalta ja väärinkäytökset ovat kohdistuneet myös muuhun anglofoniväestöön kuin separatisteihin. Separatistiryhmät ovat uhkailleet protestoinnista kieltäytyviä. Tilanne on eskaloitunut jälleen syys-lokakuussa 2017 ja useita kymmeniä ihmisiä on saanut surmansa turvallisuusjoukkojen voimankäytön kohteena. Riski aseelliseen konfliktiin ajautumisesta on olemassa.

Lisäksi Keski-Afrikan tasavallan puolelta tulevat levottomuudet aiheuttavat ajoittaista turvattomuutta maan itäosissa. Muualla maassa on pääosin vakaata.

SISÄLLYS

1. 1. Yleinen tilanne vuosina 2016–2017	5
2. 2. Turvallisuustilanne	15
2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus	16
2.2. Konfliktin osapuolet	23
2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot	23
2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät	29
2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet	32
3. 3. Turvallisuustilanne alueittain	35
4. 4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja turvapaikanhakijat	45
5. 5. Humanitaarinen tilanne	49
5.1. Lähteet	53

Lyhenteet

4B	Bagyeli, Bakola, Baka ja Bedzan
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
ADF	Ambazonia Defense Forces
BIR	Bataillon d'Intervention Rapide
CACSC	Cameroon Anglophone Civil Society Consortium
CAT	Centre antiterroriste
CNC	Conseil national de la communication
DCRG	Direction Centrale des Renseignements Généraux
DGRE	Direction Générale de la Recherche Extérieure
DGSN	Délégation générale à la Sûreté nationale
DSP	Direction de la Sécurité Présidentielle
DST	Direction de la Surveillance de Territoire
ENAM	Ecole Nationale d'Administration et Magistrature
EOD	explosive ordnance disposal
ESIR	Equipes Spéciales d'Intervention Rapide
FAC	Forces Armées Camerounaises
FGM	female genital mutilation
GSO	Groupeement Special d'Operation
ICG	International Crisis Group
IED	improvised explosive device
ISWA	Islamic State West Africa
JAS	Jama'atu Ahlis Sunna Lidda'awati wal-Jihad
LGBTI	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender/sexual and Intersexed
LMSC	Liberation Movement of Southern Cameroon
MJNTF	Lake Chad Basin's Multinational Joint Task Force
RMIA	région militaire interarmée

RDPC	Le Rassemblement démocratique du peuple camerounais
REDHAC	Reseau des Defendeurs des Droits Humains en Afrique Centrale
RG	région de gendarmerie
SCACUF	Southern Cameroons Ambazonia Consortium United Front
SCNC	Southern Cameroon National Council
SED	Secrétariat d'Etat à la Défense
SEMIL	La Sécurité Militaire
UNICEF	United Nations Children's Fund

[illegible]

Lähde: Wikimedia / UN 23.10.2007

1. 1. Yleinen tilanne vuosina 2016–2017

Kamerunin tämänhetkinen poliittinen tilanne on suhteellisen vakaa. Presidentti Paul Biya on ollut vallassa vuodesta 1982.¹ Hänen puolueensa *Rassemblement démocratique du peuple camerounais* (RDPC)² eli Kamerunin kansan demokraattinen liike on ollut vallassa perustamisestaan vuonna 1985 saakka.³ Puolue hallitsee suurta enemmistöä parlamentissa, senaatissa ja kunnallisneuvostoissa (*municipal council*).⁴

Käytännössä Kamerun on pitkälti yksipuoluevaltio⁵ ja sitä pidetään erittäin autoritäärisenä⁶. Suurin osa presidentinkanslian, parlamentin ja ministeriöiden henkilökunnasta on RDPC:n jäseniä.⁷ Oppositio puolueiden on käytännössä hyvin vaikeaa haastaa RDPC:tä, jolla on niitä enemmän resursseja ja jäseniä, ja joka hallitsee valtion nykyisiä rakenteita.⁸

Presidentti Biya on pystynyt tasapainottamaan maan etnisiä ja alueellisia eroja ja pitämään Kamerunin suhteellisen vakaana.⁹ Boko Haramin luoma turvallisuusuhka on lisännyt hänen hallintonsa sekä valtion turvallisuusjoukkojen legitimitettiin osan väestöstä silmissä¹⁰, vaikka armeijan raportoidaan syylistyneen ihmisoikeusloukkauksiin Boko Haramin vastaisessa taistelussa¹¹. Maan englanninkielisten hallintoalueiden Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin lokakuussa 2016 alkanut, anglofoniväestön tyytymättömyyteen anglofonialueiden asemasta liittovaltiossa nivoutuva ns. anglofonikriisi¹² sen sijaan on kärjistänyt alueiden asukkaiden tyytymättömyyttä hallintoon.¹³

Paul Biyan odotetaan asettuvan jälleen ehdolle vuoden 2018 presidentin vaaleissa.¹⁴ Oppositio pystyisi tuskin haastamaan häntä.¹⁵ Jos Biya ei asettuisi ehdolle vaaleissa, RDPC:llä ei olisi selkeää seuraajaa Biyalle.¹⁶ Tilanne olisi vaikea, sillä Kamerunin hallinto ja vakaus nojaa voimakkaasti Biyan persoonaan ja kykyyn hallita sekä perhe- ja henkilökohtaisiin suhteisiin.¹⁷ Pelätäänkin, että jos Biya ei jatka presidenttinä, Kameruniin syntyy valtatyhjiö, jota voitaisiin käyttää epäjärjestyksen tai väkivaltaisen konfliktin luomiseen.¹⁸

Jos anglofonikriisiä ei saada ratkaistua, rauhanomaisten vaalien järjestäminen Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa tulee olemaan hankalaa.¹⁹ Mahdolliset protestit ja muut

¹ Pera 27.7.2017

² Englanniksi Cameroon People's Democratic Movement, CPDM

³ U.S. Department of State 2017 b), s. 1

⁴ Freedom House 2016 a)

⁵ Ibid.

⁶ Transparency International 22.4.2016, s. 2

⁷ The Africa Report 6.12.2016

⁸ The Africa Report 6.12.2016; The Economist Intelligence Unit 21.10.2013

⁹ CRS 2016, s. 26

¹⁰ International Crisis Group 16.11.2016, s. ii

¹¹ ks. esim. Amnesty International 2017 a)

¹² Ks. kappaleet 2 ja 3.

¹³ International Crisis Group 2.8.2017, s. 28

¹⁴ Pera 27.7.2017, s. 2; Cameroon Intelligence Report 7.4.2017; Lazard Asset Management 24.2.2017, s. 673

¹⁵ Oppositio on heikko ja jakautunut, ja sen riveissä on vain muutamia henkilöitä, jotka nauttivat jonkinlaista yleistä suosiota (Bertelsmann Stiftung 2016, s. 2). Kamerunin presidentinvaaleissa on vain yksi kierros, ja lukuisat pienemmät ehdokkaat syövät toistensa äänisaaliita. Biya on myös ennen ollut valmis käyttämään turvallisuusjoukkoja estääkseen opposition toimintaa sekä manipuloimaan mediaa voittaakseen. (Pera 27.7.2017, s. 2-3)

¹⁶ BMI Research 2017. The Africa Reportin haastatteleman RDPC:n jäsenen mukaan Biyan seuraaja on puolueen riveissä tabu, ja vain harva suostuu keskustelemaan siitä avoimesti (The Africa Report 6.12.2016).

¹⁷ CRS 2016, s. 26. Maan eliitti tukee presidenttiä ja RDPC:tä, koska uskoo hyötyvänsä siitä investointien, poliittisten nimitysten tai muiden etujen kautta (The Africa Report 6.12.2016; The Economist Intelligence Unit 21.10.2013).

¹⁸ ks. esim. CRS 2016, s. 26; BMI Research 2017

¹⁹ International Crisis Group 2.8.2017, s. 20

levottomuudet materialisoituvat todennäköisesti vasta lähempänä vaaleja.²⁰ Niihin vastattaneen voimalla.²¹

Poliittista vakautta uhkaavat monet tekijät

Yksi Kamerunin vakauden taanneista tekijöistä on ollut vakiintunut vanhainvalta, gerontokratia. Presidentti on nykyisen presidenttikautensa päättyessä 85-vuotias, senaatin johtaja 82-vuotias ja merkittävin oppositiojohtaja John Fru Ndi on 74.²² International Crisis Groupin (ICG) mukaan tämä Kamerunin perinteinen hallintomalli, jossa perifeeriset alueet liitetään liittovaltioon niiden vanhoista miehistä koostuvan poliittisen eliitin kautta, on tulossa tiensä päähän. Resursseja on hallinnoitu huonosti, palveluita ei ole pystytty tuottamaan tyydyttävällä tavalla, eivätkä hallinnon tulokset kohtaa nuoren kasvavan väestön odotuksia.²³

Pinnan alla Kamerun on täynnä jakolinjoja: anglofoni- ja frankofonialueet; islaminuskoinen pohjoinen ja kristitty etelä; nuori ja vanha väestö; rikkaat ja köyhät.²⁴ Valtionhallinto kärsii sukupolvien välisistä jännitteistä, patrimonialismista, alikehityksestä ja eliittien legitimitietin puutteesta omilla hallintoalueillaan.²⁵ Tyytymättömyys kasvaa, mutta sen todellista mittaa ei vielä pystytä mittaamaan. Chatham Housen Ben Shepherd arvioi, että ennemmin tai myöhemmin Biyan hallinnon päätyttyä nämä jännitteet tulevat pintaan tavalla tai toisella.²⁶ Lokakuussa 2016 alkaneet anglofoniprotestit ja niistä alkanut ns. anglofonikriisi ovatkin joidenkin analyytikkojen mukaan oire Kamerunin hallinto-ongelmista ja korruptiosta.²⁷

Kuten muualla maasa, Extrême Nordissakin sukupolvien välillä on kuilu, jota konflikti Boko Haramin kanssa on syventänyt entisestään. Poliittinen eliitti on vanhaa. Suurin osa Extrême Nordista kotoisin olevista hallituksen jäsenistä on yli 60-vuotiaita kun taas alueen mediaanikä on 18 vuotta. ICG:n mukaan vanhan eliitin asema kyseenalaistetaan enenevässä määrin poliittisissa, uskonnollisissa ja sosiaalisissa piireissä. Nuoret uskovat eliitin pitävän alueelle varatut rahat itsellään.²⁸ Työttömät ja pettyneet nuoret ovat otollisia rekrytoinnin kohteita esimerkiksi Boko Haramille.²⁹

Myös anglofonialueilla Sud-Ouestissa ja Nord-Ouestissa eliittien legitimitietti on heikko ja anglofonikriisi on paljastanut kuilun sen ja muun anglofoniväestön välillä. Ne eivät ole aina pystyneet edustamaan anglofonialueiden intressejä yhtenäisesti, vaan ovat sen sijaan kilpailleet keskenään. Niiden väliset jakolinjat näkyivät esimerkiksi marraskuussa 2016, kun pääministeri antoi anglofonikriisistä erilaista viestiä kuin muut näkyvät poliittiset anglofonihahmot. Eliitti on joutunut pilkan kohteeksi yrittäessään selvittää kriisiä.³⁰ Myös

²⁰ BMI Research 2017

²¹ Pera 27.7.2017

²² New Internationalist 1.3.2016

²³ International Crisis Group 16.11.2016, s. 29; Global Security 22.9.2016 a)

²⁴ New Internationalist 1.3.2016

²⁵ International Crisis Group 2.8.2017, s. ii

²⁶ New Internationalist 1.3.2016

²⁷ Institute for Security Studies 23.2.2017

²⁸ International Crisis Group 16.11.2016, s. ii; 5; 19. Kehityksen ”tekeminen” ja varojen siirtäminen liittovaltiolta poliittisen edustajan kotihallintoalueelle on antropologi Rogers Tabe Egbe Orochin mukaan Kamerunissa poliittisen eliitin legitimitietin lähde heidän edustamansa alueen väestön silmissä (Orock 2015, s. 561-562).

²⁹ Factiva / BMI 2.10.2017

³⁰ International Crisis Group 2.8.2017, s. ii; 8; 11; 19. Esimerkiksi anglofonialueiden itsenäisyyttä ajava Southern Cameroons Ambazonia Consoritum United Front eli SCACUF on julkaissut häntä kritisoivan ja pilkkaavan tekstin (SCACUF 30.8.2017).

anglofonialueella on nostettu esiin poliittisen eliitin ikä ja vaadittu nuoremman sukupolven pääsyä valtaan.³¹

Korruptio on yleistä

Valtionhallinto on korkean keskittynyttä ja korruptoitunutta.³² Valtion työpaikkoihin, hankintasopimuksiin ja muihin valtion tarjoamiin mahdollisuuksiin päästään suhteilla vaikutusvaltaisten poliitikkojen kautta.³³ Maan *Corruption Perceptions Index* -pistesija on pysynyt tasaisen huonona vuosien 2012–2016 ajan. Vuonna 2016 se sijoittui 189 maasta 145. sijalle pistemäärällä 26.³⁴

Lahjonta on yleistä kaikilla sektoreilla.³⁵ Korruptoituneimmiksi instituutioiksi tai ryhmiksi koetaan poliisi ja veroviranomaiset sekä tuomarit, notaarit ja yritysten johtajat.³⁶ Muutaman vuoden käynnissä ollut korruption vastainen operaatio ei ole vähentänyt korruptiota, vaikka sen myötä on tuomittu korkean profiilin toimijoita pitkiin vankeusrangaistuksiin. Tuomioiden epäillään olevan mielivaltaisia, tai että ne on tehty poliittisista syistä.³⁷ Sen sijaan vuonna 2015 tehdyssä Afrobarometrissä 44 vastaajista uskoi korruption lisääntyneen paljon tai jonkin verran viimeisen vuoden aikana.³⁸

Uskonnonvapaus on taattu laissa

Kirkko ja valtio on erotettu Kamerunin perustuslaissa. Siinä myös kielletään uskontoon perustuva ahdistelu ja taataan uskonnon ja uskonharjoittamisen vapaus. Uskonnollisten ryhmien ja instituutioiden tulee rekisteröityä. Uusia lupia ei kuitenkaan ole annettu vuoden 2010 jälkeen. Rekisteröityminen ei koske perinteisten uskontojen harjoitusta ja myös muiden rekisteröimättömien pienten ryhmien sallitaan toimia. Valtio voi kuitenkin kieltää uskonnollisen ryhmän toiminnan määrääjäksi.³⁹

Valtio on perinteisesti suhtautunut uskonnollisiin asioihin verrattain liberaalisti, mutta Bertelsmann Stiftung arvioi, että linja olisi muuttumassa. Salafistiliikkeitä seurataan entistä tarkemmin Boko Haramin vuoksi ja vuonna 2013 valtio sulki lähes 100 helluntalaiskirkkoa.⁴⁰ Vuonna 2016 tilapäisesti suljettiin presbyteeri- ja anglikaanikirkkoja. Valtio ei enää kuitenkaan toimeenpannut vuonna 2015 säädettyä kasvot peittävän huivin käyttökieltoa.⁴¹

³¹ Esimerkiksi vuonna 2017 Cameroon Anglophone Civil Society Consortiumin eli CACSC:n väliaikaiseen johtoon noussut diasporassa elävä Mark Bareta on julkaissut tällaisen kirjoituksen syksyllä 2016 (Bareta News 22.9.2016). Nykyisin hänkin tukee anglofonialueiden itsenäistymistä (International Crisis Group 2.8.2017, s. 15). Anglofonimielisiä ja Biyan hallinnon vastaisia artikkeleita julkaisevan Cameroon Intelligence Reportin päätoimittajan mukaan myöskään Biyan lahjomat oppositiojohtajat eivät suostu lahjoittamaan valtaansa nuoremmille sukupolville (Cameroon Intelligence Report 26.11.2016).

³² Global Security 22.9.2016 a)

³³ Orock 2013, s. 2

³⁴ Transparency International 25.1.2017

³⁵ Freedom House 2016 a)

³⁶ Afrobarometer & Transparency International 2015, s. 14; 18-19; 35

³⁷ Bertelsmann Stiftung 2016, s. 3

³⁸ Afrobarometer 2015, s. 31

³⁹ U.S. Department of State 2017 d), s. 2-3

⁴⁰ Bertelsmann Stiftung 2016, s. 6

⁴¹ U.S. Department of State 2017 d), s. 4; 7

Lehdistö on ajautunut itsesensuuriin

Kamerunin perustuslaki takaa sananvapauden⁴² ja maassa toimii suuri määrä erilaisia sanomalehtiä ja radio- ja televisiokanavia.⁴³ Tieto ei kuitenkaan liiku vapaasti⁴⁴ ja maan pisteet Toimittajat ilman rajoja -järjestön lehdistönvapausindeksissä ovat huonontuneet viime vuosina.⁴⁵ Sen sijoitus ja pisteet laskivat jyrkästi erityisesti vuonna 2014. Median rajoitteet yhdistettiin järjestön raportissa vallanpitäjien pelkoon muutoksesta.⁴⁶ Toimittajat pelkäävät raportoida mistään, mikä voidaan tulkita hallinnolle epäsuotuisaksi.⁴⁷

Poliisi, santarmit ja muut valtiolliset toimijat pidättävät, pelottelevat ja käyvät fyysisesti toimittajien kimppuun heidän raportointiinsa liittyen.⁴⁸ Kansallinen viestintäkomitea (*Conseil national de la communication*, CNC) ahdistelee⁴⁹ itsenäisiä toimittajia ja mediakanavia⁵⁰ ja sillä on oikeus kieltää sanomalehtien toiminta esimerkiksi epäeettiseen toimintaan vedoten⁵¹. Maassa on voimassa lakeja, jotka kriminalisoivat mediassa tapahtuvia tekoja.⁵² Esimerkiksi kunnianloukkaus on kriminalisoitu eikä kunnianloukkaussyytteeltä voi puolustautua totuuteen vedoten.⁵³

Vuonna 2014 voimaantullut terrorisminvastainen laki mahdollistaa toimittajien syyttämisen terrorismin puolustamisesta sota-oikeudessa.⁵⁴ Syytettyjä voi uhata kuolemantuomio ja heitä voidaan pitää vangittuna kuinka kauan tahansa. Tutkintavankeudessa olevia toimittajia on Committee to Protect Journalists -järjestön mukaan kohdeltu kaltoin vankeudessa.⁵⁵ Lakia on käytetty liittyen raportointiin Boko Haramista⁵⁶ ja anglofonikriisistä⁵⁷. Toimittajat turvautuvat itsesensuuriin erityisesti liittyen turvallisuusasioihin pelätessään mahdollisia seuraamuksia.⁵⁸ Kamerunin viestintäministeri uhkasi lokakuun 2017 alussa sulkea kaikki mediaorganisaatiot, jotka antavat äänen anglofoniseparatisteille.⁵⁹

⁴² U.S. Department of State 2017 b), s. 15

⁴³ CPJ 20.9.2017, s. 8

⁴⁴ Ibid.

⁴⁵ Vuonna 2017 maan sija oli 130/180 ja pisteet 41,59. Vuonna 2016 Kamerunin pisteet olivat 40,53, vuonna 2015 ne olivat 39,63. (Reporters without Borders [päiväämätön] a-c)), 38,13 vuonna 2014 ja 34,78 vuonna 2013 (Reporters without Borders 2014, s. 31). Lehdistönvapaus on indeksissä sitä parempi, mitä pienempi pistemäärä maalla on.

⁴⁶ Reporters without Borders 2014, s. 7

⁴⁷ CPJ 20.9.2017, 8

⁴⁸ U.S. Department of State 2017 b), s. 15

⁴⁹ Anglofonikriisiin liittyen NCC syytti itsenäisiä uutiskanavia puolueellisesti raportoinnista ja uhkasi niitä sulkemisella (RFI 23.1.2017). Huhtikuussa 2017 NCC kielsi toimittajia esimerkiksi raportoinnista toimittaja Ahmed Abban oikeudenkäynnistä, koska toimittajilla ei ole oikeutta kirjoittaa tuomioistuinten ratkaisusta. Hänen mukaansa tuomion kyseenalaistajat pyrkivät tahraamaan Kamerunin maineen. (Cameroon Intelligence Report 29.4.2017)

⁵⁰ Freedom House 2016 a)

⁵¹ U.S. Department of State 2017 b), s. 15-16. Uutisverkkosivustolla NCC:n päätöksestä julkaistujen kuvien mukaan keväällä 2017 NCC asetti väliaikaisia toimintakieltoja liittyen erilaisiin väitteisiin korruptoituneesta toiminnasta, joiden NCC katsoi olevan perättömiä (betatinz.com 27.4.2017).

⁵² U.S. Department of State 2017 b), s. 15

⁵³ Freedom House 2016 b)

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ CPJ 20.9.2017, s. 8-10

⁵⁶ Freedom House 2016 b). Esimerkiksi keväällä 2017 RFI:n toimittaja Ahmed Abba tuomittiin 10 vuoden vankeusrangaistukseen ja 84 000 euron sakkoihin hänen oltuaan raportoimassa Extrême Nordissa liittyen Boko Haramiin. Hänet tuomittiin terrorismin tuomitsemattomuudesta ja terroritekojen voittojen pesusta. Amnesty International on kutsunut oikeudenkäyntiä oikeuden irvikuvaksi. (Amnesty International 24.4.2017)

⁵⁷ Ainakin kahdeksan toimittajaa on vangittu anglofonikriisin aikana. Heitä pidetään vangittuina antiterrorismin lain ojalla. Sanomalehtitoimittajaa vastaan tuotiin syytteet sota-oikeuden eteen heinäkuussa 2017. Häntä syytetään terrorismin kannattamisesta (*promotion*). (Africanews 20.7.2017) Syyskuussa 2017 toimittajia oli sota-oikeuden edessä anglofonikriisiin liittyen, mutta heidän käsittelyään siirrettiin jälleen (Le Monde 1.10.2017).

⁵⁸ Amnesty International 2017 b), s. 107

⁵⁹ Voice of America 1.10.2017

Parlamentin puhemies kutsui sosiaalista mediaa marraskuussa 2016 uudeksi terrorismin muodoksi kun presidentin toimintaa oli kritisoitu.⁶⁰ Muutamaa kuukautta myöhemmin internet katkaistiin anglofonialueilta yli kolmeksi kuukaudeksi.⁶¹

Oppositio ja kansalaisyhteiskunta eivät voi toimia vapaasti

Oppositiota ja kansalaisjärjestöjä ahdistellaan ja heitä estetään kokoontumasta ja myös toimimasta. Opposition edustajia on myös pidätetty ilman syytä ja nostamatta syytteitä. Ainakin yksi oppositiopuolueen jäsen on myös loukkaantunut poliisin käsittelyn seurauksena.⁶² Erityisesti muun muassa poliittisen kulttuurin uudistamista ajavan⁶³ Cameroon People's Partyn puheenjohtaja Kah Walla joutui vuonna 2016 useaan otteeseen hallinnon ahdistelun kohteeksi. Hänet pidätettiin kolme kertaa vuoden 2016 aikana.⁶⁴ Myös tavalliset kamerunilaiset kokevat politiikasta puhumisen riskialttiina: vuoden 2015 Afrobarometrissä 82 prosenttia vastaajista sanoi, että ihmisten pitää usein tai aina olla varovaisia siitä, mitä sanovat liittyen politiikkaan.⁶⁵

Terrorisminvastaista lakia on käytetty oppositio- ja kansalaisyhteiskuntatoimijoiden ahdisteluun.⁶⁶ Anglofonikriisiin liittyen vuodenvaihteessa 2016–2017 eri lähteiden mukaan 82–150 ihmistä, joista osa oli toimittajia ja asianajajia, pidätettiin. Heitä syytettiin sotaoikeudessa terrorisminvastaisen lain alla.⁶⁷ Pidätettyjen joukossa oli muiden muassa lakimies- ja opettajaliittojen muodostaman⁶⁸ Cameroon Anglophone Civil Society Consortiumin (CACSC) kaksi johtajaa.⁶⁹

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen aseman parantamiseksi toimivat järjestöt ja henkilöt joutuvat Kamerunissa viranomaisten ja yksityishenkilöiden ahdistelun kohteeksi. Camfaids-järjestö joutui sulkemaan päämajansa Yaoundéssa viikon ajaksi, koska sen jäsenten ja tapahtumaosallistujien kimppuun oli käyty useaan otteeseen kesän 2017 alussa. Sen johtajat saavat anonyymeja tappouhkauksia.⁷⁰ Elokuussa 2017 poliisi kutsui sen johtajat kuultavaksi syytettynä homoseksuaalisten tapojen mainostamisesta.⁷¹ Seksuaalivähemmistöjä puolustavat lakimiehet saavat jatkuvia tappouhkauksia.⁷²

Ihmiskauppa

Kamerun on ihmiskaupan lähtö-, kauttakulku- ja kohdema. Lapsia kaapataan ja houkutellaan vanhemmiltaan ja pakotetaan sitten työhön. Kodittomat lapset ja orvat ovat erityisen haavoittuvaisia. Lapsityövoimaa käytetään muun muassa kodeissa, ravintoloissa, kaivostyössä ja pelloilla. Lapsia myös pakotetaan kerjäämään tai katukauppiainiksi. Aikuisia naisia ja miehiä houkutellaan valheellisin lupauksin länsimaihin, muihin Afrikan maihin ja Lähi-itään, joissa heitä käytetään prostituutioon tai pakkotyövoimana, erityisesti kotiorjina.

⁶⁰ Quartz Africa 18.11.2016

⁶¹ BBC 21.4.2017

⁶² U.S. Department of State 2017 b), s. 1; 8

⁶³ ks. Cameroon People's Party [päiväämätön]

⁶⁴ Amnesty International 2017 b), s. 107

⁶⁵ Afrobarometer 2015, s. 26

⁶⁶ International Crisis Group 16.11.2016, s. 24

⁶⁷ International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

⁶⁸ ACCORD 21.7.2017

⁶⁹ UN Security Council S/2017/465, s. 2; 10

⁷⁰ Erasing 76 Crimes 26.7.2017

⁷¹ Erasing 76 Crimes 10.8.2017

⁷² Dittrich 13.3.2017. Tällaisia lakimiehiä on maassa kaksi henkilöä.

Yhdysvaltain ulkoministeriön arvion mukaan valtio yrittää puuttua ihmiskauppaan, mutta ei riittävällä tavalla. Se ei myöskään tue ihmiskaupan uhreja.⁷³

Naisten ja tyttöjen asema

Kamerunin perustuslaissa taataan tasa-arvoiset oikeudet miehille ja naisille. Käytännössä tämä ei kuitenkaan toteudu, vaan sen sijaan perinteiset tavat menevät lain edelle. Naiset eivät perinteisesti saa omistaa maata. Maassa, jossa suurimman osan väestöstä toimeentulo tulee maanviljelyksestä, käytäntö vaikeuttaa naisten taloudellista itsenäisyyttä.⁷⁴

Kamerun sääti uuden rikoslain kesäkuussa 2016. Se suojelee vanhaa rikoslakia kattavammin naisten ja tyttöjen oikeuksia erityisesti liittyen lasten huoltajuuteen, tyttöjen sukuelinten silvontaan ja seksuaaliseen väkivaltaan.⁷⁵ Siinä myös kriminalisoidaan aviorikos ja siitä määrätään samat rangaistukset miehille ja naisille.⁷⁶ YK:n mukaan kansalliset strategiat sukupuolittuneen väkivallan ja tyttöjen sukuelinten silvonnan torjumiseksi on vastikään päivitetty vastaamaan kansainvälisiä ihmisoikeusstandardeja.⁷⁷

Perheväkivalta on yleistä ja hyväksyttyä. Yli puolet naisista on kokenut väkivaltaa 15. ikävuoden jälkeen. Naisista 46,5 prosenttia ja miehistä 37,9 prosenttia pitää hyväksyttävänä, että mies lyö vaimoaan. Erityisesti nuoret ja maaseudulla asuvat hyväksyvät kotiväkivallan.⁷⁸ Kotiväkivaltaa ei ole erityisesti kriminalisoitu. Rikoslaki määrää yleisesti pahoinpitelystä rangaistuksia siitä koituneen haitan asteen mukaan.⁷⁹

Seksuaalinen ahdistelu on kriminalisoitu ja siitä määrätään vankeusrangaistus kuudesta kuukaudesta vuoteen ja 1 000–1 000 000 Keski-Afrikan frangin sakkoon. Rangaistukset ovat ankarampia, jos teko kohdistuu alaikäiseen tai jos tekijä on uhrinsa opettaja.⁸⁰ Hieman ennen uuden rikoslain voimaantuloa Yaoundé 1 -yliopistossa määrättiin hallinnollisia rangaistuksia seksuaalisesta häirinnästä.⁸¹

Myös seksuaalinen väkivalta on yleistä. 29 prosenttia 15–49-vuotiaista naisista on kokenut seksuaalista väkivaltaa. Joka viidennen naisen ensimmäinen yhdyntäkerta on ollut pakotettu. Yleisimmin tekijä on naisen oma, nykyinen tai entinen, puoliso.⁸² Raiskaus kriminalisoidaan rikoslaissa ja siitä säädetään 5–10 vuoden vankeusrangaistus. Se koskee myös avioliitossa tapahtuvaa raiskausta. Vankeusrangaistus määrätään kaksi kertaa pidemmäksi, jos tekijä on auktoriteettiasemassa uhuriin nähden, hänen huoltajansa, virkamies tai uskonnollisen yhteisön johtaja, tai jos tekoon osallistuu muita.⁸³

Lapsiavioliitot ovat yleisiä Kamerunissa. Alle 15-vuotiaana naimisiin menee reilu kymmenes työstä⁸⁴ ja alle 18-vuotiaana noin joka kolmannes⁸⁵. Poikien keskuudessa alaikäisenä

⁷³ U.S. Department of State 2017 c)

⁷⁴ Freedom House 2016 a)

⁷⁵ UN Security Council S/2017/465, s. 9

⁷⁶ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 361

⁷⁷ UN Security Council S/2017/465, s. 9

⁷⁸ Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 318-319; 328

⁷⁹ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 278; 279; 280; 281

⁸⁰ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 302-1

⁸¹ Cameroon Intelligence Report 9.6.2016

⁸² Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 330-333

⁸³ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 296; 297; 298

⁸⁴ Vuonna 2014 tehdyssä MICS-tutkimuksessa 15–49-vuotiaista naisista 11,4 prosenttia oli mennyt naimisiin alle 15-vuotiaana (Institut National de la Statistique, Minsante & UNICEF 2015, s. 16). Vuonna 2011 DHS-tutkimuksessa 20–49-vuotiaista naisista 15,8 prosenttia oli mennyt naimisiin alle 15-vuotiaana (Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 63).

naimisiin meneminen on paljon harvinaisempaa, ja mediaani-ikä naimisiin mentäessä on miehillä huomattavasti korkeampi kuin naisilla.⁸⁶ Erityisesti pohjoisilla hallintoalueilla Extrême Nordissa, Nordissa ja Adamaouassa naimisiin mennään alaikäisenä.⁸⁷ Köyhissä ja kouluttamattomissa kotitalouksissa sekä maaseudulla mennään nuorempana naimisiin kuin rikkaammissa ja koulutetuissa kotitalouksissa ja kaupunkialueilla.⁸⁸ Myötäjäisistä saatavat tulot houkuttelevat köyhiä perheitä lupaamaan tytöt jopa syntymän hetkellä tuleville miehilleen.⁸⁹

Uusi rikoslaki oli askel eteenpäin myös lapsi- ja pakkoavioliittojen vastaisessa taistelussa.⁹⁰ Laki kriminalisoi pakkoavioliiton ja alaikäisen lapsen luovuttamisen avioliittoon. Rangaistus on 5–10 vuoden vankeusrangaistus ja 25 000–1 000 000 Keski-Afrikan frangin sakko.⁹¹ Lain toimeenpano vaatii kuitenkin paljon lisätöitä, ja paikalliset aktivistit suhtautuvat epäilyksellä siihen, saadaanko sillä puututtua käytäntöön kaupunkien ulkopuolella.⁹²

Rintojen silitys (*breast ironing*) on ollut Kamerunissa yleinen tyttöjen ruumiiseen kohdistuva turmelun (*mutilation*) muoto. Siinä yleensä noin 8–14-vuotiaan⁹³ tytön rintoja pyritään litistämään hakkaamalla ja hieromalla niitä kuumilla esineillä.⁹⁴ Tarkoituksena on saada tyttö näyttämään vähemmän seksuaalisesti houkuttelevalta ja näin suojella häntä seksuaaliselta ahdistelulta, raiskaukselta, raskaudelta ja lapsiavioliitolta. Silittämisen tekee yleensä naispuolinen perheenjäsen, useimmiten äiti.⁹⁵ Myös tyttöjen itse, erityisesti Extrême Nordissa, tiedetään silittävän omia rintojaan viivästyttääkseen avioliittoaan ja jatkaakseen koulussa. Rintojen silittäminen aiheuttaa erilaisia fyysisiä, psykologisia ja emotionaalisia oireita, jotka saattavat myöhemmin vaikuttaa negatiivisesti tytön elämään.⁹⁶

Rintojen silitystä Kamerunissa tutkittiin ensimmäisen kerran vuonna 2006, jolloin noin joka neljännen 10–82-vuotiaan tytön ja naisen rintoja oli silitetty. Rintojen silitystä tapahtui tutkimuksen mukaan kaikkialla Kamerunissa. Erityisen yleistä se oli Littoralissa ja harvinaisinta Nordissa ja Extrême Nordissa.⁹⁷ Tutkimuksen jälkeen Kamerunissa aloitettiin kampanjointi perinnettä vastaan. Vuonna 2013 tehdyn seurantatutkimuksen mukaan rintojen

⁸⁵ Vuoden 2014 tutkimuksen mukaan 20–49-vuotiaista naisista 36 prosenttia oli mennyt naimisiin alle 18-vuotiaana (Institut National de la Statistique, Minsante & UNICEF 2015, s. 16). Vuoden 2011 tutkimuksessa 20–49-vuotiaista alle 18-vuotiaana naimisiin oli mennyt 43,4 prosenttia (Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 63).

⁸⁶ Vuoden 2014 tutkimuksen mukaan yksi prosenttia miehistä on mennyt naimisiin ennen 15 vuoden ikää ja 5,4 prosenttia ennen 18 vuoden ikää (Institut National de la Statistique, Minsante & UNICEF 2015, s. 16). Mediaani-ikä 30–59-vuotiaille miehillä naimisiin mentäessä oli 26 vuotta vuonna 2011 (Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 64).

⁸⁷ Alhaisin naisten mediaani-ikä, 15,9 vuotta, naimisiin mentäessä on Extrême Nordissa ja Nordissa. Myös Adamaouassa mediaani-ikä on erityisen alhainen, 16,3 vuotta. Koko maassa se on 18,5 vuotta. Sama koskee Adamaouaa lukuun ottamatta miehiä, joiden mediaani-ikä naimisiin mentäessä oli Extrême Nordissa 23,1 vuotta ja Nordissa 23,5 vuotta. Koko maassa mediaani-ikä oli miehille 26 vuotta. (Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 64) Kamerunin naisten voimaantumisen ja perheministeriön selvityksen mukaan pohjoisilla hallintoalueilla jopa 80 prosenttia tytöistä pakotettaisiin naimisiin (FSRN 9.4.2015).

⁸⁸ Institut National de la Statistique & ICF 2012, s. 64

⁸⁹ The Commonwealth 2014, s. 13

⁹⁰ International Women's Health Coalition 28.11.2016

⁹¹ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 356

⁹² International Women's Health Coalition 28.11.2016

⁹³ Tapscott 14.5.2012, s. 1; IRESCO [päiväämätön]

⁹⁴ Gender Empowerment & Development 2011, s. 4-6; IRESCO [päiväämätön]. Välineenä käytetään tyypillisesti lastaa tai kuumaa kiveä (IRESCO [päiväämätön]).

⁹⁵ Gender Empowerment & Development 2011, s. 4-6; IRESCO [päiväämätön]

⁹⁶ Pemunta 2016, s. 341; 353

⁹⁷ Gender Empowerment & Development 2011, s. 4-6; Tapscott 14.5.2012, s. 2. Syy käytännön vähäisyydelle pohjoisessa muihin alueisiin verrattuna on arveltu johtuvan muslimialueiden muusta maasta poikkeavasta naisten pukeutumisesta (Gender Empowerment & Development 2011, s. 4-6) ja lapsiavioliittojen yleisyydestä pohjoisessa, sillä ne poistavat tarpeen rintojen silittämiselle (Pemunta 2016, s. 341).

silitys on vähentynyt niin, että noin joka kymmenennen (11,8 %) tytön ja naisen rintoja on enää silityetty. Käytäntö jatkuu kuitenkin noin 42 prosentissa yhteisöistä ja on lisääntynyt Nordissa ja Ouestissa.⁹⁸ Silittämisen riski kaksinkertaistuu, jos tytön puberteetti alkaa ennen yhdeksättä ikävuotta.⁹⁹

Uusi rikoslaki kriminalisoi rintojen silittämisen. Tarkan sanamuodon mukaan laissa kriminalisoidaan elimen kasvun estäminen. Siitä voidaan tuomita sakko- tai vankeusrangaistukseen.¹⁰⁰

Tyttöjen sukuelinten silvonta (*female genital mutilation*, FGM) ei ole Kamerunissa erityisen yleistä, vaan koskee tiettyjä etnisiä¹⁰¹ ryhmiä ja alueita. Se on yleisempää maaseudulla kuin kaupunkialueilla. Vuoden 2004¹⁰² DHS¹⁰³-tutkimuksen mukaan 1,4 prosenttia¹⁰⁴ 15–49-vuotiaista naisista oli silvottu. Yleisintä silpominen oli Extrême-Nordissa (5,4 %).¹⁰⁵ Uutislähteen viittaaman tutkimuksen mukaan 20 prosenttia tytöistä ja naisista Extrême Nordissa, Nordissa ja Sud-Ouestissa olisi silvottu.¹⁰⁶ Tietyissä heimoissa silvonta on vielä yleisempää.¹⁰⁷ Silvonnan yleisyys on kansallisesti laskussa.¹⁰⁸ Myös tyttöjen sukuelinten silvonnan vastaisessa työssä otettiin edistysaskel uuden rikoslain myötä. Se kriminalisoi kaiken sukuelinten silvonnan. Alin säädetty tuomio on 10 vuotta vankeutta ja pisin elinkautinen vankeusrangaistus.¹⁰⁹

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt

Kamerunin rikoslaki kriminalisoi saman sukupuolisten ihmisten väliset seksuaaliset suhteet. Siitä voidaan rangaista vankeudella kuudesta kuukaudesta viiteen vuoteen ja 20

⁹⁸ IRESCO [päiväämätön]. Tämä tarkoittaisi merkittävää vähentymistä käytännössä, sillä kummassakin tutkimuksessa haastateltiin 10–82-vuotiaita tyttöjä ja naisia. Nuorimpien tyttöjen kohdalla silittäminen olisi vielä merkittävästi vähäisempää, sillä jo aiemmin silittämisen uhreiksi joutuneiden status ei voi muuttua. On huomattava, että kampanjoinnilla on saattanut olla vaikutusta paitsi silittämisen yleisyyteen, myös siitä raportointiin, mikä saattaa vääristää tutkimustulosta. On havaittu, että virhemarginaali lisääntyy kyselytutkimuksissa kun kysymykset koskevat arkaluonteisia asioita. Tavanomaisten kyselytutkimuksiin liittyvien virhetekijöiden lisäksi vastaajat tapaavat tietoisesti tai tiedostamattaan ”muunnella” vastauksiaan ennen vastaamista välttääkseen nolostumista tai mahdollisia esimerkiksi laillisia seuraamuksia. (Tourangeau & Yan 2007, s. 878) Tyttöjen ja naisten sukuelinten silvontaa koskevissa tutkimuksissa on havaittu, että vastaajat saattavat kieltää, että heidät on silvottu, vaikka heidät olisivat silvottu. Syynä saattaa olla esimerkiksi toimenpiteen laittomuus tai sen vastaiset kampanjat. (Shell-Duncan 2016, s. 7)

⁹⁹ IRESCO [päiväämätön]

¹⁰⁰ U.S. Department of State 2017 b), s. 28; Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 277-2

¹⁰¹ DHS-tutkimuksen mukaan etnisistä ryhmistä silvontaa harjoittavat erityisesti Choa-arabit, Peulh eli Fulani, Maoussa ja Kanuri (12,7 %) sekä bantut Sud-Ouestissa (1,4 %) (Institut National de la Statistique & ORC Macro 2005, s. 236). Yhdysvaltain ulkoministeriön mukaan perinnettä jatkavat yhä etniset ryhmät Arabe-Choa ja Ejagham Extrême Nordissa, Estissa ja Sud-Ouestissa (U.S. Department of State 2017 b), s. 27).

¹⁰² Tuoreimmissa DHS- ja MICS-tutkimuksissa ei ole enää tutkittu tyttöjen sukuelinten silvontaa (Institut National de la Statistique & ICF 2012; Institut National de la Statistique, Minsante & UNICEF 2015).

¹⁰³ *Demographic and Health Surveys*

¹⁰⁴ Yaounde One -yliopiston professori Verkijika Fannso on esimerkiksi kritisoinut tutkimusta, ja ettei se kuvasta maan todellista tilannetta (Voice of America 17.6.2014).

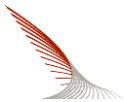
¹⁰⁵ Institut National de la Statistique & ORC Macro 2005, s. 236

¹⁰⁶ Voice of America 12.6.2014

¹⁰⁷ Choa-arabien Extrême Nordissa asuttamilla alueilla vuonna 2008 tehdyissä kenttätutkimuksissa todettiin, että Mayo Savassa noin 33 prosenttia tytöistä oli ympärileikattu ja Logone-et-Charissa 45 prosenttia. Yhteisöissä käytyjen keskustelujen perusteella ympärileikkaus oli arabimiehen kanssa naimisiinmenon edellytys arabitytölle, mutta ei muihin etnisiin ryhmiin kuuluville tytöille. (Cameroon Young Jurists Legal Resource Center [päiväämätön] a), s. 11; 14-15; Cameroon Young Jurists Legal Resource Center [päiväämätön] b), s. 10-12)

¹⁰⁸ U.S. Department of State 2017 b), s. 27

¹⁰⁹ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 277-1. Lailla ei välttämättä ole merkittävää käytännön vaikutusta. Ejagham-heimon parissa tehdyssä tutkimuksessa haastattelut ihmiset ilmaisivat, etteivät välitä hallituksen vastustuksesta tai usko poliisin pidättävän heitä vaikka silpominen kiellettäisiinkin lailla (Pemunta 2012, s. 237-238).

000–200 000 Keski-Afrikan frangin suuruisella sakolla. Rangaistus on kaksinkertainen, jos osapuolena on 16–21-vuotias henkilö.¹¹⁰

Tuomioita annetaan lain nojalla ilman todistusaineistoa tai vain vähällä todistusaineistolla ja sitä käytetään myös henkilökohtaisissa kostotarkoituksissa.¹¹¹ Lisäksi viranomaiset käyttävät pakotettuja anaalitutkimuksia löytääkseen todistusaineistoa homoseksuaalisista suhteista. Lääkärit ovat myös väärentäneet raportteja anaalitutkimuksista syyllisyyden osoittamiseksi.¹¹² Elokuussa 2016 kolmea miestä oli pahoinpidelty ja nöyryytetty santarmiasemalla, jotta he tunnustaisivat homoseksuaalisuutensa.¹¹³

Vaikka rikoslaissa on kriminalisoitu ainoastaan yhdyntä, lain nojalla syytetään ihmisiä homoseksuaalisuuden epäilyn perusteella, vaikka todisteita seksuaalisesta aktiivisuudesta ei olisi.¹¹⁴ Maaliskuussa 2017 pidätettiin alaikäinen transnainen liittyen transsukupuolisuuteen, vaikka binäärisen sukupuolijaon ulkopuolella olevaa sukupuolisuutta ei ole kriminalisoitu.¹¹⁵ Aiemmassa tapauksessa kaksi transnaista tuomittiin homoseksuaalisuudesta perustuen heidän juomavalintaansa. Syyte kumottiin kuitenkin valitusoikeudessa.¹¹⁶

Syyskuun 2016 ja helmikuun 2017 välillä Kamerunissa rekisteröitiin 62 ahdistelu- tai väkivaltatapausta ja mielivaltaista pidätystä LGBTI¹¹⁷-yhteisöön kuuluvia vastaan. Suurin osa tapahtui Yaoundessa ja Littoralin alueella. Koko maan tasolla yleisimpiä olivat mielivaltaiset pidätykset sekä fyysinen ja henkinen väkivalta.¹¹⁸ Muun muassa kahden lakimiehen aktiivisen toiminnan myötä lesbonaisten ja homomiesten pidätykset ovat vähentyneet merkittävästi muutaman viime vuoden aikana¹¹⁹, mutta lisääntyivät jälleen vuonna 2016¹²⁰.

Homofobia on merkittävä ongelma ja LGBTI-yhteisöön kuuluvia henkilöitä ahdistellaan ja uhkaillaan viestintävälineillä, syrjitään ja stigmatisoidaan.¹²¹ Afrobarometrin mukaan 80 prosenttia olisi voimakkaasti vastaan homoseksuaalin asumista hänen naapurinaan.¹²² Niin poliisit kuin siviilihenkilöt kiristävät homoseksuaaleilta rahaa ilmiannon uhalla.¹²³

Alkuperäiskansat

Bagyeli-, Bakola-, Baka- ja Bedzan -kansoja, lyhyesti 4B-kansoja,¹²⁴ ja Mbororoa voidaan pitää Kamerunin alkuperäiskansoina. Mboboro ovat suurin alkuperäiskansa ja he muodostavat noin 12 prosenttia Kamerunin väestöstä. Heitä asuu pääasiassa Kamerunin raja-alueilla: Wodaabe Nordissa ja Galesi (Aku) sekä Jafun Nord-Ouestissa, Ouestissa,

¹¹⁰ Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code, Section 347; 347-1

¹¹¹ Human Rights Watch 21.3.2013

¹¹² Human Rights Watch 12.7.2016

¹¹³ Amnesty International 2017 b), s. 109

¹¹⁴ Erasing 76 Crimes 13.4.2017

¹¹⁵ Erasing 76 Crimes 31.3.2017

¹¹⁶ Human Rights Watch 17.3.2013

¹¹⁷ LGBTI on lyhenne sanoista *lesbian, gay, bisexual, transgender/sexul ja intersexed*

¹¹⁸ Observatoire National des Droits des Personnes LGBTI et de Leurs Défenseurs 2017, s. 22-25; 30-31; 33-34; 37-40

¹¹⁹ Dittrich 13.3.2017

¹²⁰ Human Rights Watch 23.6.2017

¹²¹ U.S. Department of State 2017 b), s. 35-36

¹²² Afrobarometer 2015, s. 59

¹²³ U.S. Department of State 2017 b), s. 35-36

¹²⁴ Näitä kansoja nimitetään usein termillä pygmi (Tucker 2013, s. 3). He itse pitävät pygmi-nimitystä halveksuvana. Esimerkiksi Kansainvälinen työjärjestö ILO viittaa heihin metsäkansoina (*forest peoples*) tai alaryhmien nimillä (ILO 2015, s. 9). Tässä raportissa on valittu käyttää nimitystä 4B-kansat mukaillen heihin kohdistuneita ihmisoikeusloukkauksia tutkinutta raporttia (Tucker 2013).

Adamoauassa ja Estissa. 4B-kansoja asuu Kamerunissa noin 44 300 eli he muodostavat noin 0,4 prosenttia väestöstä. Suurin ryhmä on Baka, joita on noin 40 000. He asuvat Kamerunin itä- ja eteläosissa. Bakola ja Bagyeli asuvat pienemmällä alueella maan eteläosassa. Lisäksi Kirdi pitävät itseään alkuperäiskansa. He asuvat Mandara-vuoristossa Kamerunin pohjoisosissa. Heidän tarkkaa lukumääräänsä ei tiedetä.¹²⁵

Yhdysvaltain ulkoministeriön arvion mukaan Kamerunin hallinto ei tehokkaalla tavalla suojele alkuperäiskansojen kansalais- tai poliittisia oikeuksia. Se on kuitenkin toimeenpannut joitakin aloitteita, joilla pyritään edistämään heidän oikeuksiaan.¹²⁶

Alkuperäiskansojen perinteisesti asuttama maa, ja sitä kautta heidän perinteinen elintapansa, on erilaisten yritys- ja valtiollisten intressien paineen alla.¹²⁷ 4B-kansat eivät pysty Kamerunin lain silmissä osoittamaan maanomistustaan, ja tyypillisesti asuvat bantu-ryhmien omistamalla maalla. Heihin kohdistuu ahdistelua, pakkosiirtoja ja hyväksikäyttöä maanomistajien puolelta. Kaivos- hakkuu- ja muissa hankkeissa ei tyypillisesti korvata alkuperäiskansoille riittävästi heidän kärsimiään menetyksiä eikä heitä kuulla hankkeita valmisteltaessa. Vuosina 2011–2012 tehdyn tutkimuksen mukaan valtiolliset salametsästyksen vastaiset joukot "Ecoguards" olisivat syyllistyneet metsäkansojen kidutukseen, mielivaltaisiin rangaistuksiin ja pelotteluun.¹²⁸

Alkuperäiskansat kohtaavat Kamerunissa syrjintää ja marginalisaatiota päätöksenteossa. Heidät otetaan vain hyvin harvoin huomioon tai osalliseksi heitä koskevassa päätöksenteossa. 4B:n sosiaalisia instituutioita ei tunnusteta virallisesti. Alkuperäiskansoja käytetään myös hyväksi työmarkkinoilla, lapsilla on vain rajattu mahdollisuus ilmaiseen ja heidän kulttuuriaan huomioivaan koulutukseen¹²⁹ ja lapsikuolleisuus on näiden kansojen parissa korkea.¹³⁰

¹²⁵ IWGIA 2016, s. 370. Ks. kartta alkuperäiskansojen asuinpaikoista: ILO 2015, s. 15

¹²⁶ U.S. Department of State 2017 b), s. 35

¹²⁷ ILO 2015, s. 16

¹²⁸ Tucker 2013, s. 4-5. Alkuperäiskansojen oikeuksia ajavan Survival Internationalin mukaan myös WWF:n vuonna 2015 tilaamassa tutkimuksessa todetaan, että monia väärinkäytös- ja ihmisoikeusloukkatapauksia on raportoitu, eikä niihin ole puututtu asiallisesti (Survival International 23.1.2017; Survival International [päiväämätön]). Sveitsin viranomaiset tutkivat syytöksiä (The Independent 6.1.2017).

¹²⁹ UNICEF ja peruskoulutuksen ministeriö ovat testanneet uutta koulutusmallia joissain kouluissa vuonna 2016 (U.S. Department of State 2017 b), s. 35).

¹³⁰ ILO 2015, s. 16-17

2. 2. Turvallisuustilanne

Suurimmassa osassa Kamerunia turvallisuustilanne on vakaa.¹³¹ Turvattomin tilanne on maan pohjoisimmalla hallintoalueella Extrême Nordissa. Terroristijärjestö Boko Haram laajensi hyökkäyksiään Nigeriasta muihin Tšad-järven valuma-alueen maihin, mukaan lukien Kameruniin, vuonna 2014.¹³² Kamerunin, Tšadin ja Nigerian yhteisjoukot ja Kamerunin armeija onnistuivat häätämään Boko Haramin pääosin Pohjois-Kamerunista jo vuoden 2015 alkuun mennessä. Järjestö on kuitenkin jatkanut toimintaansa asymmetrisellä sodankäynnillä ja erityisesti kaupunkikohteisiin ja siviileihin kohdistuvilla pommituksilla.¹³³

Nykyisin Kamerun kärsii konfliktista alueen maista toiseksi eniten Nigerian jälkeen.¹³⁴ Boko Haram on suorittanut noin 490 hyökkäystä ja kidnappausta ja noin 50 itsemurhapommi-iskua Kamerunissa vuosina 2014–2016. Ainakin 58 pommi-iskua on epäonnistunut.¹³⁵ ACLED:n tilastojen mukaan vuoden 2017 ensimmäinen kahdeksan ja puolen kuukauden aikana Boko Haram on ollut osallisena yhteensä 98 turvallisuusvälikohtauksessa Extrême Nordissa.¹³⁶ Lähes 270 000 kamerunilaista on joutunut pakenemaan kodistaan konfliktin luoman turvattomuuden vuoksi.¹³⁷ Esimerkiksi Extrême Nordin pääkaupunki Maroua on kärsinyt konfliktista merkittävästi.¹³⁸

Kevät-kesä 2017 on ollut jälleen Boko Haramin aktiivisten hyökkäysten aikaa Extrême Nordissa, ja turvallisuustilanne on heikentynyt. Itsemurhapommitukset ovat lisääntyneet¹³⁹ ja ne kohdistuvat enenevässä määrin siviilikohteisiin.¹⁴⁰

Lokakuussa 2016 Kamerunin kahdella anglofonihallintoalueella Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa alkoi lakko- ja mielenilmausaalto alkaen lakimiehistä ja laajeten opettajiin ja lopulta laajempaan väestöön. Anglofoniväestö on ollut tyytymätön asemaansa Kamerunissa jo vuosikymmenien ajan. Jännitteet eivät kuitenkaan koskaan ole olleet yhtä korkealla kuin tämän hetkisen kriisin aikana.¹⁴¹

Protesteista on kehittynyt ns. anglofonikriisi. Siinä on nähtävissä kolme eri vaihetta: vuodenvaihteen 2016–2017 protestit, jotka valtio tukahdutti väkivaltaisesti, tammikuusta elokuuhun 2017 jatkunut militarisoinnin ja aavekaupunkiprotestien vaihe, jota leimasivat satunnainen väkivalta ja yleislakot, sekä syys–lokakuun uusi protestivaihe, joka on eskaloitunut vuodenvaihteen protesteja väkivaltaisemmaksi. Valtio on turvautunut entistä ankarampiin toimenpiteisiin kriisin päättämiseksi.

¹³¹ ACAPS 11.10.2017

¹³² UNHCR 2017 a), s. 1

¹³³ Reliefweb / Rackley 2017, s. 1

¹³⁴ OCHA 2016, s. 10. Mittarina on käytetty konfliktin vuoksi pakenemaan joutuneiden ja turvallisuusvälikohtausten määrää.

¹³⁵ De Marie Heungoup 14.2.2017. Armeija on purkanut ainakin 37 tienvarsipommiä ja 24 on räjähtänyt armeijan kulkuneuvon mennessä ohi (International Crisis Group 16.11.2016, s. 13).

¹³⁶ ACLED 30.9.2017 a)

¹³⁷ IOM 14.8.2017, s. 4. IOM:n tietojen mukaan Extrême Nordissa on 295 311 evakkoa ja paluumuuttajaa, joista noin 91 prosenttia eli arviolta 268 733 henkeä on joutunut lähtemään kodeistaan konfliktin vuoksi.

¹³⁸ Factiva / BMI 2.10.2017

¹³⁹ Amnesty International 5.9.2017

¹⁴⁰ ks. alaotsikot 2.1. ja 2.3.

¹⁴¹ International Crisis Group 2.8.2017, s. i; 9. Ks. kattava selvitys kriisin taustoista esimerkiksi International Crisis Groupin raportista elokuulta 2017 (International Crisis Group 2.8.2017).

2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus

Kamerunissa on ACLED:n tilastoimien poliittisen väkivallan¹⁴² välikohtauksissa kuollut 355 ihmistä ajalla 1.1.–21.9.2017.¹⁴³ Lisäksi uutislähteiden mukaan myöhemmin syyskuussa ja lokakuun 1. päivänä anglofonialueilla on kuollut ainakin 23 siviiliä.¹⁴⁴ Vuonna 2016 vastaavissa välikohtauksissa kuoli ACLED:n mukaan 411 ihmistä.¹⁴⁵

Suurimman osan (yli 90 %) kuolonuhreista aiheuttaa valtion ja Boko Haramin välinen konflikti Extrême Nordissa.¹⁴⁶ Kuolonuhrimäärä on tippunut selkeästi vuosiin 2014–2015 verrattuna¹⁴⁷, jolloin Boko Haram ja alueelliset turvallisuusjoukot taistelivat keskenään perinteisin sotatoimin¹⁴⁸. Taisteluissa kuolleiden lukumäärän vähentyessä on siviiliuhrien suhteellinen osuus kuolonuhreista kasvanut Boko Haramin siirtyttyä asymmetriseen sodankäyntiin.¹⁴⁹

Yleisin poliittisen väkivallan muoto on siviileihin kohdistuva väkivalta (38 % vuonna 2017). Seuraavaksi eniten tapahtuu mellakoita ja mielenilmauksia (26 %) sekä taisteluja (25 %). Kuolonuhreista suurin osa syntyy siviileihin kohdistuvan väkivallan seurauksena (63 %) sekä taisteluissa (37 %).¹⁵⁰

Mellakat ja mielenilmaukset ovat lisääntyneet Kamerunissa vuosina 2016–2017 verrattuna edeltäviin vuosiin johtuen pääasiassa anglofonialueiden mielenilmauksista. Kasvava trendi on kuitenkin nähtävissä jo vuodesta 2012 alkaen.¹⁵¹ Kuolonuhrien määrä tällaisissa välikohtauksissa on myös lisääntynyt¹⁵², mutta on yhä vähäinen verrattuna muihin yleisiin väkivallan muotoihin.

Extrême Nordissa Boko Haram käy terrorijärjestölle tyypillistä asymmetristä sotaa

Boko Haramin ja Kamerunin valtion välisessä konfliktissa on erotettavissa kolme eri vaihetta. Toukokuun 2014 ja kesäkuun 2015 välillä ne kävivät perinteistä maasotaa.¹⁵³ Vaihe oli

¹⁴² ACLED määrittää poliittisen väkivallan "voimankäyttönä sellaisen ryhmän toimesta, jolla on poliittinen päämäärä tai motivaatio".

¹⁴³ ACLED 30.9.2017 a). ACLED päivittää dataa viikoittain, ja on mahdollista, että myöhemmät päivitysversionot sisältävät useampia tapahtumia ajalla 1.1.2017–21.9.2017 kuin tässä raportissa käytetty 16.9.2017 julkaistu päivitysversionot. Myöhemmät päivitysversionot saattavat lisätä tapahtumia myös aiemmille vuosille, joten myös tässä raportissa käytetyt luvut koskien vuotta 2017 edeltänyttä aikaa saattavat muuttua uudempien päivitysversionoiden myötä.

¹⁴⁴ Syyskuun 22. päivän mielenilmauksissa kuoli kolmesta kuuteen ihmistä (International Crisis Group 27.9.2017) ja lokakuun 1. ja 2. päivänä Amnesty Internationalin mukaan ainakin 20 ihmistä (Reuters 6.10.2017).

¹⁴⁵ ACLED [päiväämätön] a); ACLED 30.9.2017 a)

¹⁴⁶ Vuonna 2017 toistaiseksi 92 prosenttiin kuolonuhreista on liittynyt Boko Haram toimijana. Vuonna 2016 osuus oli lähes 94 prosenttia. (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a).

¹⁴⁷ Vuonna 2014 kuolonuhreja oli 1 366 ja vuonna 2015 yhteensä 1 429 (ACLED [päiväämätön] a)).

¹⁴⁸ Reliefweb / Rackley 2017, s. 1-2

¹⁴⁹ ks. lisää siviilikuolonuhreista alaotsikko 2.3.

¹⁵⁰ ACLED 30.9.2017 a)

¹⁵¹ Syyskuun loppuun mennessä vuoden 2017 osalta oli tilastoitu yhteensä 38 mellakaksi tai mielenilmaukseksi tilastoitua välikohtausta. Vuodelta 2016 tilastoitiin 41 vastaavaa välikohtausta. Vuonna 2015 välikohtauksia oli 24, vuonna 2014 yhteensä 15, 11 tilastoitiin vuodelta 2013 ja vuonna 2011 kahdeksan. Edellinen suurempi mellakka-/mielenilmausvuosi oli 2008, jolloin välikohtauksia tilastoitiin yhteensä yhdeksän. (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a))

¹⁵² Vuonna 2016 tilastoitiin yhdeksän kuolonuhria liittyen mellakoihin ja mielenilmauksiin (ACLED [päiväämätön] a)). Vuodelta 2017 on tilastoitu kolme kuolonuhria (ACLED 30.9.2017 a)), mutta 21.9.2017 jälkeen syyskuun lopussa ja lokakuun alussa mielenilmauksia tapahtui lisää anglofonialueilla, ja syyskuun 22. päivän mielenilmauksissa kuoli kolmesta kuuteen ihmistä (International Crisis Group 27.9.2017) ja lokakuun 1. päivänä Amnesty Internationalin mukaan ainakin 17 ihmistä (Reuters 2.10.2017 a)). Toistaiseksi ei olla vielä lähellä vuoden 2008 kuolonuhrien määrää, jolloin 103 ihmistä sai surmansa (ACLED [päiväämätön] a)).

¹⁵³ De Marie Heungoup 14.2.2017; Reliefweb / Rackley 2017, s. 1-2. Kamerunin turvallisuusjoukkojen pääoperaatioita Boko Haramia vastaan olivat BIR:n johtama Operaatio Alpha ja armeijan johtama Operaatio Emergence 4. Lisäksi

kaikista vaiheista intensiivisin ja vaati eniten kuolonuhreja. Se oli myös ainoa ajanjakso konfliktissa, jolloin tapahtui massakidnappauksia.¹⁵⁴ Kesäkuun 2015 jälkeen Boko Haram ei ole hallinnut enää mitään alueita Kamerunissa eikä suorittanut hyökkäyksiä, joihin olisi osallistunut yli 100 taistelijaa. Sillä on kuitenkin edelleen liittolaisuus- ja tukiverkostoja maassa.¹⁵⁵

Konfliktin toinen vaihe kesäkuusta 2015 maaliskuuhun 2016 konflikti oli yhdistelmä asymmetristä ja perinteistä sodankäyntiä. Kolmannessa vaiheessa huhtikuusta 2016 eteenpäin konflikti on ollut pääosin asymmetristä sodankäyntiä. Asymmetriseen sodankäyntiin siirtymisen myötä kuolonuhrien määrä ja itsemurhapommi-iskujen määrä on pääsääntöisesti vähentynyt aiempiin konfliktin vaiheisiin verrattuna. Ajoittain ryhmä aktivoituu ja tekee keskimääräistä enemmän iskuja, mikä International Crisis Groupin mukaan osoittaa Boko Haramin edelleen muodostavan vakavasti otettavan uhan niin siviiliväestölle kuin turvallisuusjoukoille.¹⁵⁶

Keväällä 2017 Boko Haramin toiminta aktivoitui jälleen. Maaliskuussa 2017 turvallisuus- ja hallintokonsultti Edward B. Rackley arvioi, että iskut olivat lisääntymässä Nigerian rajalla ja erityisesti alueilla, joissa asuu maan sisäisiä evakkoja.¹⁵⁷ ACLED:n analyytikon Anastasia Voronkovan mukaan Boko Haram oli kiihdyttämässä toimintaansa Nigerian rajojen ulkopuolella kompensoidakseen alueellisia menetyksiään ja organisatorisia heikkouksiaan.¹⁵⁸ Huhtikuussa 2017 JAS-puolta Boko Haramista johtava Abubakar Shekau kannusti järjestön kannattajia suorittamaan iskuja Kamerunissa, mukaan lukien pääkaupunki Yaoundéssa.¹⁵⁹

Huhtikuun 2017 jälkeen erityisesti itsemurhapommitukset ovat lisääntyneet. Itsemurhapommi-iskuja on tehty yhteensä 30 eli useammin kuin kerran viikossa.¹⁶⁰ Pelkästään kesäkuussa 2017 Extrême Nordissa tapahtui 18 itsemurhapommi-iskua.¹⁶¹

Huhtikuun ja elokuun 2017 välisenä aikana Extrême Nordissa kuoli neljä kertaa enemmän siviilejä kuin edeltäneenä viiden kuukauden jaksolla.¹⁶² Kuolonuhreja oli myös enemmän verrattuna samaan ajanjaksoon vuosina 2015 ja 2016.¹⁶³ Tänä aikana siviilikuolonuhrien suhde muihin kuolonuhreihin on myös muuttunut: huhti-elokuussa 2017 noin 70 prosenttia kuolonuhreista oli siviilejä¹⁶⁴ kun vastaavalla ajanjaksolla vuosina 2015 ja 2016 noin 51 ja 56 prosenttia kuolleista oli siviilejä¹⁶⁵. Samalla iskujen maantieteellinen painopiste on siirtynyt

vuonna 2015 käynnistyi Kamerunin ja Tšadin yhteisoperaatio Logone, joka koostui 2 500 tšadilaisesta sotilaasta ja Kamerunin armeijan yksiköistä. Tšadilaiset joukot poistuivat marraskuussa 2015. Samana vuonna perustettiin alueelliset joukot MNJT (ks. alaotsikko 2.2.1.). (International Crisis Group 16.11.2016, s. 22; 27)

¹⁵⁴ De Marie Heungoup 14.2.2017

¹⁵⁵ International Crisis Group 16.11.2016, s. 18

¹⁵⁶ De Marie Heungoup 14.2.2017

¹⁵⁷ Reliefweb / Rackley 2017, s. 2-3

¹⁵⁸ Voronkova 19.7.2017

¹⁵⁹ UN Security Council S/2017/465, s. 5

¹⁶⁰ Amnesty International 5.9.2017

¹⁶¹ Reliefweb / UNICEF 2017 b), s. 1

¹⁶² Amnesty International 5.9.2017. Myös ACLED:n tilastojen mukaan turvallisuusvälikohtauksissa, jotka kohdistuivat siviileihin, ja joissa Boko Haram oli mukana, kuoli huhti-elokuussa 141 ihmistä ja marraskuun 2016 ja maaliskuun 2017 välisenä aikana 34 ihmistä. Siviilikuolonuhreja oli siis 415 prosenttia enemmän huhti-elokuussa. (ACLED [päiväämätön] a); ACLED 30.9.2017 a)

¹⁶³ ACLED:n tilastojen mukaan vuonna 2015 huhti-elokuussa kuoli 103 siviiliä ja vuonna 2016 hieman vähemmän: 95 siviiliä (ACLED [päiväämätön] a)). Vuonna 2017 kuoli siis 27 prosenttia enemmän siviilejä kuin vuonna 2015 vastaavalla ajanjaksolla ja 38 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016 vastaavalla ajanjaksolla.

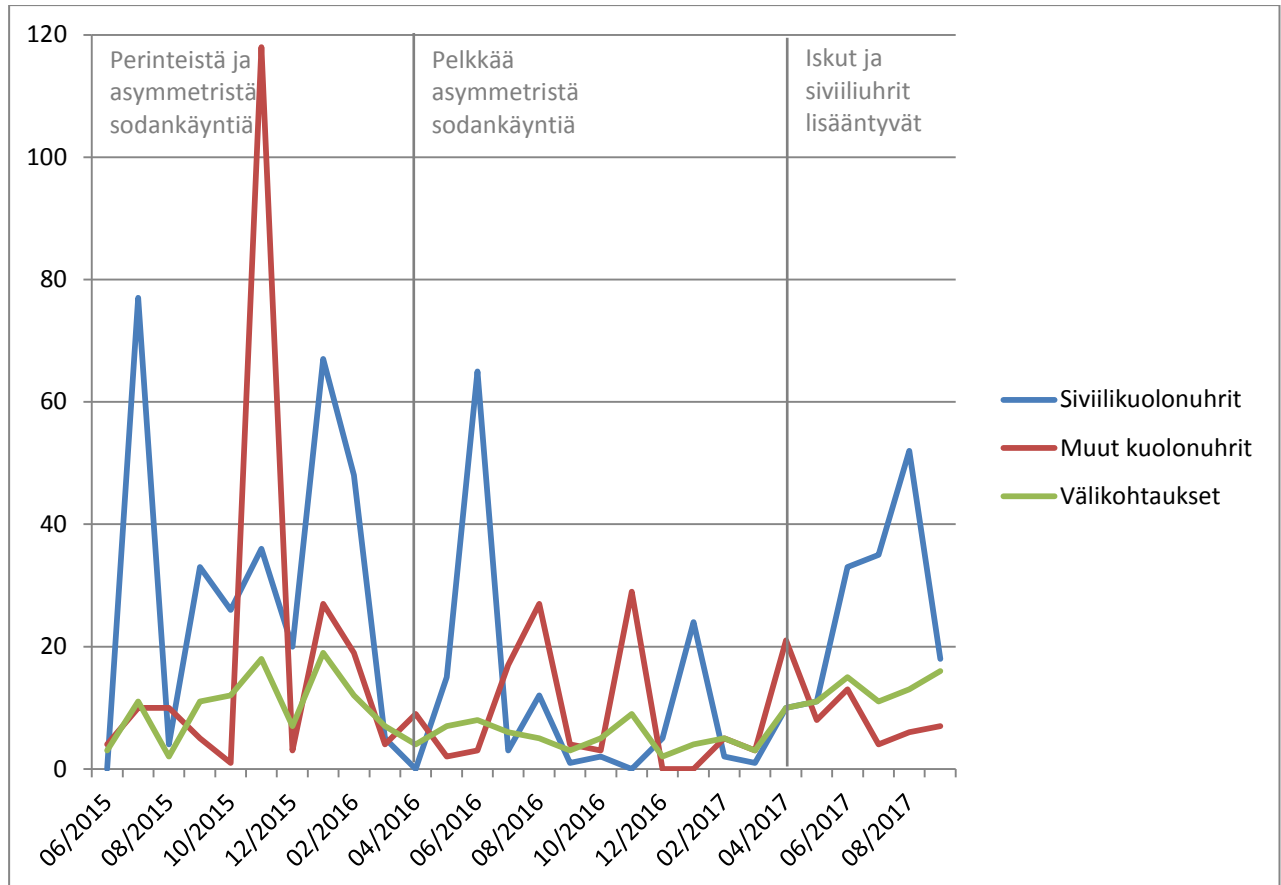
¹⁶⁴ ACLED 30.9.2017 a)

¹⁶⁵ ACLED [päiväämätön] a)

Logone-et-Charista Mayo-Savaan.¹⁶⁶ Syyskuussa kuolonuhrien määrä on jälleen laskenut, mutta välikohtausten määrä on jatkanut kasvua, ja siviilikuolonuhrien määrä ylittää edelleen muiden kuolonuhrien määrän.¹⁶⁷

Taulukko 2.2. Tilastoidut Boko Haramin kuolonuhrit ja turvallisuusvälikohtaukset Kamerunissa¹⁶⁸

Tyypillinen iskutapa on itsemurhapommi-isku. Boko Haram käyttää enenevissä määrin pommittajina kaappaamia naisia ja tyttöjä. Pommittajaan kiinnitetään pommi, ja hänet viedään haluttuun kohteeseen ja käsketään räjäyttämään pommi mahdollisimman monen ihmisen lähellä.¹⁶⁹ Kamerunissa pommittajina on käytetty erityisen paljon lapsia.¹⁷⁰ Tyttöjen ja naisten tekemiä iskuja on tapahtunut esimerkiksi toukokuussa 2017 Moran kylässä, jossa yksi siviili kuoli, kesäkuussa 2017 Kolofatan kylässä, jossa ainakin yhdeksän siviiliä kuoli ja

¹⁶⁶ USAID 21.9.2017, s. 3

¹⁶⁷ ACLED 30.9.2017 a).

¹⁶⁸ ACLED [päiväämätön] a); ACLED 30.9.2017 a). ACLED:n antamat luvut ovat muita lähteitä alhaisempia, vrt. esim. taulukko International Crisis Groupin joulukuuhun 2016 saakka keräämiin tietoihin (De Marie Heungoup 14.2.2017), jotka ovat suurimmaksi osaksi korkeampia kuin ACLED:n keräämät tiedot. ACLED:n tilastoissa suurin määrä turvallisuuskohtauksia, joissa Boko Haram oli mukana, tapahtui tammikuussa 2016, jolloin niitä oli 19. ICG:n tiedoissa samalla ajanjaksolla korkein lukumäärä iskuja oli marraskuussa 2015, jolloin niitä oli yli 30. ICG:n tiedoissa kesä-marraskuussa 2015 tapahtui joka kuukausi yli 20 iskuja, kuten myös tammikuussa 2016.

¹⁶⁹ ks. esim. The Guardian 5.5.2017

¹⁷⁰ UNICEF 2016, s. 2. Tammikuun 2014 ja helmikuun 2016 välisenä aikana Kamerunissa tehtiin 21 pommi-iskua, joissa lapsi oli mukana (UNICEF 2016, s. 2).

kymmeniä haavoittui¹⁷¹ ja heinäkuussa Wazan kylässä, jossa ainakin neljätoista henkeä kuoli ja yli 40 henkeä loukkaantui pommittajien ohella¹⁷².

Kesällä 2017 Boko Haram on ottanut käyttöön myös uusia taktiikoita. UNICEFin mukaan Extrême Nordissa on tapahtunut kesällä 2017 hyökkäyksiä, joissa käytetään Kamerunissa ennen näkemättömiä taktiikoita. Toinen taktiikka on muille Boko Haramin tyypisille toimijoille tyypillinen hyökkäys, jossa ensin pommitetaan siviiliasumusta, minkä jälkeen paikalla vielä ammuskellaan. Lisäksi hyökkääjät ovat alkaneet käyttää sotilasunivormuja. Sotilasunivormuihin pukeutuneet miehet ovat myös pitäneet laittomia tiesulkuja, kiristetty siviilejä ja kidnapattu liikemiehiä.¹⁷³

Kamerunin hallinto on pyrkinyt ratkaisemaan konfliktin Boko Haramin kanssa asevoimin, ja mikä onkin ollut verrattain tehokas ratkaisu. Kamerun ei kuitenkaan International Crisis Groupin analyysin mukaan ole pystynyt ratkaisemaan rakenteellisia ongelmia, jotka ovat mahdollistaneet järjestön nousun Kamerunissa. Hallinto on haluton sitoutumaan kehittämään aluetta, eikä ole perustanut deradikalisointi-ohjelmia. Jotkin valtion reaktiot Boko Haramin uhkaan, kuten kasvojen peittävien huivien käyttökielto ja turvallisuusjoukkojen tekemät oikeudenloukkaukset, ovat saattaneet radikalisoita osaa väestöstä.¹⁷⁴

Turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet ihmisoikeusloukkauksiin Boko Haramin vastaisessa taistelussa

Amnesty Internationalin tekemän selvityksen mukaan Kamerunin turvallisuusjoukot ovat taistelussaan Boko Haramia vastaan vuosina 2013–2017 syyllistyneet mielivaltaisiin pidätyksiin, pakotettuihin katoamisiin ja kidutukseen minkä lisäksi ne ovat pitäneet ihmisiä eristysvankeudessa (*incommunicado detention*) ja ihmisiä on kuollut pidätettyinä ollessaan. Kidutuksesta on järjestön mukaan tullut rutiinia ja laajalle levinnyt käytäntö, eikä sen käytöstä rangaista. Tyypillisesti uhreja on hakattu, pakotettu stressiasentoihin, riiputettu tangoista ja hukutettu veteen. Kidutusta ja erityisvankeutta on tapahtunut BIR:n, poliisin, santarmien, presidentinkaartin, SED:n, DGRE:n ja poliisin nopean toiminnan joukkojen (ESIR) tiloissa.¹⁷⁵

Turvallisuusjoukkojen oikeudenloukkauksista huolimatta niiden läsnäolo Extrême Nordissa ja taistelu Boko Haramia vastaan on lisännyt Kamerunin hallinnon suosiota alueella. Boko Haramin vastainen taistelu on lisännyt myös armeijan suosiota kansan keskuudessa.¹⁷⁶ Vuoden 2015 Afrobarometrissä 81 prosenttia vastaajista piti hallituksen toimia Boko Haramia vastaan erittäin tai jokseenkin tehokkaina.¹⁷⁷

Yhdysvaltain ulkoministeriö on saanut raportteja turvallisuusjoukkojen suorittamasta kidutuksesta ja pidätyksen aikaisista kuolemista sekä mielivaltaisista pidätyksistä liittyen myös muihin rikosepäilyihin kuin Boko Haramin tukemiseen.¹⁷⁸ Myös presidenttiin vedonneen DGRE:n työntekijän kirjoituksen mukaan DGRE on tehnyt ainakin mielivaltaisia pidätyksiä myös anglofonikriisiin liittyen.¹⁷⁹

¹⁷¹ Amnesty International 2017 a), s. 9

¹⁷² Reuters 13.7.2017

¹⁷³ Reliefweb / UNICEF 2017 a), s. 5

¹⁷⁴ International Crisis Group 16.11.2016, s. i

¹⁷⁵ Amnesty International 2017 a), s.6-7

¹⁷⁶ International Crisis Group 16.11.2016, s. 18-19

¹⁷⁷ Afrobarometer 2015, s. 53

¹⁷⁸ U.S. Department of State 2017 b), s. 2

¹⁷⁹ allAfrica / Camer.be 11.9.2017

Human Rights Watchin mukaan turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet nigerialaisten turvapaikanhakijoiden kidutukseen, pahoinpitelyihin ja kiristykseen Extrême Nordissa. Hallinto pitää epävirallisesti nigerialaisten läsnäoloa maassa turvallisuusuuhkana.¹⁸⁰

Anglofonikriisi Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa

Anglofoniprotestit alkoivat lokakuun 2016 alussa anglofonilakimiesten lakkona.¹⁸¹ Mielenilmaukset muuttuivat pian väkivaltaisiksi yhteenotoiksi mielenosoittajien ja turvallisuusjoukkojen välillä. Suurin osa levottomuuksista keskittyi Nord-Ouestiin, mutta ne levisivät myös Sud-Ouestiin. Yhteensä kuusi ihmistä sai surmansa ja useita loukkaantui ja pidätettiin.¹⁸² Mediassa levinnyt kuvamateriaali turvallisuusjoukkojen väärinkäytöksistä käänsi julkisen mielipiteen protestojen puolelle. Levottomuudet jatkuivat tammi-helmikuussa ja ainakin kolme ihmistä sai surmansa.¹⁸³ Lisäksi monia muita loukkaantui ja satoja ihmisiä pidätettiin.¹⁸⁴

Valtio yritti sovittaa kriisiä vuodenvaihteessa, mutta neuvottelut epäonnistuivat erinäisistä syistä ja molempien osapuolten asenteet koventuivat.¹⁸⁵ Tammikuussa 2017 valtio päätyi pidättämään lakimies- ja opettajaliittojen muodostaman¹⁸⁶ Cameroon Anglophone Civil Society Consortiumin (CACSC) kaksi johtajaa syytettynä terrorismilain nojalla.¹⁸⁷ Satoja ihmisiä osoitti mieltään kaduilla heidän vapauttamisensa puolesta¹⁸⁸, minkä jälkeen hallitus kielsi Southern Cameroons National Councilin (SCNC) ja CACSC:n toiminnan¹⁸⁹ ja sulki internetin anglofonialueilta¹⁹⁰. Lisäksi se miehitti anglofonialueet.¹⁹¹

Tammikuun puolivälistä lähtien anglofonialueiden ihmisten elämään vaikuttivat pääasiassa yleislakot ja satunnainen väkivalta.¹⁹² CACSC:n kampanjoinnin kautta tammikuussa 2017 alkoivat aavekaupunkiprotestit (*Ghost Town*). Niiden tarkoituksena on vetäytyä kaikesta julkisesta toiminnasta ja sulkea sillä tavalla taloudellinen toiminta.¹⁹³ Aavekaupunkeihin on liittynyt siviiliväestön kannalta uhkailua niin separatistiradikaalien kuin valtion turvallisuusjoukkojen taholta. Valtion turvallisuusjoukot ovat uhkaileet yrityksiä ja kouluja estääkseen heitä osallistumista lakkoihin. Samaan aikaan radikaalit anglofoniliikkeet pyrkivät takaamaan väestön osallistumisen protesteihin uhkailemalla heitä ja tuhopolttamalla rakennuksia ja omaisuutta.¹⁹⁴

¹⁸⁰ Human Rights Watch 2017, s. 3; 11-12

¹⁸¹ International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

¹⁸² Marraskuussa mielenilmauksissa ajaututtiin jo voimankäyttöön Nord-Ouestissa. Marraskuun lopulla anglofoniopettajat liittyivät lakkoon ja tuhannet muut anglofonit liittyivät mielenilmaukseen Bamendassa, joka myös päättyi poliisin ja armeijan voimankäyttöön, jonka seurauksena kaksi ihmistä sai surmansa. Marraskuun lopulla väkivaltaisuuDET levisivät myös Sud-Ouestiin. Väkivaltaisin yhteenotto vuonna 2016 mielenosoittajien ja turvallisuusjoukkojen välillä tapahtui joulukuussa Bamendassa kun mielenosoittajat pyrkivät estämään valtapuolue RDPC:n kokouksen. (International Crisis Group 2.8.2017, s. 10)

¹⁸³ International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

¹⁸⁴ Reuters 13.2.2017; International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

¹⁸⁵ International Crisis Group 2.8.2017, s. 11-12

¹⁸⁶ ACCORD 21.7.2017

¹⁸⁷ UN Security Council S/2017/465, s. 2; 10

¹⁸⁸ Mougoué 16.5.2017

¹⁸⁹ UN Security Council S/2017/465, s. 2; 10

¹⁹⁰ Quartz Africa 23.1.2017

¹⁹¹ International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

¹⁹² International Crisis Group 11.9.2017

¹⁹³ Mougoué 16.5.2017

¹⁹⁴ International Crisis Group 2.8.2017, s. 14-15. Lisää radikaalien toiminnasta ks. alaotsikko 2.2.2.

Valtio yritti ratkaista tilanteen tekemällä myönnytyksiä kevään ja kesän mittaan¹⁹⁵, mutta ei onnistunut liennyttämään anglofonien murheenaiheita.¹⁹⁶ Anglofoniliike piti myönnytyksiä liian myöhäisinä ja vaatimattomina.¹⁹⁷

Syys-lokakuussa 2017 kriisi eskaloitui jälleen monessa suhteessa. Useita separatistiryhmien suunnittelema pommiskuja estettiin¹⁹⁸, mutta muutama myös onnistui syyskuun aikana anglofonialueilla¹⁹⁹. Täyttä varmuutta ei kuitenkaan ole siitä, että kaikki iskut liittyisivät anglofonikriisiin. Kolmea poliisia haavoittanutta pommiskua hallitus pitää kuitenkin terrorismina.²⁰⁰

Syyskuun 22. päivä kymmeniä tuhansia ihmisiä osoitti mieltään eri puolilla anglofonialueita²⁰¹, muun muassa Bamendassa, Bueassa ja Limbessä²⁰². Mielenosoittajat vaativat pidätettyjen aktivistien vapauttamista ja lauloivat itsenäisyyslauluja. Uutislähteen mukaan monilla alueilla Kamerunin lippu korvattiin Ambazonian²⁰³ lipulla.²⁰⁴ Valtion turvallisuusjoukot avasivat tulen mielenosoittajia kohti²⁰⁵ ja tappoivat eri arvioiden mukaan kolmesta kuuteen ihmistä.²⁰⁶ Myöhemmin syyskuussa turvallisuusjoukot tappoivat yksittäisissä välikohtauksia muutamia ihmisiä.²⁰⁷

Estääkseen vastaavat mielenilmauksen kansallisena yhdistymispäivänä (*Unification Day*)²⁰⁸ 1. lokakuuta 2017, valtio asetti kokoontumis- ja liikkumisrajoituksia anglofonialueille²⁰⁹, lisäsi

¹⁹⁵ Hallitus on yrittänyt kevään ja kesän 2017 mittaan tehdä myönnytyksiä liennyttääkseen tilannetta. Se on luonut koulutus- ja tuomari paikkoja anglofoneille, luonut uuden kansallisen kaksikielisyyden ja monikulttuurisuuden komission ja palkannut 1 000 uutta anglofoniopettajaa. (International Crisis Group 11.9.2017) Internetyhteydet palautettiin alueille 20. huhtikuuta 2017 oltuaan kiinni yli kolme kuukautta (BBC 21.4.2017), joskin niitä on jälleen syyskuussa 2017 häiritty (Africetime.com / AFP 2.10.2017). Elokuun lopussa tammikuussa pidätettyjen aktivistien oikeudenkäynti pysäytettiin ja määrättiin armahdettaviksi (France 24 30.8.2017). Syyskuun lopulla osaa ei kuitenkaan ollut vielä kukaan vapautettu (Quartz Africa 22.9.2017).

¹⁹⁶ International Crisis Group 27.9.2017

¹⁹⁷ International Crisis Group 11.9.2017

¹⁹⁸ Kamerunin hallituksen antamien tietojen mukaan Nord-Ouestissa pidätettiin elokuun 2017 alussa viisi LMSC:n jäsentä epäiltynä terroristi-iskun suunnittelusta. Heidän hallustaan löytyi aseita ja pommintekovälineitä. Viranomaisien mukaan miehet olivat suunnitelleet hyökkäävänsä valtion turvallisuusjoukkojen kimppuun. (Voice of America 23.8.2017; Le Monde 10.8.2017; Factiva / Xinhua French News Service 10.8.2017). Syyskuun puolivälissä BIR-joukkojen raportoidaan estäneen suunniteltu pommiskuu Bamendan kongressitaloon, joka toimi syksyllä 2017 turvallisuusjoukkojen tukikohtana. Iskun suunnittelijaksi epäillään ADF:ää. (The Cameroon Daily Journal 17.9.2017). Myös Doualassa epäonnistui isku (Quartz Africa 22.9.2017).

¹⁹⁹ The Cameroon Daily Journal 17.9.2017; U.S. News / Reuters 21.9.2017; Actu Cameroun 22.9.2017; Quartz Africa 22.9.2017

²⁰⁰ Quartz Africa 22.9.2017

²⁰¹ International Crisis Group 27.9.2017

²⁰² Garda World 26.9.2017

²⁰³ Ambazonia on separatistien antama nimitys entiselle Iso-Britannian Southern Cameroonsille, jonka rajojen mukaisesti he haluavat luoda uuden Ambazonian valtion. Sille on luotu omat hallitussivut, joiden mukaan Ambazonian valtion luomista kyseisellä nimellä edistettiin ensimmäisen kerran 1980-luvulla. (Government of Ambazonia [päiväämätön])

²⁰⁴ Africanews 26.9.2017. Deutsche Wellen mukaan näin oli tehty ainakin Sud-Ouestin Bueassa ja Ekonassa (Deutsche Welle 22.9.2017).

²⁰⁵ Quartz Africa 26.9.2017

²⁰⁶ International Crisis Group 27.9.2017

²⁰⁷ Cameroon-Info.Net 4.9.2017; ACLED 30.9.2017 b)

²⁰⁸ Päivä juhlistaa entisen brittiläisen Southern Cameroonsin itsenäistymistä ja liittotasavallan muodostamista Kamerunin tasavallan, entisen Ranskan Kamerunin, kanssa (International Crisis Group 27.9.2017). Separatistit ovat julistaneet Ambazonian itsenäisyyden samana päivänä aiemminkin (International Crisis Group 2.8.2017, s. 7).

²⁰⁹ Lokakuun 2017 alkuun saakka voimassa oleva ulkoliikkumiskielto asetettiin 22. syyskuusta alkaen Nord-Ouestin ja 29. syyskuuta Sud-Ouestiin. Sud-Ouestissa se oli voimassa iltayhdeksästä aamuseitsemään ja Nord-Ouestissa iltakymmenestä aamuviiteen (Le Monde 1.10.2017; Africetime.com / AFP 29.9.2017). Lisäksi matkustaminen hallintoalueiden eri osien välillä oli kielletty (Africetime.com / RFI 30.9.2017). Liikkumisesta ulkona saattoi tulla pidätetyksi (RFI 2.10.2017 b)). Syyskuun 21. päivästä lokakuun 3. päivään saakka kaikki mielenosoitukset on kielletty Mezamissa, jossa myös Bamenda sijaitsee (Garda World 26.9.2017). Lisäksi raja Nigerian kanssa suljettiin syyskuun viimeisen

turvallisuusjoukkojen määrää alueella²¹⁰ ja häiritsi sosiaalisen median toimintaa²¹¹. Huolimatta hallinnon mittavista turvatoimista mielenilmausten estämiseksi sadat, mahdollisesti tuhannet²¹², ihmiset onnistuivat lähtemään kaduille tanssimaan ja laulamaan sekä nostamaan Ambazonian lippuja salkoon.²¹³ Xinhuan mukaan mielenosoittajia johti SCNC.²¹⁴ Separatistit julistivat odotetusti²¹⁵ anglofonialueet itsenäiseksi Ambazonian valtioksi.²¹⁶

Mielenosoittajat ja turvallisuusjoukot ottivat yhteen useissa paikoissa anglofonialueilla.²¹⁷ Turvallisuusjoukot käyttivät vesitykkeitä ja kyynelkaasua sekä ampuivat mielenosoittajia kohti estääkseen mielenosoitukset.²¹⁸ Reutersin saamien todistajanlausuntojen mukaan armeija olisi myös tulittanut mielenosoittajia usealla paikkakunnalla suoraan helikoptereista, mikä merkitsi valtion toimien eskaloitumista.²¹⁹ Myös jotkut mielenosoittajat ovat turvautuneet väkivaltaan, ja ovat olleet mahdollisesti aseistautuneita.²²⁰

Surmansa sai Amnesty Internationalin mukaan yli 20 ihmistä.²²¹ Muut arviot vaihtelevat virallisesta kymmenestä jopa sataan kuolonuhriin.²²² REDHAC-ihmisöikeusjärjestön mukaan ainakin 50 ihmistä on vakavasti loukkaantunut, 200 ihmistä on pidätetty ja 70 on kateissa. Näistä järjestö on tunnistanut seitsemän, neljä ja kuusi henkeä.²²³ Myös muiden lähteiden mukaan ihmisiä on paossa ja kadonnut.²²⁴ Uhrien joukossa on todistajanlausuntojen mukaan aseistautumattomia alaikäisiä ja vanhuksia sekä mielenosoituksiin osallistumattomia henkilöitä.²²⁵

viikonlopun ajaksi maa- ja merirajanylityspaikoilla (Le Monde 1.10.2017). Baarit ja pubit oli määrätty kiinni eivätkä taksit saaneet liikennöidä (Africatime.com / RFI 30.9.2017).

²¹⁰ RFI 30.8.2017; Actu Cameroun 22.9.2017; Voice of America 1.10.2017

²¹¹ Africatime.com / AFP 2.10.2017

²¹² Sekä Reutersin että Xinhuan mukaan tuhansia ihmisiä marssi kaduilla (Africatime.com / Xinhua 2.10.2017 b); Reuters 6.10.2017).

²¹³ RFI 2.10.2017 a)

²¹⁴ Africatime.com / Xinhua 2.10.2017 a)

²¹⁵ International Crisis Group 27.9.2017

²¹⁶ France 24 2.10.2017

²¹⁷ RFI 2.10.2017 a)

²¹⁸ ks. esim. Voice of America 1.10.2017; RFI 2.10.2017 a); Reuters 6.10.2017

²¹⁹ Reuters 6.10.2017

²²⁰ Sekä YK, Yhdysvaltain ulkoministeriö ja Amnesty International tuomitsevat molempien osapuolten, turvallisuusjoukkojen ja mielenosoittajien, väkivallan (Africanews 4.10.2017; U.S. Department of State 4.10.2017; Amnesty International UK 2.10.2017). Uutislähteissä raportoidaan, että separatistimielenosoittajat yrittivät muun muassa rikkoa poliisin tiesulkua ja hyökkäsivät santarmiprikaatien kimppuun (RFI 2.10.2017 a) ja Nkambéssa sotilas pahoinpideltiin kotiinsa (Africatime.com / Xinhua 2.10.2017 b)). Nord-Ouestin kuvernöörin mukaan kuolonuhrit koituivat turvallisuusjoukkojen ja aseistautuneiden ryhmien välisissä yhteenotoissa. Mielenosoittajilta takavarikoitiin kolme asetta ja joitain macheteja. (allAfrica / Cameroon Tribune 3.10.2017) Esimerkiksi oppositiopuolueen SDF:n tiedotteessa uhrien raportoidaan olleen aseistautumattomia (My Africa Update / Social Democratic Front 4.10.2017), kuten myös REDHAC-järjestön tiedotteessa (Journal du Cameroun 5.10.2017).

²²¹ Reuters 6.10.2017

²²² Kamerunin hallituksen mukaan turvallisuusjoukot olisivat tappaneet 10 ihmistä, mutta Nord-Ouestin ja Sud-Ouestin paikallishallintojen mukaan kuolonuhreja on yhteensä 17 (Courrier International / AFP 2.10.2017). Uutistoimisto AFP:n mukaan turvallisuusjoukkojen ja mielenosoittajien yhteenotoissa kuoli 14 sekä viisi vankia vankilapaon yhteydessä (Africatime.com / AFP 7.10.2017). Oppositioapuolue SDF:n mukaan kuolonuhreja on ainakin 30 (Africanews 8.10.2017). Ihmisöikeusjärjestö REDHAC:n (*Reseau des Defendeurs des Droits Humains en Afrique Centrale*) mukaan kuolonuhreja olisi ainakin 100. Järjestö on julkaissut tiedotteen, jossa se identifioi neljä 28.9.2017 kuollutta ja 26 lokakuun ensimmäisenä päivänä kuollutta (Journal du Cameroun 5.10.2017).

²²³ Journal du Cameroun 5.10.2017

²²⁴ Factiva / Voice of America 6.10.2017; Africatime.com / AFP 7.10.2017

²²⁵ Reutersin järjestölähteen mukaan 12-vuotias tyttö olisi ammuttu turvallisuusjoukkojen helikopterista Kumbossa. Lisäksi Kumbassa nainen kertoi hänen protesteihin liittymättömän poikansa tulleen ammutuksi turvallisuusjoukkojen toimesta. (Reuters 6.10.2017) Bamendan episkopaaliispojen mukaan teini-ikäisiä ja vanhuksia olisi ammuttu. Lisäksi

Turvallisuusjoukkojen toiminnan ovat tuominneet muun muassa Amnesty International²²⁶ ja Yhdysvaltain ulkoministeriö²²⁷. ICG:n tutkijan mukaan hallitus ymmärsi syyskuussa, että itsenäistymistä ajavat eivät ole pieni sosiaalisen median vähemmistö, ja ylireagoi sen vuoksi protesteihin.²²⁸ Valtio saattaa lähikuukausina turvautua entistä ankarampiin toimenpiteisiin kriisin päättämiseksi²²⁹ tai tilanne saattaa jopa eskaloitua aseelliseksi konfliktiksi²³⁰. Myös protestit saattavat muuttua vakavammiksi, jos aitoa dialogia ei saada käynnistettyä.²³¹

2.2. Konfliktin osapuolet

Extrême Nordissa konfliktin osapuolina ovat terroristijärjestö Boko Haram²³² sekä valtion turvallisuusjoukot. Terrorismin torjuntaan osallistuvat erityisesti asevoimien alaiset nopean toiminnan joukot eli BIR, muut asevoimien sotilaat sekä Tšad-järven valuma-alueen monikansalliseen yhteiseen erikoisryhmään kuuluvat joukot.²³³ Lisäksi ulkoinen tiedustelupalvelu DGRE, poliisit ja santarmit ovat osallistuneet ainakin Boko Haramin tukemisesta epäiltyjen henkilöiden kuulusteluun tai vangitsemiseen²³⁴ sekä kotietsintöihin²³⁵. Valtion turvallisuusjoukkoja tukemaan on luotu lisäksi siviileistä koostuvia järjestyspartioita.²³⁶ Yhteensä Extrême Nordissa noin 8 500 turvallisuusjoukkojen jäsentä.²³⁷

Anglofonialueille valtio on lähettänyt lisäjoukkoja ainakin santarmeista ja BIR-joukoista anglofonikriisin myötä.²³⁸ Alueelle on myös suunnitteilla, ellei jo perustettu, järjestyspartioita.²³⁹ Suurimman osan ajan kriisistä toisena osapuolena ovat olleet aseistautumattomat siviilit. Syksyllä 2017 on kuitenkin nähty merkkejä siitä, että radikaalit separatistiryhmät olisivat siirtymässä aseelliseen toimintaan. Ne ovat myös uhkaileet väestöä ja syyllistyneet tuhopolttoihin jo aiemmin kriisin aikana.²⁴⁰

Boko Haram sekä valtiolliset turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet konfliktin aikana useisiin merkittäviin ihmisoikeusloukkauksiin.²⁴¹

2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot

Kamerunin asevoimat

messuun osallistuneita olisi heidän mukaansa ammuttu kyynelkaasulla ja seurattu koteihin, joissa heitä on pidätetty ja aiheutettu heille vammoja. (Africanews 6.10.2017).

²²⁶ Amnesty International UK 2.10.2017

²²⁷ U.S. Department of State 4.10.2017

²²⁸ Africatime.com / AFP 2.10.2017

²²⁹ Factiva / BMI 2.10.2017

²³⁰ International Crisis Group 11.9.2017

²³¹ International Crisis Group 27.9.2017

²³² lue lisää alaotsikko 2.2.3.

²³³ International Crisis Group 6.4.2016

²³⁴ Amnesty International 2017 a), s. 22; 24

²³⁵ Reliefweb / Rackley 2017, s. 2

²³⁶ International Crisis Group 23.2.2017, s. 7

²³⁷ International Crisis Group 16.11.2016, s. 24

²³⁸ Actu Cameroun / Camer.be / Le Jour 24.1.2017; Voice of America 1.10.2017

²³⁹ ks. esim. Cameroon Tribune 29.9.2017 b)

²⁴⁰ ks. lisää alaotsikko 2.2.3.

²⁴¹ ks. esim. Amnesty International 2017 b); Human Rights Watch 2017; U.S. Department of State 2017 b)

Kamerunin asevoimat (*Forces armées camerounaises*, FAC) koostuvat maavoimista, ilmavoimista, merivoimista, nopean toiminnan joukoista, palomiesjoukoista, santarmeista, sotilaspoliisista, presidentinkaartista sekä erillisestä presidentin turvallisuudesta vastaavasta yksiköstä, DSP:stä.²⁴² Presidentti on asevoimien ylipäällikkö. Maavoimia johtaa henkilöstöpäällikkö kenraalimajurin avustuksella.²⁴³

Asevoimien koosta on saatavilla erilaisia arvioita. Sen koko on noin 20 000-30 000 henkeä. Suurimmat joukot ovat maavoimilla.²⁴⁴ Kesällä 2017 uutisoitiin, että maavoimiin rekrytoidaan 5 000 uutta sotilasta ja aliupseeria ja santarmeihin 2 000 uutta santarmia ja aliupseeria.²⁴⁵

Asevoimien organisaatiota uudistettiin vuonna 2001 presidentin asetuksilla.²⁴⁶ Sotilashallinto muutettiin 10 sotilasalueesta kolmeen puolustusvoimien yhteiseen hallintoalueeseen (*région militaire interarmée*, RMIA). Ensimmäiseen RMIA:an kuuluvat Centre, Est ja Sud, toiseen Littoral, Ouest, Nord-Ouest ja Sud-Ouest ja kolmanteen Adamoua, Nord ja Extrême Nord.²⁴⁷ Elokuussa 2014 Extrême Nordista luotiin Kamerunin neljäs RMIA. Emergence 4 -operaatiossa Extrême Nordissa on 1 800 sotilasta. Siihen osallistuvat joukot tekevät operaatioita myös Nigerian puolella, missä niitä kutsutaan nimellä *Tentacles*.²⁴⁸

Nopean toiminnan joukot BIR

Nopean toiminnan joukot (*Bataillon d'Intervention Rapide*, BIR) ovat Kamerunin maavoimien Yhdysvaltain, Ranskan ja Israelin kouluttama erikoisosasto.²⁴⁹ Se on erikoistunut IED-pommien vastaiseen toimintaan ja räjähteiden raivaamiseen (*explosive ordnance disposal*, EOD).²⁵⁰ Nopean toiminnan joukot luotiin alun perin vuonna 2001 taistelemaan maantierosvoja vastaan.²⁵¹ BIR-joukot eroavat muista asevoimista ylivoimaisella varustuksellaan ja koulutuksellaan.²⁵²

BIR:n vahvuus on noin 7 000 henkeä. Sillä on viisi maapataljoonaa, kaksi merivoimayksikköä (BIR-Delta ja BIR-Coast) ja ilmavoimayksikkö (GIRAM). Lisäksi sillä on tarkkailu- ja tiedusteluyksiköt ja erikoisvoimien tyyppiset yksiköt *Centre Antiterroriste* (CAT) ja GRS.²⁵³ BIR:n varusteista löytyy tietoa esimerkiksi Action on Armed Violence -järjestön sivuilta.²⁵⁴

²⁴² Global Security 22.9.2016 b); [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 20-31; 34-35; Factiva / BMI 2.10.2017](#)

²⁴³ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 17; 21](#)

²⁴⁴ IISS:n (*International Institute for Security Studies*) vuoden 2016 arvion mukaan asevoimissa on 23 200 henkeä. Maavoimissa näistä oli 12 500, 400 ilmavoimissa, 1 300 merivoimissa ja santarmeissa 9 000. (Global Security 22.9.2016 b)) *Business International Monitor* käyttää samoja lukuja (Factiva / BMI 2.10.2017). Muiden lähteiden arviot ovat suurempia. Kamerunin asevoimista selvityksen Iso-Britannialle ja Ranskalle tehneen [Bagayoko-Penonen mukaan asevoimissa oli vuonna 2008 16 000 henkeä \(Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 20\)](#). Defence Web antoi vuonna 2013 maavoimien kooksi 23 000, merivoimien 1 500, ilmavoimien 1 800 ja santarmien 9 000 (Defence Web 14.2.2013). International Crisis Groupin mukaan sotilaita olisi 60 000 (International Crisis Group 16.11.2016, s. 32). Global Security -sivusto kritisoi arviota yliampuvaksi (Global Security 22.9.2016 b)).

²⁴⁵ Camerpost 23.6.2017

²⁴⁶ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 17; 21](#). Ne antoivat presidentille niin paljon päätösvaltaa, ettei hän käytännössä pysty tekemään niitä kaikkia. Käytännössä armeijaa koskevat päätökset jäivät tekemättä. ([Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 17](#))

²⁴⁷ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 19-20](#)

²⁴⁸ International Crisis Group 16.11.2016, s. 23-24

²⁴⁹ Reliefweb / Rackley 2017, s. 2; AOAV 2.6.2017

²⁵⁰ AOAV 2.6.2017

²⁵¹ International Crisis Group 16.11.2016, s. 2

²⁵² [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 22](#)

²⁵³ Tästä yksiköstä tai sen nimestä ei ollut tätä selvitystä laadittaessa saatavilla muuta tietoa.

²⁵⁴ International Crisis Group 16.11.2016, s. 2

²⁵⁵ AOAV 2.6.2017

Operaatio Alphassa Extrême Nordissa on noin 2 400 BIR:n sotilasta, minkä lisäksi alueella on myös maapataljoonien sotilaita.²⁵⁶ BIR:n joukot on sijoitettu armeijan tavallisten osastojen ohelle raja-alueille ja pääteille.²⁵⁷ BIR:llä on myös useita tukikohtia Extrême Nordissa.²⁵⁸ BIR suorittaa operaatioita myös Nigerian puolella. Niitä kutsutaan nimellä *Arrow*.²⁵⁹

Syksyllä 2017 BIR-joukkoja lähetettiin myös anglofonialueille.²⁶⁰ Joukot keskittyivät syys-lokakuun vaihteen viikonloppuna erityisesti hallintoalueiden pääkaupunkeihin Bamendaan ja Bueaan.²⁶¹

Tšad-järven valuma-alueen monikansallinen yhteinen erikoisryhmä MNJTF

Kamerun osallistuu Tšad-järven valuma-alueen monikansalliseen yhteiseen erikoisryhmään (*Lake Chad Basin's Multinational Joint Task Force*, MNJTF).²⁶² Muut osallistuvat maat ovat Nigeria, Niger, Tšad ja Benin. MNJTF perustettiin ensimmäisen kerran vuonna 1994, mutta tuolloin se oli tehoton. Se perustettiin uudelleen vuonna 2015 taistelemaan Boko Haramia vastaan.

MNJTF:n päämaja on Tšadin pääkaupungissa N'Djamenassa. Alun perin joukkojen kooksi auktorisoitiin 7 500. Myöhemmin kokoa on kasvatettu 8 700 ja sittemmin 10 000 sotilaaseen.²⁶³ Kamerunissa toimii MNJTF:n sektori 1, jota johdetaan Moran kaupungista käsin.²⁶⁴ Yhteensä Extrême Nord -alueella on noin 2 300 MNJTF:n sotilasta. Sektori 1 on ainoa operationaalisesti aktiivinen MNJTF:n osasto.²⁶⁵ Se on toteuttanut operaatioita Nigeriassa ja Kamerunissa.²⁶⁶ Sektori 1 koostuu pelkästään Kamerunin armeijan sotilaista ja Kamerun rahoittaa sen.²⁶⁷

MNJTF on YK:n mukaan saanut haltuunsa noin 80 prosenttia Boko Haramin ennen hallussa olleesta alueesta.²⁶⁸ Se on osaltaan edesauttanut turvallisuustilanteen paranemista monilla alueilla.²⁶⁹ Se on Kamerunissa onnistunut International Crisis Groupin mukaan vähentämään itsemurhaiskuja. Sen rahoitus ja logistiset resurssit ovat kuitenkin puutteelliset.²⁷⁰

²⁵⁶ International Crisis Group 16.11.2016, s. 24

²⁵⁷ Reliefweb / Rackley 2017, s. 2

²⁵⁸ BIR:n päämaja siellä on Salak, joka sijaitsee noin 15 kilometrin päässä Marouasta. Salak toimii myös BIR:n Boko Haramin vastaisen Operaatio Alphan päämajana. Salakissa on kamerunilaisten joukkojen lisäksi ollut läsnä yhdysvaltalaisia sotilaita ainakin vuodesta 2015, mahdollisesti jo vuodesta 2014. Vuonna 2015 Amnesty International näki tukikohdassa myös ranskalaisia sotilaita. (Amnesty International 2017 a), s. 39; 41)

Muita BIR:n tukikohtia ovat Kousserin kunnan etelärajoilla sijaitseva Kousserin sotilastukikohta, Wazan kaupungin Kousseriin johtavan tien varrella oleva sotilastukikohta ja Moran sotilastukikohta, joka sijaitsee Moran kaupungin itäosissa. Lisäksi BIR:llä on käytössään Kolofatassa yksityiskiinteistö, jota käytetään parakkeina ja pidätyskeskuksena, ja väliaikaisessa käytössä oleva koulu Fotokolissa. (Amnesty International 2017 a), s. 43-44; 46; 48-49)

²⁵⁹ International Crisis Group 16.11.2016, s. 24

²⁶⁰ Voice of America 1.10.2017

²⁶¹ Channel Africa / AFP 2.10.2017

²⁶² Kamerunilainen johtaa erikoisryhmän ensimmäistä sektoria ja Kamerunin lähettämät joukot ovat osallistuneet niin Kamerunin sisäisiin kuin alueellisiin operaatioihin Boko Haramia ja ISIS:iä vastaan. (U.S. Department of State 2017 a), s. 24)

²⁶³ Reliefweb / Shepherd & Melly 2016, s. 3

²⁶⁴ Assanvo et al. 2016, s. 3

²⁶⁵ International Crisis Group 16.11.2016, s. 24; 27

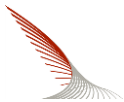
²⁶⁶ Assanvo et al. 2016, s. 11-12

²⁶⁷ International Crisis Group 16.11.2016, s. 28

²⁶⁸ UN 27.7.2016

²⁶⁹ Assanvo et al. 2016, s. 12

²⁷⁰ International Crisis Group 16.11.2016, s. ii

Santarmit

Santarmit ovat osa Kamerunin asevoimia.²⁷¹ Niiden koko on noin 9 000 henkeä.²⁷² Ne toimivat puolustusministeriön alla ja ovat sotilaskomennon alaisia.²⁷³ Kansallisia santarmeja johtaa puolustuksesta vastaava valtiosihteeri eli SED (*Secrétariat d'Etat à la Défense*²⁷⁴). SED vastaa santarmien henkilöstöhallinnosta, välineistöstä ja operationaalisesta toiminnasta.²⁷⁵ Santarmeihin kuuluu myös tiedustelusta vastaava B2-yksikkö.²⁷⁶

Santarmit osallistuvat sisäisen turvallisuuden ylläpitoon ja kansalliseen puolustukseen.²⁷⁷ Rauhan aikana ne vastaavat aluepuolustuksesta.²⁷⁸ Santarmit vastaavat myös lainvalvonnasta maaseutualueilla²⁷⁹ ja alueelliset santarmit hoitavat poliisin tehtäviä²⁸⁰.

Santarmien neljä hallintoaluetta (*région de gendarmerie*, RG) noudattavat puolustusvoimien yhteisiä hallintoalueita. Ensimmäiseen kuuluvat Centre, Est ja Sud, toiseen Littoral, Nord-Ouest, Ouest ja Sud-Ouest ja kolmanteen Adamaoua ja Nord.²⁸¹ Elokuussa 2014 Extrême Nord erotettiin kolmannelle hallintoalueesta ja luotiin neljäs santarmihallintoalue.²⁸² SED:llä on pidätystilat ainakin Yaoundéssa.²⁸³

Santarmeja on lähetetty Nord-Ouestiin ja Sud-Ouestiin anglofonikriisin myötä. Alkuvuodesta 2017 uutisoitiin, että alueille oli lähetetty 1 000 uutta santarmia.²⁸⁴ Elokuussa 2017 anglofonialueille lähetettiin 400 uutta santarmia. Hallituksen mukaan syynä oli koulun alkamisen turvaaminen.²⁸⁵ Syyskuussa odotettiin jälleen uusien joukkojen lähettämistä alueelle.²⁸⁶

Poliisivoimat

Kamerunin poliisivoimien koko oli vuonna 2008 noin 15 000–17 000 henkeä.²⁸⁷ Kansalliset poliisivoimat koostuvat paikallispoliisista, rikospoliisista, rajapoliisista ja alueellisesta koskemattomuudesta vastaavasta poliisista.²⁸⁸ Lisäksi poliisivoimissa on erikoisosastoja, kuten erikoisjoukot (*Groupeement special d'operation*, GSO) ja nopean toiminnan joukot (*Equipes spéciales d'intervention rapide*, ESIR). Tiedustelusta vastaavat DCRG (*Direction centrale des renseignements généraux*) ja DST (*Direction de la surveillance de territoire*).²⁸⁹

²⁷¹ Global Security 21.9.2016

²⁷² Global Security 22.9.2016 b); [Bagayoko-Penone 1.8.2008](#)

²⁷³ Global Security 21.9.2016

²⁷⁴ Vuoden 2008 lähteen mukaan SED:n nimike olisi puolustusvaraministeri (*Secrétaire d'Etat auprès du Ministre délégué à la présidence chargée de la gendarmerie*) ([Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 24](#)).

²⁷⁵ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 24](#); Amnesty International 2017 a), s. 30

²⁷⁶ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 61](#)

²⁷⁷ Global Security 21.9.2016

²⁷⁸ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 21](#)

²⁷⁹ Global Security 22.9.2016 c)

²⁸⁰ Global Security 21.9.2016

²⁸¹ Ibid.

²⁸² International Crisis Group 16.11.2016, s. 23

²⁸³ CamerounWeb 19.3.2015; Amnesty International 2017 a), s. 30

²⁸⁴ Actu Cameroun / Camer.be / Le Jour 24.1.2017

²⁸⁵ RFI 30.8.2017

²⁸⁶ Actu Cameroun 22.9.2017

²⁸⁷ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 58](#)

²⁸⁸ Global Security 22.9.2016 c)

²⁸⁹ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 56-57; 61](#)

Paikallispoliisi vastaa lainvalvontatehtävistä ainoastaan kaupunkialueilla santarmien vastatessa siitä maaseutualueilla.²⁹⁰ Rajapoliisi vastaa maahanmuutosta ja rajaturvallisuudesta. Erikoisosastot vastaavat esimerkiksi organisoituneesta rikollisuudesta ja terrorismista, hätätilanteista ja diplomaattien turvallisuudesta.²⁹¹

Poliisi on tehoton, huonosti koulutettu ja korruptoitunut.²⁹² Vuoden 2015 Afrobarometrissä 48 prosenttia vastaajista sanoi luottavansa poliisiin vain vähän tai ei ollenkaan. 90 prosenttia arvioi joidenkin, suurimman osan tai kaikkien poliisien olevan korruptoituneita. Joka neljäs arvioi kaikkien poliisien olevan korruptoituneita.²⁹³ Valtio on kuitenkin ottanut joitain edistysaskelia saattaakseen virka-asemaansa väärinkäyttävät poliisit vastuuseen.²⁹⁴

Ulkoinen tiedustelupalvelu DGRE

Direction Générale de la Recherche Extérieure eli DGRE on Kamerunin ulkoinen tiedustelupalvelu. Se koostuu santarmeista, poliiseista ja armeijan henkilöstöstä ja toimii presidentin alaisuudessa.²⁹⁵ Uutislähteen mukaan sillä on huono maine, mutta se on parantunut vuonna 2010 nimitetyn uuden johtajan myötä. DGRE keskittyy enenevässä määrin terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan, mutta sitä käytetään myös Biyan hallinnon vastustajia vastaan. Se on kehittänyt erityisesti etätarkkailukapasiteettiaan.²⁹⁶

Amnesty Internationalin mukaan DGRE:llä on ainakin kaksi epävirallista pidätyskeskusta, jotka tunnetaan nimillä DGRE Lac ja DGRE Airport, pääkaupungissa Yaoundéssa. Lac-keskus sijaitsee Yaoundén kaupunginosassa Lac lähellä ENAM-koulutuslaitosta (*Ecole Nationale d'Administration et Magistrature*) ja Airport sotilaslentokentän lähellä kaupunginosassa Mvog-Mbi.²⁹⁷

Järjestyspartiot

Vuonna 2014 Extrême Nordiin perustettiin²⁹⁸ erinäisiä siviileistä koostuvia järjestyspartioita (*comités de vigilance*) toimimaan Boko Haramia vastaan. Heinäkuussa 2015 ensimmäisen Boko Haramin tekemän pommi-iskun jälkeen niiden luomista painotettiin valtion politiikassa entisestään. Vuonna 2017 niitä raportoitui olevan kaikissa kylissä ja yhden International Crisis Groupin lähteen mukaan niillä olisi 16 000 aktiivista jäsentä.²⁹⁹

Järjestyspartiot tuottavat paikallista tiedustelutietoa armeijalle ja osallistuvat ajoittain sotilasoperaatioihin.³⁰⁰ Armeija antaa Le Monden mukaan partioille palkkiona mitaleja, elintarvikkeita ja matkapuhelinliittymien arvolipukkeita.³⁰¹ Järjestyspartiot toimivat virallisesti prefektien ja perinteisten päälliköiden alaisuudessa.³⁰² Kamerun pyrkii rekisteröimään

²⁹⁰ Global Security 22.9.2016 c)

²⁹¹ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 55-57](#)

²⁹² U.S. Department of State 2017, s. 8

²⁹³ Afrobarometer 2015, s. 28; 30

²⁹⁴ U.S. Department of State 2017, s. 8-9

²⁹⁵ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 61](#)

²⁹⁶ Jeune Afrique 21.9.2015

²⁹⁷ Amnesty International 2017 a), s. 50-51

²⁹⁸ Järjestyspartioilla on Kamerunissa pitkät perinteet. Niitä on käytetty esimerkiksi puuvillansalakuljettajia vastaan. (International Crisis Group 23.2.2017, s. 3)

²⁹⁹ International Crisis Group 23.2.2017, s. 7

³⁰⁰ International Crisis Group 16.11.2016, s. 25

³⁰¹ Le Monde 20.7.2016

³⁰² International Crisis Group 16.11.2016, s. 25

partioiden jäsenet ja paljon rekrytointia tekevät päälliköt lähettävät yhdessä prefektien kanssa hallinnolle ja turvallisuusjoukoille niiden jäsenlistoja.³⁰³

Yhdysvaltain ulkoministeriön arvion mukaan Kamerunin turvallisuusjoukot ovat yhdessä järjestyspartioiden kanssa pystyneet heikentämään Boko Haramin itsemurhapommituskampanjaa.³⁰⁴ Partiot tuntevat muualta Kamerunista tulevia sotilaita paremmin paikalliset tavat ja murteet, saavat tietoa helpommin paikallisyhteisöiltä ja pystyvät paremmin tunnistamaan epätavallista toimintaa yhteisössä.³⁰⁵

Partioissa on myös ongelmia. Niillä on riski muuttua organisoiduksi rikollisuudeksi.³⁰⁶ Joitakin niiden jäseniä syytetään jo maantiersvoudesta ja kylälaisten verottamisesta.³⁰⁷ Ne ovat myös toteuttaneet itsenäisiä iskuja myös Nigerian puolella.³⁰⁸ Niiden jäsenet ovat myös antaneet vääriä vinkkejä turvallisuusjoukoille henkilökohtaisista syistä. Jotkut jäsenet ovat olleet yhteistyössä Boko Haramin kanssa.³⁰⁹ Niiden yhteistyö turvallisuusjoukkojen kanssa ei ole ollut helppoa, ja molemminpuolinen epäluottamus vallitsee.³¹⁰ Armeija on esimerkiksi salakuunnellut partioiden jäsenten puhelimia.³¹¹

Valtio uskoo pystyvänsä hallitsemaan suurtakin määrää partioita tehokkaasti. Se on varonut partioiden aseistamista eikä virallisesti salli niillä olevan automaattiasiaita. Partioihin liittyneet entiset sotilaat ovat kuitenkin saaneet pitää aseensa. On myös merkkejä siitä, että koko Tšad-järven alueella jotkin partiot ovat ostaneet aseita itse. Ne ovat myös pitäneet itsellään Boko Haramista takavarikoituja saaliita.³¹² Partioiden jäseniä haastatelleen toimittajan mukaan partioilla on hallussaan muun muassa Kalashnikov-rynnäkkökiväärejä.³¹³

Myös anglofonialueille on muodostumassa järjestyspartioita. Elokuussa 2017 Voice of America raportoi, että Nord-Ouestissa halutaan perustaa järjestyspartioita puolustautumiseen radikaaliryhmiä vastaan.³¹⁴ Syyskuussa 2017 julkaistiin valtapuolueen RDPC:n lehdistötiedote, jossa kehoitettiin kansalaisia järjestäytymään separatisteja vastaan.³¹⁵ Samana päivänä Sud-Ouestissa Buean kaupungin virkamies kertoi toimittajalle, että hänen alaisuudessaan koulutetaan 30 järjestyspartiota, joissa on noin 400 henkeä.³¹⁶

Muita toimijoita

SEMIL (*La Sécurité Militaire*) on Kamerunin sotilaspoliisi. Se valvoo presidentin asetusten ja lainsäädännön toimeenpanoa sekä niiden rikkomuksia. Se voi viedä syytettyjä itse sota- ja siviilioikeuden eteen tai pyytää vastuuviranomaista tekemään sen.³¹⁷ Esimerkiksi elokuussa

³⁰³ International Crisis Group 23.2.2017, s. 9-10

³⁰⁴ U.S. Department of State 2017 a), s. 22. International Crisis Groupin tietojen mukaan ovat estäneet noin 15 itsemurhaiskua ja auttaneet pidättämään noin 100 Boko Haramin jäsentä (International Crisis Group 16.11.2016, s. 25).

³⁰⁵ AOAV 2.6.2017

³⁰⁶ International Crisis Group 23.2.2017, s. 19

³⁰⁷ Le Monde 20.7.2016

³⁰⁸ International Crisis Group 23.2.2017, s. 9; Le Monde 20.7.2016

³⁰⁹ International Crisis Group 16.11.2016, s. 25

³¹⁰ International Crisis Group 23.2.2017, s. 14

³¹¹ Le Monde 20.7.2016

³¹² International Crisis Group 23.2.2017, s. 3; 11-12

³¹³ Le Monde 20.7.2016

³¹⁴ Voice of America 23.8.2017

³¹⁵ Cameroon Tribune 29.9.2017 a)

³¹⁶ Cameroon Tribune 29.9.2017 b)

³¹⁷ [Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 34-35](#)

2017 sen uutisoitiin valvovan sotilasunivormujen laitonta käyttöä ja myyntiä Nord-Ouestissa.³¹⁸ Se tekee myös tiedustelua.³¹⁹

Presidentinkaarti koostuu joistakin tuhansista miehistä. Siihen otetaan jäseniä kaikista asevoimien eri osista. Sen yksinomainen tehtävä on suojella presidenttiä. Sen ohella DSP eli *Direction de la Sécurité Présidentielle* osallistuu presidentin turvallisuuden takaamiseen.³²⁰

Yhdysvallat tukee Kamerunia terrorismin torjunnassa ja yleisesti lainvalvonnan kehittämisessä. Se on lähettänyt sotilashenkilökuntaa erilaisiin tiedustelutehtäviin Boko Haramia vastaan.³²¹ Yhdysvalloilla on lennokkitiedustelusotilastukikohta Kamerunin armeijan tukikohdassa Garouassa Nordin alueella.³²² Se tunnetaan nimellä *Airbase 301*. Vuoden 2016 tietojen mukaan tukikohdassa on 300 amerikkalaista sotilasta tiedustelutehtävissä.³²³ Yhdysvallat on myös lahjoittanut Kamerunille välineistöä. Esimerkiksi maaliskuussa 2016 se lahjoitti poliisille tiedustelulaitteita lentokentille ja rajanylityspaikoille, kuten läpivalaisulaitteita.³²⁴

Myös Ranska tukee Kamerunin asevoimia. Se ja Kamerun allekirjoittivat puolustuskumppanuussopimuksen vuonna 2009. Vuonna 2016 Ranska lahjoitti kahteen otteeseen sotilasvarusteita Kamerunille.³²⁵

2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät

Boko Haram

Alkuperäiseltä viralliselta nimeltään Jama'atu Ahlis Sunna Lidda'awati wal-Jihad (JAS)³²⁶ on ääri-islamistijärjestö, joka sai alkunsa vuonna 2002 Nigerian Bornon osavaltiossa paikallisena islamistisena liikkeenä.³²⁷ Se nimettiin uudelleen vuonna 2015 Islamic State West Africaksi (ISWA)³²⁸, jolloin se vannoi uskollisuutta Islamic Statelle (IS)³²⁹. Yleisesti se tunnetaan nimellä Boko Haram.³³⁰

Boko Haramin toiminta muuttui vuonna 2010 sen johtajan vaihduttua edeltävänä vuonna Abubakar Shekau'hun. Sen väkivaltaisuus kasvoi ja se laajensi alueellisesti toimintaansa.³³¹ Järjestön ensimmäinen isku valtion turvallisuusjoukkoja vastaan Kamerunissa tapahtui vuonna 2014, mutta se oli ollut läsnä Extrême Nordissa jo ainakin vuodesta 2011.³³² Jo vuonna 2009 se käytti Extrême Nordia kauttakulkualueena.³³³ Ensimmäisen improvisoidun

³¹⁸ Cameroon-Info.Net 16.8.2017

³¹⁹ Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 35

³²⁰ Bagayoko-Penone 1.8.2008, s. 22-23

³²¹ U.S. Department of State 2017 a), s. 22

³²² Reliefweb / Rackley 2017, s. 3

³²³ PRI 1.3.2016

³²⁴ Voice of America 23.3.2016

³²⁵ Africanews 23.1.2016; Africanews 30.11.2016

³²⁶ Nimi tarkoittaa arabiaksi "ihmiset, jotka ovat sitoutuneet edistämään profeetan opetuksia ja jihadia" (UN Security Council S/2017/304, s. 1).

³²⁷ UN Security Council S/2017/304, s. 4

³²⁸ Ibid.

³²⁹ BBC 7.3.2015

³³⁰ UN Security Council S/2017/304, s. 4. Boko Haram tarkoittaa paikallisella hausa-kielellä "länsimainen koulutus on syntiä" (UN Security Council S/2017/304, s. 1).

³³¹ UN Security Council S/2017/304, s. 4

³³² International Crisis Group 16.11.2016, s. I; De Marie Heungoup 14.2.2017

³³³ De Marie Heungoup 14.2.2017

pommi-iskun (*improvised explosive device*, IED³³⁴) se teki Kamerunissa heinäkuussa 2015.³³⁵

Elokuussa 2016 Boko Haram jakaantui, kun IS julisti Abu Musab al-Barnawin järjestön johtajaksi.³³⁶ Yhden asiantuntijälähteen mukaan yksi syy jakaantumiselle oli IS:n tyytymättömyys siihen, että Shekaun johdolla Boko Haram käytti lapsia itsemurhapommittajina.³³⁷ Shekau johtaa kuitenkin yhä osaa Boko Haramista vanhalla JAS-nimellä.³³⁸ Jakautumisesta huolimatta tässä raportissa puhutaan molemmista osista entistä Boko Haramia nimellä Boko Haram, sillä Kamerunia käsittelevä lähdeaineisto ei pääsääntöisesti erottele Shekaun ja al-Barnawin joukkojen tekemiä iskuja toisistaan.

Kamerunissa Shekaun johtama osa järjestöstä toimii ensisijaisesti Mayo-Tsanagassa ja Mayo-Savassa, mutta sillä on myös soluja Logone-et-Charissa ja Tšad-järvellä, missä al-Barnawin johtamat joukot operoivat pääasiallisesti. Al-Barnawin johtamat joukot keskittyvät enemmän turvallisuusjoukkojen vastaiseen toimintaan kun taas Shekaun joukot ryöstelivät ja tekevät itsemurhapommituksia.³³⁹ Vuonna 2017 on nähty itsemurhapommi-iskujen lisääntyminen ja niiden keskittyminen Mayo-Savaan.³⁴⁰ Al-Barnawi haluaa sanojensa mukaan keskittyä iskemään kristittyihin kohteisiin kun taas Shekau on erottelematta iskenyt myös muslimikohteisiin. Shekaun ja al-Barnawin joukot ovat taistelleet myös keskenään.³⁴¹

Boko Haram on syylistynyt Kamerunissa moniin kansainvälisen oikeuden vastaisiin rikoksiin ja ihmisoikeusloukkauksiin, kuten mielivaltaisiin teloituksiin, kidutukseen, kaappauksiin ja lapsisotilaiden rekrytointiin. Järjestö hyökkää Amnesty Internationalin arvion mukaan systemaattisesti siviilejä vastaan.³⁴²

Boko Haramin joukkojen koosta ei ole varmaa tietoa.³⁴³ Nigerian armeijan edustajan mukaan jopa kaksi kolmannesta sen joukoista ei olisi enää nigerialaisia.³⁴⁴ Järjestön solut toimivat huomattavan itsenäisesti.³⁴⁵ Järjestön uskotaan kuitenkin menettäneen suurimman osan suosiostaan Kamerunin Extrême Nordissa.³⁴⁶ Kaikkiaan noin 3 500–4 000 kamerunilaisen uskotaan liittyneen Boko Haramiin vuoden 2011 jälkeen, mutta kesäkuussa 2016 enää noin 1 000 kamerunilaisen arvioitiin toimivan aktiivisesti järjestössä.³⁴⁷ Edes fundamentalistimuslimit eivät ICG:n mukaan enää usko sen edustavan todellista islamia tai olevan reitti uuteen sosiaaliseen ja poliittiseen järjestykseen.³⁴⁸

³³⁴ IED käännetään suomeksi tyypillisesti tienvarsipommiksi, mutta Kamerunin tapauksessa käänös ei ole kuvaava, sillä pommi-iskut ovat olleet itsemurhapommi-iskuja (AOAV 2.6.2017). Lähde käyttää termiä IED kuvaamaan myös itsemurhapommituksissa käytettäviä pommeja.

³³⁵ AOAV 2.6.2017

³³⁶ UN Security Council S/2017/304, s. 4

³³⁷ Newsweek 22.6.2016

³³⁸ UN Security Council S/2017/304, s. 4

³³⁹ De Marie Heungoup 14.2.2017

³⁴⁰ USAID 21.9.2017, s. 3

³⁴¹ Newsweek 9.8.2016

³⁴² Amnesty International 2017 b), s. 106

³⁴³ Newsweek 9.8.2016

³⁴⁴ Newsweek 17.11.2016

³⁴⁵ Ladbury et al. 2016

³⁴⁶ International Crisis Group 16.11.2016, s. 17-18

³⁴⁷ International Crisis Group 16.11.2016, s. 13. Lisäksi Boko Haramin ei-kamerunilaisilla jäsenillä saattaa olla hallussaan kamerunilainen henkilöllisyyskortti, sillä niitä esimerkiksi jaettiin kansalaisuudesta piittaamatta raja-alueilla ennen vuoden 2011 presidentinvaaleja. Monien maiden henkilöllisyyskorttien hallussapito on muutenkin yleistä Tšad-järven ympäristössä. (International Crisis Group 16.11.2016, s. 4)

³⁴⁸ International Crisis Group 16.11.2016, s. 17-18

Boko Haramin Abubakar Shekun johtama osa rekrytoi Kamerunissa pääasiassa pakkokeinoin, joskin rekrytointi on satunnaista. Järjestöön saatetaan liittyä myös taloudellisista syistä.³⁴⁹ Suurin osa liittyneistä on köyhiä ja kouluttamattomia nuoria miehiä.³⁵⁰ Rekrytoinnin kohteena ovat olleet erityisesti nuoret Kanuri-heimon jäsenet, mutta rekrytointia kohdistuu myös muihin ryhmiin.³⁵¹ International Crisis Groupin asiantuntijan mukaan Abu Musa al-Barnawin johtaman osan ei tarvitse turvautua pakkorekrytointiin, sillä se käyttää enemmän aikaa indoktrinaatioon eikä kohdistu hyökkäyksiään siviili kohteisiin.³⁵²

Kaikki Boko Haramiin liitettävät teot eivät välttämättä ole sen tekemiä. Extrême Nordin pohjoisalueilla nuoret ovat esimerkiksi ryöstäneet kyliä Boko Haramin nimissä vaikka eivät välttämättä kuulu järjestöön.³⁵³

Separatistiliikkeet anglofonialueilla

Useammat anglofonialueiden itsenäistymistä ajavat ryhmittymät ovat aktivoituneet anglofonikriisin myötä diasporan tuella.³⁵⁴ Ne ovat käyttäneet kriisiä hyväkseen radikalisoidakseen väestöä.³⁵⁵ Sosiaalisessa mediassa on esimerkiksi jaettu valeuutisia hallituksen toiminnasta.³⁵⁶ Separatistiryhmien välillä ei ole yksimielisyyttä käytettävistä taktiikoista, kuten väkivaltaan turvautumisesta.³⁵⁷

Maaliskuun 2017 jälkeen on syntynyt pieniä väkivaltaisista separatistiryhmittymiä.³⁵⁸ Ne muun muassa ovat rohkaisseet väestöä olemaan maksamatta veroja ja käymään ranskankielisen väestön kimppuun. Ne ovat myös pelotelleet, uhkailleet ja käyttäneet väkivaltaa saadakseen tukea liikehdinnälle. Uhkailun kohteeksi on joutunut, jos ei ole ottanut osaa aavekaupunkiprotesteihin. Kauppoja, valtion rakennuksia ja ajoneuvoja sekä kouluja on sytytetty palaamaan³⁵⁹ osallistumattomuuden vuoksi.³⁶⁰ Uhkailua on tapahtunut myös sosiaalisessa mediassa.³⁶¹

Radikaaliryhmien toiminta on syksyllä 2017 saanut piirteitä aseellisesta vastarinnasta. Syyskuussa anglofonialueilla tapahtui useita pommi-iskuja Bamendassa.³⁶² Valtio määritteli SCNC:n eli *Southern Cameroon National Councilin* terroristijärjestöksi samassa kuussa.³⁶³ Hallitus oli pyrkinyt estämään sen toimintaa jo aiemmin terrorisminvastaisen lainsäädännön

³⁴⁹ Reliefweb / Rackley 2017, s. 4; De Marie Heungoup 14.2.2017

³⁵⁰ International Crisis Group 16.11.2016, s. 13

³⁵¹ Reliefweb / Rackley 2017, s. 4; De Marie Heungoup 14.2.2017

³⁵² De Marie Heungoup 14.2.2017

³⁵³ Reliefweb / Rackley 2017, s. 5

³⁵⁴ International Crisis Group 11.9.2017

³⁵⁵ International Crisis Group 11.9.2017

³⁵⁶ Tebopost 2.3.2017

³⁵⁷ International Crisis Group 2.8.2017, s. 15

³⁵⁸ International Crisis Group 2.8.2017, s. 15. Julkisuudessa on esiintynyt ainakin Liberation Movement of Southern Cameroon eli LMSC sekä Ambazonia Defence Forces eli ADF. Elokuussa 2017 pidätettiin LMSC:n jäseniä, joista yksi sanoi olevansa sen aseellisen siiven johtaja (allAfrica / Cameroon Tribune 10.8.2017). Le Monde nimittää ryhmää Ambazonien aseelliseksi siiveksi (*le bras armé de l'Ambazonie*) (Le Monde 10.8.2017). Xinhua väittää sen olevan Southern Cameroon National Congressin, tarkoittaen luultavasti Southern Cameroon National Councilia (SCNC), aseellinen siipi (Factiva / Xinhua French News Service 10.8.2017). Syyskuussa uutisartikkelissa mainitaan pommi-iskujen takana oleva ADF eli Ambazonia Defence Forces. Se on uutislähteen mukaan Ambazonia Governing Councilin aseellinen siipi. ADF:llä on uutislähteen mukaan erityistiedusteluyksikkö sekä Delta-joukot. (The Cameroon Daily Journal 17.9.2017)

³⁵⁹ ks. esim. Voice of America 3.4.2017; Voice of America 23.8.2017

³⁶⁰ International Crisis Group 2.8.2017, s. 14-15. Aavekaupungit-protestit aloittanut CACSC on sanoutunut irti kaikesta niihin liittyvästä uhkailusta (betatinz.com 5.5.2017).

³⁶¹ Tebopost 2.3.2017; betatinz.com 5.5.2017

³⁶² Quartz Africa 22.9.2017

³⁶³ Garda World 26.9.2017; Actu Cameroun 22.9.2017

nojalla³⁶⁴ ja kielsi sen toiminnan tammikuussa 2017³⁶⁵. SCNC on järjestänyt protesteja lokakuun 1. päivänä anglofonialueilla jo vuosikymmeniä, mutta on perinteisesti ajanut väkivallatonta protestointia.³⁶⁶

Yhdessä separatistiliikkeet ovat muodostaneet Southern Cameroons Ambazonia Consortium United Frontin eli SCACUFin. Reutersin mukaan separatistiryhmien kokoa ja vaikutusvaltaa on kuitenkin vaikea arvioida, eikä niiden välisistä liittolaisuuksista tai näkemysten eroavaisuuksista ole juurikaan tietoa. Selvää on, että niiden suosio on viimeisen vuoden aikana selvästi kasvanut.³⁶⁷ Itsenäistymistä kannattavat anglofonit ovat kuitenkin yhä vähemmistössä suhteessa liittovaltion sisäistä muutosta ajaviin anglofoneihin.³⁶⁸ Anglofonialueilla kannatettujen oppositiopuolueiden kuten SDF:n ja CCP:n johtajat ovat sanoutuneet irti separatismista.³⁶⁹

Yleisesti ottaen eri separatistiryhmät haluavat anglofonialueiden eroavan Kamerunista ja muodostavan Ambazonian itsenäisen valtion. Ambazonialla on muun muassa oma lippu ja TV-kanava.³⁷⁰ Sille on painettu myös passeja ja suunniteltu oma valuutta.³⁷¹ Ranskankielisen kamerunilaisen uutislähteen mukaan aseelliset separatistijoukot olisivat pitäneet hallussaan Mboa Bakundun kylää lähellä Kumboa Sud-Ouestissa 25.9.2017 alkaen.³⁷²

2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet

Tammikuun ja syyskuun 2017 välisenä aikana ACLED:n mukaan Kamerunissa on siviileihin kohdistuneessa väkivallassa³⁷³ kuollut 203 henkeä. Lisäksi uutislähteiden perusteella

³⁶⁴ ks. esim. allAfrica / IPS 26.4.2017

³⁶⁵ UN Security Council S/2017/465, s. 2; 10

³⁶⁶ International Crisis Group 2.8.2017, s. 7; 24

³⁶⁷ Reuters 2.10.2017 b)

³⁶⁸ Factiva / BMI 2.10.2017

³⁶⁹ ks. esim. Cameroon Concord 10.4.2017; Kamerwatchdog 23.9.2017.

³⁷⁰ U.S. News / Reuters 21.9.2017

³⁷¹ Reuters 2.10.2017 b)

³⁷² Cameroon-Info.Net 6.10.2017 a)

³⁷³ Kun tässä raportissa käytetään termiä siviilikuolonuhri liittyen ACLED:n tilastoimaan tietoon, tarkoitetaan kuolonuhreja, joihin johtanut tapahtuma on tilastoitu tapahtumatyyppillä "Violence against civilians", tai joihin johtanut tapahtuma on tilastoitu tapahtumatyyppillä "Remote violence" ja interaktiokoodilla 17 (Military versus civilians), 27 (Rebels versus civilians), 37 (Political militia versus civilians), 47 (Communal militia versus civilians), 57 (Rioters versus civilians), 67 (Protesters versus civilians) tai 78 (Other actor versus civilians). "Violence against civilians" -tapahtumat ovat aseistamattomiin ei-taistelijoihin kohdistettuja tahallisia väkivallan tekoja organisoidun poliittisen ryhmän toimesta. "Remote violence" -tapahtumissa konfliktiin on osallistuttu käyttämällä sellaista välinettä, joka ei vaadi tekijän fyysistä läsnäoloa. Tällaisia tapahtumia ovat esimerkiksi tienvarsipommit. Valtaosa (100 % vuonna 2017, 95 % vuonna 2016) siviilikuolonuhreista on kuollut "Violence against civilians" -tyyppillä tilastoidussa välikohtauksessa (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)). ACLED olettaa, että siviilit eivät osallistu väkivaltaan, joten jos toimijaksi on tilastoitu siviili, voidaan väkivallan olettaa kohdistuneen siviileihin eikä tapahtuneen siviilien toimesta. ACLED:n tilastointitapa aiheuttaa osan siviiliuhreista piiloon jäämisen erityisesti mellakoiden ja mielenilmausten yhteydessä. Ne tilastoidaan muilla tunnistekoodilla vaikka mielenilmauksessa olisi kuollut mielenosoittajia poliisiväkivallan seurauksena. Lisäksi valittu laskentatapa jättää joitain siviilikuolonuhreja pois, sillä esimerkiksi taistelussa sivullisuhriina kuollutta siviiliä ei tilastoida erikseen siviileihin kohdistuneena väkivaltana. ACLED:n tilastoimiin kuolonuhreihin saattaa sisältyä myös muita kuin siviilikuolonuhreja, sillä siviileihin kohdistuneessa hyökkäyksessä kuollut taistelija, kuten itsemurhapommittaja, tilastoidaan samaan tapahtumaan. Tosin Boko Haramin iskuissa pommittajakin voidaan usein laskea siviiliksi, jos hän on järjestön kidnappaama ja pommittajaksi pakottama lapsi tai aikuinen.

anglofonialueilla oli kuollut ainakin 28 siviiliä lokakuun 2. päivään mennessä.³⁷⁴ Yhteensä siviilejä on siis kuollut ainakin 231 eli lähes saman verran kuin koko vuoden 2016 aikana.³⁷⁵

Yli puolet, noin 56 prosenttia, kaikista tilastoiduista poliittisen väkivallan kuolonuhreista on toistaiseksi ollut siviilejä. Siviiliuhrien osuus kaikista kuolonuhreista on ollut vuosina 2016–2017 merkittävästi korkeampi kuin vuosina 2014–2015 johtuen pääasiassa Boko Haramin sodankäyntitaktiikan muutoksesta. Määrällisesti siviili kuolonuhrien määrä on kuitenkin laskenut vuoteen 2015 verrattuna.³⁷⁶

Suurimman osan siviili kuolonuhreista, yli 90 prosenttia, aiheuttaa Boko Haram. Muita tekijöitä ovat pääasiassa Kamerunin armeija sekä tunnistamattomat aseelliset ryhmät.³⁷⁷

Boko Haram vastuussa suurimmasta osasta siviileihin kohdistuvasta väkivallasta

Vuosina 2014–2016 Boko Haramin ja Kamerunin turvallisuusjoukkojen välisessä konfliktissa kuoli noin 1 400 siviiliä.³⁷⁸ Vuoden 2017 syyskuun loppuun mennessä ACLED oli tilastoinut yhteensä 186 kuolonuhria Boko Haramin siviileihin kohdistuneissa iskuissa.³⁷⁹

Loukkaantuneista ei ole yhtä kattavaa tietoa. AOAV:n mukaan pommi-iskuissa kuoli ja loukkaantui heinäkuun 2015 ja kesäkuun 2016 välisenä aikana yhteensä 761 siviiliä.³⁸⁰ ACLED on tilastoinut samalta ajalta 401 kuolonuhria³⁸¹, eli loukkaantuneita olisi mahdollisesti noin 360 henkeä³⁸². International Crisis Groupin mukaan pelkästään itsemurhapommi-iskuissa kuoli ainakin 290 ihmistä ja loukkaantui yli 800 henkeä heinäkuun 2015 ja lokakuun 2016 välillä.³⁸³

Vuodesta 2015 lähtien Boko Haram on siirtynyt kohti asymmetristä sodankäyntiä ja keskittynyt enenevässä määrin siviili kohteiden pommituksiin³⁸⁴. Asymmetrisen sodankäynnin alkuvaiheilla se keskittyi iskemään armeijan pisteille ja järjestyspartioita vastaan sekä teloitti suuria määriä siviilejä, joiden se katsoi tukevan Kamerunin hallintoa. Hyökkäykset keskittyivät enenevässä määrin myös muslimikohteisiin ja muslimienemmistöisiin yhteisöihin. Sittenkin sen hyökkäysten kohteet ovat muuttuneet sattumanvaraisemmiksi.³⁸⁵

³⁷⁴ ks. laskuperuste syys-lokakuun 2017 siviili kuolonuhreista alaotsikon ”Anglofonialueilla siviili kuolonuhreja useita kymmeniä” alla. Lisäksi alkuvuodesta 2017 kuoli kolme siviiliä (International Crisis Group 2.8.2017, s. 10).

³⁷⁵ Vuodelta 2016 ACLED on tilastoinut 237 siviili kuolonuhria (ACLED [päiväämätön] a)). Luku ei sisällä mellakoissa ja mielenilmauksissa kuolleita.

³⁷⁶ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a). Vuonna 2014 siviileihin kohdistuneessa väkivallassa kuolonuhreja oli 132 (9,66 % kaikista kuolonuhreista), 419 (29,32 %) vuonna 2015, 237 (57,66 %) vuonna 2016 ja syyskuun 21. päivään 2017 mennessä 203 (57,18 %) (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)).

³⁷⁷ (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a). Vuonna 2017 Boko Haram tilastoitiin toimijaksi 186 siviili kuolonuhrien osalta ja vuonna 2016 yhteensä 223 osalta. Vuonna 2017 se tarkoittaa noin 92 prosentin osuutta tällaisista kuolonuhreista ja vuodelta 2016 noin 94 prosentin osuutta. (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)). Todellisuudessa osuus on hieman alhaisempi, sillä ACLED:n tilastointitapa ei ota huomioon protesteissa kuolleita.

³⁷⁸ International Crisis Group 16.11.2016, s. 11. Amnesty Internationalin mukaan vuosina 2013–2017 on kuollut noin 1 500 siviiliä (Amnesty International 2017 a), s. 6). ACLED on tilastoinut huomattavan paljon vähemmän siviili kuolonuhreja Boko Haramin hyökkäyksissä: 705 vuosina 2014–2016. Käytetty laskutapa ei huomioi esimerkiksi taistelujen sivulliskuolonuhreja.

³⁷⁹ ACLED 30.9.2017 a)

³⁸⁰ AOAV 2.6.2017. Lähteen mukaan vuoden 2015 viimeisen kuuden kuukauden aikana kuoli ja loukkaantui pommi-iskuissa ainakin 487 ihmistä, joista 95 prosenttia oli siviilejä, eli siviilejä olisi noin 463. Vuoden 2016 ensimmäisellä puolikkaalla järjestön mukaan kuoli ja loukkaantui 298 siviiliä.

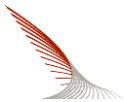
³⁸¹ ACLED [päiväämätön] a)

³⁸² Tilastot eivät kuitenkaan ole saatavilla olevan tiedon perusteella suoraan vertailukelpoisia.

³⁸³ International Crisis Group 16.11.2016, s. 13

³⁸⁴ Reliefweb / Rackley 2017, s. 1-2

³⁸⁵ International Crisis Group 16.11.2016, s. 11-12

Boko Haramin itsemurhakampanja on kiihtynyt huhtikuusta 2017 alkaen³⁸⁶, ja sen iskut siviilikohteisiin ovat samalla lisääntyneet³⁸⁷. Toukokuusta alkaen Boko Haramin siviilikuolonuhrien määrä onkin systemaattisesti ohittanut kasvavissa määrin sen muut kuolonuhrit.³⁸⁸ Siviilejä kuoli neljä kertaa enemmän kuin edeltäneinä viitenä kuukautena.³⁸⁹ Koko Tšad-järven valuma-alueella Boko Haram kohdistaa hyökkäyksiään erityisesti evakkojen ja pakolaisten asuinpaikkoihin, terveyskeskuksiin ja kouluihin.³⁹⁰

Anglofonialueilla siviilikuolonuhreja useita kymmeniä

Lokakuun 2016 ja lokakuun alun 2017 välillä anglofoniprotesteissa on eri lähteistä koottujen tietojen mukaan kuollut ainakin 34 siviiliä³⁹¹, korkeimpien arvioiden mukaan jopa 117³⁹². Suurin osa, matalimman arvion mukaan 25, on kuollut syys-lokakuun 2017 levottomuuksissa.³⁹³ Kaikki siviilikuolonuhrit ovat syntyneet turvallisuusjoukkojen voimankäytön seurauksena.³⁹⁴ Väkivalta näyttää kohdistuneen erottelematta kaikkiin, jotka ovat olleet ulkona liikkeellä protestien aikaan.³⁹⁵

Vuodenvaihteen 2016–2017 levottomuuksissa monia loukkaantui ja jopa satoja ihmisiä pidätettiin.³⁹⁶ Lokakuun 1. päivän protesteissa ainakin 50 ihmistä on vakavasti loukkaantunut, 200 ihmistä on pidätetty ja 70 on kateissa REDHAC-järjestin mukaan. Näistä järjestö on tunnistanut seitsemän, neljä ja kuusi henkeä.³⁹⁷ Myös Voice of American haastatteleman opettajaliiton johtajan mukaan ihmisiä on paossa ja kadonnut.³⁹⁸

³⁸⁶ Amnesty International 5.9.2017

³⁸⁷ USAID 21.9.2017, s. 2. Vielä toukokuussa 2017 YK arvioi, että suurin osa Boko Haramin hyökkäyksistä olisi siirtynyt sotilaskohteita vastaan (UN Security Council S/2017/465, s. 5).

³⁸⁸ ACLED 30.9.2017 a). Ks. taulukko 2.2.

³⁸⁹ Amnesty International 5.9.2017

³⁹⁰ Reliefweb / OCHA 2017, s. 3

³⁹¹ Lokakuun 2016 ja helmikuun 2017 välillä kuoli yhdeksän ihmistä (International Crisis Group 2.8.2017, s. 10), syyskuun 22. päivän protesteissa kolmesta kuuteen mielenosoittajaa (International Crisis Group 27.9.2017), syyskuun lopulla ainakin kaksi henkeä (Cameroon-Info.Net 4.9.2017; ACLED 30.9.2017 b)) ja lokakuun 1.–2. päivän aikana ainakin 20 ihmistä (Reuters 6.10.2017).

³⁹² Tämä luku saadaan, jos syyskuun 22. päivän kuolonuhreista otetaan korkein arvio, kuusi kuolonuhria (International Crisis Group 27.9.2017), ja korkein arvio lokakuun 1. päivän kuolonuhreista, 100 henkeä (Journal du Cameroun 5.10.2017).

³⁹³ Kaikki paitsi yhdeksän lokakuun 2016 ja helmikuun 2017 välillä kuollutta (International Crisis Group 2.8.2017, s. 10) ovat saaneet surmansa tänä aikana.

³⁹⁴ International Crisis Group 2.8.2017, s. 10; International Crisis Group 27.9.2017; Cameroon-Info.Net 4.9.2017; ACLED 30.9.2017 b); Reuters 6.10.2017

³⁹⁵ Esimerkiksi Bamendan piispojen mukaan väkivaltaa olisi kohdistettu messuun osallistuneisiin henkilöihin (Africanews 6.10.2017).

³⁹⁶ Reuters 13.2.2017; International Crisis Group 2.8.2017, s. 10

³⁹⁷ Journal du Cameroun 5.10.2017

³⁹⁸ Factiva / Voice of America 6.10.2017

3. 3. Turvallisuustilanne alueittain

Selvästi heikoin turvallisuustilanne on Kamerunin Extrême Nord -hallintoalueella, jota Boko Haramin ja turvallisuusjoukkojen välinen konflikti koskettaa. ACLED:n tilastoimista turvallisuusvälikohtauksista tammikuun ja syyskuun puolen välin välisenä aikana vuonna 2017 noin 70 prosenttia on tapahtunut tällä alueella. Noin 95 prosenttia välikohtauksista johtuvista kuolemista tapahtui Extrême Nordissa.³⁹⁹

Levottomuutta on lisäksi Kamerunin anglofonialueilla Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa, joissa tapahtui vajaa 21 prosenttia tilastoiduista turvallisuusvälikohtauksista vuonna 2017 ja noin 13 prosenttia vuonna 2016.⁴⁰⁰

Satunnaista turvattomuutta Nordissa, Adamouassa ja Estissa on Keski-Afrikan tasavallan rajalla. Niissäkään turvallisuusvälikohtauksia ei ole tilastoitu merkittävästi vuosina 2016–2017.⁴⁰¹ Centressa ja Littoralissa tapahtuu lähinnä satunnaisia mielenilmauksia.⁴⁰² Rauhallisimmat alueet ovat Sud ja Ouest, joista on tilastoitu vuosilta 2016–2017 yhteensä neljä turvallisuusvälikohtausta.⁴⁰³

Extrême Nord: Turvattomuus aiheuttaa muuttoliikettä ja resurssipulaa kehittymättömällä alueella

Extrême Nord on Kamerunin köyhin hallintoalue.⁴⁰⁴ Se ei ole integroitunut kunnolla muuhun Kameruniin ja valtio on perinteisesti jättänyt sen heitteille. Nigerian rajan lähellä olevissa kylissä jopa 80 prosenttia väestöstä elää köyhyysrajan alapuolella ja koulussa käy vain noin 20 prosenttia kouluikäisistä lapsista. Samat alueet kärsivät eniten Boko Haramin aiheuttamasta levottomuudesta. Extrême Nordin haavoittuvuustekijät ovat osaltaan aiheuttaneet sen, että alueella on väkivaltaa, salakuljettajia ja muita rikollisia. Boko Haram on hyödyntänyt Extrême Nordin haavoittuvuuksia.⁴⁰⁵

YK:n turvallisuusosaston luokituksen mukaan Kamerunin Extrême Nord -alueella turvallisuusriski on merkittävä (*substantial*, 4) ja sen Nigerian rajan läheisyydessä korkea (*high*, 5) asteikolla 1–5. Turvallisuustilannetta heikentävät erityisesti aseellinen konflikti, terrorismi ja rikollisuus.⁴⁰⁶ Boko Haramin hyökkäykset ovat keskittyneet Logone-et-Chariin, Mayo-Savaan ja Mayo-Tsanagaan. International Crisis Groupin asiantuntijan arvion mukaan yli 1 000 ihmistä on kidnapattu⁴⁰⁷ ja ainakin 1 580 ihmistä on kuollut vuosina 2014–2016 Extrême Nordissa.⁴⁰⁸

Vuodelta 2017 ACLED on tilastoinut yhteensä 109 turvallisuusvälikohtausta Extrême Nordista. 52 niistä liittyi siviileihin kohdistuneeseen väkivaltaan, 38 taisteluihin, kaksi mellakoihin tai protesteihin ja 17 muihin asioihin. Boko Haram oli osallisena 95

³⁹⁹ ACLED 30.9.2017 a). Vuonna 2016 noin 64 prosenttia turvallisuusvälikohtauksista ja 95 prosenttia niistä johtuneista kuolemista tapahtui Extrême Nordissa (ADLEC [päiväämätön] a)).

⁴⁰⁰ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁴⁰¹ Nordissa turvallisuusvälikohtauksia on tilastoitu 1 vuonna 2017 ja 9 vuonna 2016, Adamouassa ei yhtään vuonna 2017 ja seitsemän vuonna 2016 ja Estissa kolme vuonna 2017 ja kaksi vuonna 2016 (ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)).

⁴⁰² ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁴⁰³ Sudista ei ole tilastoitu yhtään välikohtausta vuodelta 2017 ja ainoastaan yksi vuodelta 2016. Ouestissa vastaavat luvut ovat yksi ja kaksi. (ACLED [päiväämätön] a); ACLED 30.9.2017 a))

⁴⁰⁴ Reliefweb / Rackley 2017, s. 3

⁴⁰⁵ International Crisis Group 16.11.2016, s. i-ii; 3-4

⁴⁰⁶ UNFPA-ROWCA 2017, s. 15

⁴⁰⁷ Suurin osa kidnapatuista on ollut naisia ja tyttöjä. Heitä on käytetty itsemurhaiskuihin sekä pakotettu menemään naimisiin Boko Haramin taistelijoiden kanssa. (International Crisis Group 16.11.2016, s. 11).

⁴⁰⁸ De Marie Heungoup 14.2.2017

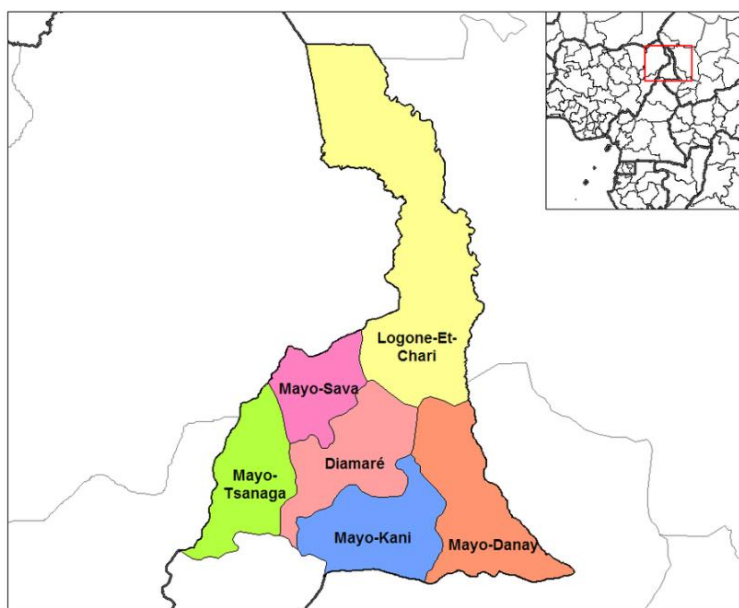

turvallisuusvälikohtauksista.⁴⁰⁹ Boko Haramin toiminnan kehitystä alueella on kuvattu tarkemmin alaotsikoiden 2.1. ja 2.3. alla.

Tuhoisimpia Boko Haramin hyökkäyksiä Extrême Nordissa olivat isku Ndabassa Mayo-Savassa huhtikuussa 2017, jossa sotilaiden ja militanttien ohella yksi siviili sai surmansa ja 35 haavoittui⁴¹⁰, sekä hyökkäykset Mayo-Savan Kolofatassa, jossa 15 ihmistä kuoli ja kahdeksan kidnapattiin⁴¹¹, ja Morassa, jossa ainakin 16 ihmistä kuoli, koteja poltettiin ja ajoneuvoja ja karjaa varastettiin.⁴¹² Tuhoisimmat itsemurhapommi-iskut tapahtuivat Mayo-Savan Kolofatassa kesäkuussa, joista yhdessä 11 sai pommittajan lisäksi surmansa ja 30 haavoittui⁴¹³ ja toisessa kahdeksan ihmistä sekä kaksi pommittajaa kuoli⁴¹⁴ sekä Wazassa Logone-et-Charissa, jossa 14 siviiliä ja kaksi pommittajaa kuoli sekä 42 ihmistä haavoittui⁴¹⁵.

Boko Haramiin liittymättömät turvallisuusvälikohtaukset liittyivät mielenilmauksiin, santarmien väliseen väkivaltaan sekä tunnistamattomien aseistettujen ryhmien tekemiin iskuihin, kuten itsemurhapommituksiin. Boko Haram ei ole ottanut niistä vastuuta, mutta saattaa silti olla niiden takana.⁴¹⁶

Kartta 3.1. Extrême Nordin piirit⁴¹⁷

Turvattomuus ja väkivalta ovat lisänneet ihmisten riskiä joutua pakkorekrytoiduksi, mielivaltaisesti pidätetyksi ja seksuaalisesta ja taloudellisesti hyväksikäytetyksi. Lisäksi monet väkivaltaa paenneet kärsivät syvistä traumoista.⁴¹⁸ Valtion terrorismin vastaiset toimet Extrême Nordissa tarkoittavat siviiliväestön kannalta matalaa inhimillisen turvallisuuden

⁴⁰⁹ ACLED 30.9.2017 a)

⁴¹⁰ ACLED 30.9.2017 c)

⁴¹¹ ACLED 30.9.2017 d)

⁴¹² ACLED 30.9.2017 e)

⁴¹³ ACLED 30.9.2017 f)

⁴¹⁴ ACLED 30.9.2017 g)

⁴¹⁵ ACLED 30.9.2017 h)

⁴¹⁶ ACLED 30.9.2017 a)

⁴¹⁷ Wikimedia / Rarelibra 1.9.2006

⁴¹⁸ Reliefweb / OCHA 2017, s. 5

tasoa ja vähäisiä kaupankäyntimahdollisuuksia.⁴¹⁹ Se vaikuttaa negatiivisesti myös alueen jo muutenkin vähäisten palveluiden saatavuuteen. Eri arvioiden mukaan 124–144 koulua ja 21 terveysasemaa on suljettu konfliktin vuoksi.⁴²⁰

Karjamarkkinoiden ja perinteisten kauppareittien sulkeutuminen⁴²¹ konfliktin seurauksena sekä suurten määrien maan sisäisiä evakkoja siirtyminen alueille, joiden resurssit ovat muutenkin niukat, koettelevat Kamerunin kansojen perinteisesti suvaitsevaa ja rauhanomaista yhteiseloä.⁴²² Esimerkiksi vähemmistössä olevat paimentolaiset ovat enenevässä määrin turvautuneet aseisiin kauppa- ja paimennusreittien sulkeuduttua ja jännitteiden kasvettua maanviljelijöiden kanssa.⁴²³

Etnisten ryhmien väliset jännitteet ovat lisääntyneet. Islaminuskoiset fulanit ja muihin uskontokuntiin kuuluvat kirdit, fulanit ja alueella vähemmistössä oleva kanurit ja ulkomaiseksi mielletyt, choa-arabit ja ”alkuperäiset” kotokit ovat ajautuneet jännitteisiin.⁴²⁴ Erityisesti kanuri-heimo, jonka jäseniä asuu perinteisesti Kamerunin ja Nigerian rajojen molemmilla puolilla, on joutunut stigmatisoiduksi konfliktin myötä. Sen jäsenten epäillään tukevan Boko Haramia.⁴²⁵ Kanureihin ei ole kohdistunut väkivallan tekoja muiden ryhmien toimesta, mutta heillä on ollut esimerkiksi vaikeuksia vuokrata asuntoja. Lisäksi kanuri-naisia tarkkaillaan, koska heidän epäillään olevan itsemurhapommittajia. Turvallisuusjoukot ovat syyllistyneet kanurien ahdisteluun. Tilanne on erityisen vaikea naisille, jotka ovat onnistuneet pakenemaan Boko Haramilta. Heitä ei tyypillisesti hyväksytä takaisin yhteisöönsä.⁴²⁶

Anglofonialueet Nord-Ouest ja Sud-Ouest

Suurin osa molempien hallintoalueiden kouluista olivat olleet suljettuina jo 11 kuukauden ajan lokakuussa 2017. Lakkoa noudattamattomat koulut ovat joutuneet tuhopolttojen kohteeksi, luultavasti separatistien toimesta. Vain noin 20 prosenttia kouluikäisistä on tullut kouluun syksyllä 2017. Osa vanhemmista ei koe turvallisiksi lähettää lapsiaan kouluun.⁴²⁷

Aavekaupunkikampanjat ovat lisääntyneet elokuusta lähtien niin, että ne ovat käynnissä kolmesta viiteen päivänä viikossa. Kampanjan odotetaan jatkuvan ainakin lokakuun alkuun saakka. Autoja tai moottoripyöriä ei sallita kaduilla ollenkaan ja asukkaita rohkaistaan pysymään sisätiloissa iltakuudesta aamukuuteen.⁴²⁸ Valtio on pyrkinyt estämään

⁴¹⁹ Reliefweb / Rackley 2017, s. 3

⁴²⁰ Reliefweb / OCHA 2017, s. 5; Amnesty International 2017 b), s. 109

⁴²¹ Nigerian ja Kamerunin välinen raja avattiin kolmen vuoden tauon jälkeen marraskuussa 2016. Kaupankäynti lopetettiin tammikuussa 2016, mikä myös aukaistiin jälleen marraskuussa. (International Business Times 25.11.2016). Fotokolin ja Nigerian välisen sillan avaaminen on lisännyt kaupankäyntiä jonkin verran (ACF International et al. 2017, s. 2).

⁴²² U.S. Department of State 2017 a), s. 23-24

⁴²³ Reliefweb / Rackley 2017, s. 4

⁴²⁴ Ibid.

⁴²⁵ International Crisis Group 16.11.2016, s. ii; 3. International Crisis Groupin analyysin mukaan vaikka suurin osa aluksi Kamerunissa rekrytoiduista kuului Kanuriin, Boko Haramin rekrytointi ei näytä voimakkaasti perustuvan etnisyyteen. Kanurin haavoittuvuus Boko Haramilla erinäisistä syistä, kuten huono sosiaali-ekonominen asema ja perinteiset suhteet Nigeriaan, ovat merkittävin syy sille, että monet rekrytoidut kuuluvat Kanuriin. (International Crisis Group 16.11.2016, s. 14-15)

⁴²⁶ International Crisis Group 16.11.2016, s. 20. Amnesty Internationalin haastattelemista Boko Haramin vastaisessa toiminnassa valtion turvallisuusjoukkojen kiduttamista henkilöistä valtaosa kuului Kanuriin (Amnesty International 2017 a), s. 6).

⁴²⁷ Factiva / Voice of America 5.10.2017

⁴²⁸ Garda World 22.9.2017

aavekaupungit voimannäytöillä ja se sulki esimerkiksi Bamendan markkinapaikat elokuussa 2017.⁴²⁹

ICG:n Hans de Marie Heungoupin mukaan anglofonialueilla tehdään kotietsintöjä ja pidätyksiä ilman asianmukaisia lupia päivittäin.⁴³⁰ Ihmisiä on BBC:n mukaan pidätetty liittyen anglofoniprotesteja käsitteleviin tekstiviesteihin tai videoihin.⁴³¹ CNN:n saamien tietojen mukaan siviiliväestön tilanne anglofonialueilla on heikentynyt päivä päivältä lokakuun alun protestien jälkeen. Turvallisuusjoukot ovat murtautuneet koteihin ja hakanneet sekä pidättäneet poikia, joiden epäillään osallistuneen protesteihin.⁴³² Amnesty Internationalin mukaan ainakin 500 ihmistä on pidätetty mielivaltaisesti. Joihinkin pidätyksiin on liittynyt tarpeetonta voimankäyttöä ja vankilaolot ovat huonot.⁴³³ Internetin toiminnan häirintä on jatkunut.⁴³⁴

Sen sijaan paikallishallinnon mukaan Nord-Ouestissa ja Sud-Ouestissa elämän on uutisoitu kuitenkin palanneen takaisin normaaleihin uomiinsa 3.10.2017 jälkeen ainakin liikkumisen ja liiketoiminnan osalta.⁴³⁵ Saatavilla olevan tiedon valossa ei ole selvää, ovatko yli neljän hengen julkiset kokoontumiset yhä kiellettyjä.⁴³⁶

Xinhuan mukaan tuhansia ihmisiä, esimerkiksi opiskelijoita, on paennut anglofonikriisiin myötä esimerkiksi Yaoundéen, Doualaan ja Bafoussamiin.⁴³⁷ Voice of American haastattelema opettaja oli myös siirtynyt Yaoundéen, koska ei pystynyt tekemään töitä kotonaan Kumbassa.⁴³⁸ Lokakuun ensimmäisen päivän protesteissa loukkaantuneita on paennut sairaaloista välttääkseen pidätyksen.⁴³⁹

Sud-Ouest

21.9.2017 mennessä ACLED oli tilastoinut Sud-Ouestista 12 turvallisuusvälikohtausta vuoden 2017 aikana, jotka kaikki liittyivät anglofonikriisiin. Ne olivat aavekaupunkiprotesteja, mielenilmauksia sekä tuhopolttoja. Vuonna 2016 välikohtauksia raportoitii 11 kappaletta. Suurin osa oli erilaisia mielenilmauksia, joista osa liittyi anglofoniprotesteihin. Kaikki vuosilta 2016–2017 raportoidut välikohtaukset ovat tapahtuneet Bueassa tai Limbessä lukuun ottamatta osaa vuoden 2016 lopulla väkivaltaisiksi muuttuneita protesteja.⁴⁴⁰

Nord-Ouestin tavoin aavekaupunkiprotesteihin on liittynyt väkivaltaa. Keväällä 2017 protestoijat sulkiivat Limbessä katuja ja kävivät kaupallisten pyörä- ja taksikuskien kimppuun.

⁴²⁹ Africa Times 29.8.2017

⁴³⁰ RFI 29.9.2017

⁴³¹ BBC 30.8.2017

⁴³² KBZK.com / CNN 8.10.2017

⁴³³ Amnesty International 13.10.2017

⁴³⁴ Internetin toimintaa on häiritty perjantaista 29. syyskuuta lähtien (Africatime.com / AFP 2.10.2017). Sosiaalinen media on estetty Bueassa kahdella neljästä suuresta operaattorista ja rajoitettu myös Bamendassa (Africatime.com / AFP 30.9.2017). 8.10.2017 julkaistussa uutisartikkelissa internetin toiminnan raportoidaan olevan yhä häiriintynyttä (Africanews 8.10.2017).

⁴³⁵ Cameroon-Info.Net 6.10.2017 b); allAfrica / Cameroon Tribune 6.10.2017. Sud-Ouestissa vielä alkuvuodesta poliisien, santarmien, sotilaiden ja BIR-joukkojen raportoitii partioivan kaduilla, pystyttäneen tiesulkuja ja kuulustelevan kaikkia, joilla ei ole ollut hallussaan kansallista henkilöllisyyskorttia (CamerounWeb / Cameroon-Info.Net 4.10.2017).

⁴³⁶ Quartz Africa 26.9.2017; Africatime.com / AFP 2.10.2017

⁴³⁷ Africatime.com / Xinhua 2.10.2017 a)

⁴³⁸ Factiva / Voice of America 5.10.2017

⁴³⁹ Amnesty International 13.10.2017

⁴⁴⁰ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

Lisäksi Limbessä pakotettiin satoja frankofonioppilaita ja opettajia ulos kouluista. Poliisi hajotti protestojat kyynelkaasulla ja ampumalla ilmaan.⁴⁴¹

Syys-lokakuun 2017 levottomuudet ovat keskittyneet Sud-Ouestiin. Yhteenottoja turvallisuusjoukkojen ja protestojien välillä on tapahtunut Ndianin piirissä sijaitsevan pääkaupunki Buean ohella erityisesti Memen piirin pääkaupungissa Kumbassa.⁴⁴² Bueassa ja Tombelissa armeijan kerrotaan ampuneen helikoptereista mielenosoittajia kohti sekä käyttäneen niistä käsin kyynelkaasua.⁴⁴³ Bueassa turvallisuusjoukkojen läsnäolo oli erityisen tiivistä syys-lokakuun vaihteen viikonloppuna, ja eri puolilta kaupunkia raportoitiin yhteenotoista, joihin liittyi ainakin kyynelkaasun käyttöä.⁴⁴⁴ Lisäksi poliisi käytti vesitykkeitä estääkseen mielenosoittajien pääsyn kaupunkiin.⁴⁴⁵ Ainakin neljä mielenosoittajaa on pidätetty REDHAC:n mukaan Sud-Ouestissa.⁴⁴⁶

Toisin kuin Nord-Ouestissa, Sud-Ouestissa levottomuudet eivät saatavilla olevien raporttien mukaan vaatineet kuolonuhreja ennen syyskuuta 2017.⁴⁴⁷ REDHAC-järjestön mukaan Ekonassa tapettiin neljä henkilöä turvallisuusjoukkojen toimesta 28.9.2017.⁴⁴⁸ Paikallisen väestön ja turvallisuusjoukkojen välit kiristyivät myös Kumbassa lauantaina 30.9. kun turvallisuusjoukot ampuivat nuoren miehen.⁴⁴⁹ Lokakuun 1. päivän protesteissa REDHAC:n tunnistamista turvallisuusjoukkojen tappamista uhreista 17 kuoli Sud-Ouestissa.⁴⁵⁰ Sud-Ouestin hallinto on vahvistanut kuusi kuolonuhria Sud-Ouestissa.⁴⁵¹ Kuolonuhreja on tullut ainakin Mamfessa ja Ikiliwindissä.⁴⁵² REDHAC on tunnistanut lisäksi kaksi vakavasti haavoittunutta Bueassa ja yhden Kumbassa.⁴⁵³

Paikallishallinnon mukaan keskiviikosta 4.10.2017 alkaen tilanne olisi normalisoitunut kuun ensimmäisen päivän yhteenottojen jälkeen. Hallintoalueella olisi sen mukaan jälleen vapaampaa liikkoa ja monet koulut olisivat avautuneet⁴⁵⁴, vaikka monet oppilaat eivät uskalla mennä kouluun⁴⁵⁵. Sen sijaan todistajanlausuntojen mukaan tilanne huononee päivä päivältä turvallisuusjoukkojen jahdatessa mielenosoituksiin osallistuneita. Tombelissa, Ikiliwindissä⁴⁵⁶, Eyumojockissa, Ekonassa ja Mueassa ihmisiä on paennut metsiin turvallisuusjoukoilta.⁴⁵⁷ Amnesty Internationalin mukaan pelkästään Bueassa on pidätetty yli 300 henkeä. Sunnuntaina 8.10. noin sata henkilöä pidätettiin matkallaan kirkkoon.⁴⁵⁸

⁴⁴¹ Mougoué 16.5.2017

⁴⁴² News24 1.10.2017

⁴⁴³ Reuters 6.10.2017

⁴⁴⁴ RFI 2.10.2017 a)

⁴⁴⁵ Voice of America 1.10.2017

⁴⁴⁶ Journal du Cameroun 5.10.2017

⁴⁴⁷ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁴⁴⁸ Journal du Cameroun 5.10.2017

⁴⁴⁹ Channel Africa / AFP 2.10.2017

⁴⁵⁰ Journal du Cameroun 5.10.2017

⁴⁵¹ Courrier International / AFP 2.10.2017

⁴⁵² Africetime.com / AFP 2.10.2017; Africetime.com / Xinhua 2.10.2017 b). REDHAC:n tiedotteessa yhden henkilön sanotaan kuolleen Bueassa, yhden Limbessä, yhden Ekonassa, yhden Muyukassa, kolmen Ikiliwindissä, kahden Kumbassa, yhden Tombelissa, kolmen Mamfessa, yhden Akwayassa, yhden Eyumojockissa ja yhden Lebialemissa (Journal du Cameroun 5.10.2017).

⁴⁵³ Journal du Cameroun 5.10.2017

⁴⁵⁴ allAfrica / Cameroon Tribune 6.10.2017

⁴⁵⁵ allAfrica / Cameroon Tribune 5.10.2017

⁴⁵⁶ Lähde käyttää nimeä Ekiliwidi, mutta sen nimestä paikkaa ei löydy Kamerunista muista lähteistä Ikiliwindissä on tapahtunut yhteenottoja, joten on loogista, että lähteessä tarkoitettaisiin sitä.

⁴⁵⁷ KBZK.com / CNN 8.10.2017

⁴⁵⁸ Amnesty International 13.10.2017

Nord-Ouest

ACLED oli 21.9.2017 mennessä tilastoinut vuodelta 2017 Nord-Ouestista yhteensä 20 turvallisuusvälikohtausta. Vuonna 2016 niitä raportoitiin 10 kappaletta. Suurin osa välikohtauksista liittyi anglofonikriisiin kevään 2016 muutamaa muuta osin väkivaltaiseksi yltynyttä mielenilmausta lukuun ottamatta.⁴⁵⁹ Vuoden 2016 mielenilmaukset ja erityisesti niihin liittyvät väkivaltaisuuksien keskittyivät Nord-Ouestiin.⁴⁶⁰ Anglofonikriisiin liittyvät välikohtaukset ovat olleet mielenilmauksia, lakkoja, aavekaupunkeja, tuhopolttoja sekä oppilaiden uhkailua.⁴⁶¹

Kuolonuhreja vaatineita välikohtauksia on tilastoitu vuodelta 2017 kolme. Helmikuussa kaksi protestoijaa kuoli ja 10 loukkaantui poliisin tulituksessa heidän yritettyään rynnätä poliisiasemalle Ndopissa.⁴⁶² Syyskuun 2017 alussa Kumbossa yksi poika ammuttiin kun aseistetut kyläläiset, mahdollisesti liittyen santarmien huumekauppatutkimukseen⁴⁶³, olivat hyökänneet santarmien kimppuun.⁴⁶⁴ Uutislähteen mukaan myös yksi santarmi olisi kuollut. Yhteenoton jälkeen hallintorakennuksia sytytettiin tuleen.⁴⁶⁵ Seuraavana päivänä yksi ihminen kuoli väkivaltaisuuksien jatkuessa.⁴⁶⁶

Sud-Ouestiin verrattuna syys-lokakuun taite oli Nord-Ouestissa rauhallisempi, mutta kuolonuhreilta ei välttytty. Ihmisoikeusjärjestön REDHAC:n tunnistamista turvallisuusjoukkojen tappamista uhreista yhdeksän kuoli Nord-Ouestissa. Lisäksi Bamendassa haavoittui järjestön tunnistamista henkilöistä yksi ja yksi pidätettiin.⁴⁶⁷ Kamerunin hallinnon mukaan Nord-Ouestissa kuoli yhteensä kuusi protestoijaa ja yhdeksän haavoittui.⁴⁶⁸ Bamendan episkopaalisen seurakunnan piispojen mukaan aseistautumattomia ihmisiä ammuttiin kuoliaaksi muun muassa sotilashelikopterista.⁴⁶⁹ Lisäksi Kumbossa viisi vankia kuoli vankilapaon yhteydessä ja kaksi haavoittui.⁴⁷⁰

Bamendassa mielenilmaus oli Voice of American arvion mukaan pienimuotoinen.⁴⁷¹ Toisen uutislähteen mukaan useita ihmisiä kuitenkin joutui sairaalaan ja ainakin yksi haavoittui turvallisuusjoukkojen ammuksista.⁴⁷² Xinhuan mukaan ainakin 17 ihmistä pidätettiin Bamendassa.⁴⁷³ 4.10.2017 virallisia syytteitä ei ollut nostettu, mutta mielenosoittajat on pidätetty terrorisminvastaisen lain nojalla.⁴⁷⁴ Myös muualla Nord-Ouestissa ihmisiä on

⁴⁵⁹ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁴⁶⁰ International Crisis Group 2.8.2017, s. 9-10

⁴⁶¹ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁴⁶² ACLED 30.9.2017 i)

⁴⁶³ Cameroon-Info.Net 4.9.2017

⁴⁶⁴ ACLED 30.9.2017 j)

⁴⁶⁵ Cameroon-Info.Net 4.9.2017

⁴⁶⁶ ACLED 30.9.2017 b)

⁴⁶⁷ Järjestön tiedotteessa yhden henkilön sanotaan kuolleen Balikumbatissa, yhden Ndopissa, kahden Okussa, yhden Ndussa, yhden Bafutissa, yhden Ashotissa, yhden Kumbossa ja yhden Bamendan Nkwenissa (Journal du Cameroun 5.10.2017). Uutislähteen mukaan Ndopissa olisi kuollut kaksi henkeä (Channel Africa / AFP 2.10.2017).

⁴⁶⁸ Luvut vastaavat osin REDHAC:n lukuja: yksi kuolonuhri Balikumbatissa, kaksi Okussa, yksi Ndussa ja yksi Ashongissa. Toisin kuin REDHAC, hallinto vahvistaa yhden kuolonuhrin Bambalassa, mutta ei yhtään Ndopissa, Bafutissa, Kumbossa (pl. vankilassa tapahtuneet kuolemat) tai Bamendassa. (Cameroon-Info.Net 4.10.2017) Kumbossa kuoli The Guardianin mukaan henkeä. Sotilaat ampuivat kuoliaaksi yhden ja haavoittivat kahta mielenosoittajaa, jotka olivat yrittäneet nostaa Ambazonian lippua salkoon. Lisäksi yksi nainen tapettiin kotiinsa, mutta tapon motiivi ei ole selvä. (The Guardian 1.10.2017)

⁴⁶⁹ Africatime.com / AFP 7.10.2017

⁴⁷⁰ The Guardian 1.10.2017; Cameroon-Info.Net 4.10.2017

⁴⁷¹ Voice of America 1.10.2017

⁴⁷² Channel Africa / AFP 2.10.2017

⁴⁷³ Africatime.com / Xinhua 2.10.2017 b)

⁴⁷⁴ Cameroon-Info.Net 4.10.2017

haavoittunut. Bamessingissa ihmisiä oli ammuttu jalkaan. Lisäksi useita on kadonnut.⁴⁷⁵ Ainakin 200 ihmistä on pidätetty mielivaltaisesti protestien myötä pelkästään Bamendassa.⁴⁷⁶

Keski-Afrikan tasavallan raja luo turvattomuutta Nordin, Adamoauan ja Estin raja-alueille

Kolme Kamerunin hallintoaluetta, Nord, Adamoaua sekä Est, jakavat rajan Keski-Afrikan tasavallan kanssa. Rajan yli tulevat levottomuudet sekä vastakkainasettelut paikallisyhteisöjen ja keskiafrikkalaisten turvapaikanhakijoiden välillä luovat ajoittaista turvattomuutta raja-alueille. Voice of American mukaan aseelliset ryhmät kidnappaavat säännöllisesti kamerunilaisia karjapaimenia ja liikemiehiä ja varastavat heidän omaisuuttaan.⁴⁷⁷

Väkivaltaisuuksia on syttynyt ympäri Keski-Afrikan tasavaltaa vuoden 2016 lopusta lähtien.⁴⁷⁸ Yhteenotot aseellisten ryhmien välillä pahenivat jälleen toukokuussa 2017.⁴⁷⁹ Kriisin pelätään kehittyvän vielä huonompaan, mahdollisesti sisällissodaksi saakka.⁴⁸⁰ Kamerunin rajan läheisyydessä merkittävä väkivallan lähde on *Return, Reclamation and Rehabilitation* eli RRR-militia, joka sanoo puolustavansa fulani- etnistä ryhmää ja muslimeja Anti-Balaka-militioita vastaan.⁴⁸¹ ICG:n mukaan väkivaltaisuuksia linkittyvät karjan paimennusreitteihin.⁴⁸² RRR:n toiminta keskittyy Kamerunin rajalle ja on pääosin siviileihin kohdistuvaa väkivaltaa.⁴⁸³ Aseelliset ryhmät ovat ottaneet haltuunsa Kamerunin rajan läheisyydessä useita alueita, kuten kaupungit Bocarangan ja Niemin. Haltuunotoista on seurannut väkivaltaisia yhteenottoja.⁴⁸⁴

Väkivaltaisuuksien vuoksi Kamerun päätti sulkea Keski-Afrikan rajansa heinäkuussa.⁴⁸⁵ Syyskuussa raja suljettiin uudelleen pohjoisosien osalta kun väkivalta rajan takaa eskaloitui. Kamerunilaisia on kidnappattu kapinallisten toimesta Keski-Afrikan tasavallan puolelle.⁴⁸⁶

Nord

Ainoa ACLED:n tilastoima turvallisuusvälikohtaus Nordissa vuonna 2017 oli kidnappaaminen. Tunnistamattomat asemiehet kidnappasivat kolme ihmistä Bougouessa.⁴⁸⁷ Turvallisuusjoukot vapauttivat heidät kahden päivän tulitaisteluiden jälkeen.⁴⁸⁸ Vuonna 2016 tapahtui myös kidnappauksia Tchabalin alueen kolmessa kylässä.⁴⁸⁹ Vuonna 2016 ainakin kerran panttivankeja myös vapautettiin.⁴⁹⁰

⁴⁷⁵ Africetime.com / AFP 7.10.2017

⁴⁷⁶ Amnesty International 13.10.2017

⁴⁷⁷ Voice of America 28.9.2017

⁴⁷⁸ International Crisis Group 28.9.2017

⁴⁷⁹ UNHCR 15.9.2017

⁴⁸⁰ International Crisis Group 28.9.2017

⁴⁸¹ ACLED 2017, s. 4

⁴⁸² International Crisis Group 28.9.2017

⁴⁸³ ACLED 2017, s. 4

⁴⁸⁴ Reliefweb / OCHA 26.9.2017

⁴⁸⁵ Garda World 18.7.2017. Kielto koskee rajanylityksiä maateitse, mutta ei luultavasti ilmaitse. Täysin selvää ei ole, koskeeko se koko rajaa vai tiettyjä alueita.

⁴⁸⁶ Voice of America 28.9.2017

⁴⁸⁷ ACLED 30.9.2017 k)

⁴⁸⁸ Voice of America 28.9.2017

⁴⁸⁹ ACLED [päiväämätön] b)

⁴⁹⁰ ACLED [päiväämätön] c)

Vuonna 2016 muita välikohtauksia tilastoitiin seitsemän kappaletta. Merkittävin välikohtaus tapahtui Tchollirén kylässä, jossa 31. moottoroidun jalkaväkikiprikaatin raportoidaan koonneen kyläläisiä ja pahoinpidelleen ja nöyryyttäneen heitä. 300 ihmistä kerrotaan tulleen pidätetyksi ja ainakin joitain henkilöitä oli pahoinpidelty ja mahdollisesti kidutettu.⁴⁹¹ Heinäkuussa hallituksen joukot häätivät Farossa, Benouessa ja Bouda Ndjibbassa laittomasti asuneita pois kodeistaan. Yhteenotoissa loukkaantui useita.⁴⁹² Maaliskuussa 2016 vangit kapinoivat vankilan ylikansoittamista vastaan ja ottivat yhteen turvallisuusjoukkojen kanssa. Ainakin kolme vankia sai surmansa.⁴⁹³

Lisäksi on tapahtunut muutamia yksittäisiä turvallisuusvälikohtauksia. Leipävaras pahoinpideltiin kuoliaaksi Garouassa⁴⁹⁴, Selal-Mbousikin kyläpäällikön veli tapettiin ja kuutta haavoitettiin tuntemattomien asemiesten hyökkäyksessä⁴⁹⁵, kaksi ihmistä tapettiin Touboron kylässä tuntemattomien asemiesten toimesta⁴⁹⁶ ja aseistettu ryhmä hyökkäsi katolisen seurueen kimppuun⁴⁹⁷.

Business Monitor Internationalin mukaan Boko Haram on aktiivinen myös Nordissa.⁴⁹⁸ Se ei kuitenkaan esimerkiksi ACLED:n tilastoimien tietojen mukaan ole toteuttanut esimerkiksi pommi-iskuja hallintoalueella.

Adamaoua

ACLED ei ole tilastoinut yhtäkään turvallisuusvälikohtauksia Adamaouassa vuonna 2017. Vuonna 2016 välikohtauksia tilastoitiin seitsemän. Kolme niistä liittyi operaatioihin, joissa valtion turvallisuus- ja poliisijoukot ovat ottaneet yhteen kidnappajien kanssa vapauttaakseen panttivankeja.⁴⁹⁹ Lisäksi Adamaouassa oli mielenilmauksia: keskiafrikkalaiset ja kamerunilaiset rekkakuskit lakkoilivat⁵⁰⁰ ja tuhannet ihmiset protestoivat presidentin kausirajoitteiden poistoa vastaan.⁵⁰¹ Lisäksi yhdessä välikohtauksessa sotilaat uhkailivat junahenkilökuntaa ja pysäyttivät junan kulkemisen.⁵⁰²

Est

Valtion turvallisuusjoukkojen koetaan toimivan Estissä verrattain hyvin. Niiden resurssit ovat kuitenkin niukat, varsinkin kun valtio on vähentänyt turvallisuusjoukkojen läsnäoloa Estin alueella siirtääkseen niitä maan pohjoisosiin.⁵⁰³ Kadein piirin Gbitissä Keski-Afrikan tasavallan rajalla maantierosvot ja muut ryöstöt ovat yleisiä viikoittaisten kulta- ja karjamarkkinoiden aikaan.⁵⁰⁴ Samassa piirissä Batourin alueella turvattomuutta luovat kidnappajat, aseelliset ryhmät, tiesulut, varkaudet ja maantierosvot.⁵⁰⁵

⁴⁹¹ ACLED [päiväämätön] d); Camer.be / L'Oeil du Sahel 6.5.2014

⁴⁹² ACLED [päiväämätön] e)

⁴⁹³ ACLED [päiväämätön] f)

⁴⁹⁴ ACLED [päiväämätön] g)

⁴⁹⁵ ACLED [päiväämätön] h)

⁴⁹⁶ ACLED [päiväämätön] i)

⁴⁹⁷ ACLED [päiväämätön] j)

⁴⁹⁸ Factiva / BMI 2.10.2017

⁴⁹⁹ ACLED [päiväämätön] k); ACLED [päiväämätön] l); ACLED [päiväämätön] m)

⁵⁰⁰ ACLED [päiväämätön] n)

⁵⁰¹ ACLED [päiväämätön] o)

⁵⁰² ACLED [päiväämätön] p)

⁵⁰³ CRS 2016, s. 26; 30-31

⁵⁰⁴ Reliefweb / UNICEF 2017 a), s. 5

⁵⁰⁵ CRS 2016, s. 25-26

Estista oli syyskuun 2017 loppuun mennessä tilastoitu kolme turvallisuusvälikohtausta ja vuodelta 2016 kaksi. Turvallisuusvälikohtaukset ovat liittyneet kidnappauksiin sekä mielenilmaisuihin.⁵⁰⁶ Syyskuussa 2017 keskiafrikkalaiset aseistetut miehet kidnappasivat seitsemän karjapaimenta Kettessä Kadeyn alueella.⁵⁰⁷ Turvallisuusjoukot hyökkäsivät myöhemmin samana päivänä kidnappajien kimppuun tappaen kolme kidnappajaa sekä yhden panttivangin.⁵⁰⁸ Vuonna 2016 Oulin alueelta kidnapattiin yksi mies keskiafrikkalaisten kapinallisten toimesta.⁵⁰⁹ Tilastoitujen välikohtausten lisäksi vastaavia hyökkäyksiä on uutislähteiden perusteella ollut muitakin vuonna 2017. Koyan kylästä kidnapattiin seitsemän ihmistä, joista neljä onnistuttiin myöhemmin turvallisuusjoukkojen toimesta, mutta kolme kuoli operaatiossa, ja Yokadoumassa poltettiin metsäyhtiön auto.⁵¹⁰

Estin alueella merkittävin väkivaltaisen konfliktin syy on resursseihin, kuten veteen, polttopuuhun, maahan ja peruspalveluihin, liittyvät erimielisyydet. Alueelle saapuneet suuret pakolaismäärät rasittavat olemassa olevia resursseja. Vastakkainasetteluja on pakolaisten ja paikallisen väestön välillä sekä eri pakolaisryhmien, kuten kristittyjen ja muslimien sekä pidempään alueella asuneiden ja vasta alueelle muuttaneiden⁵¹¹, kesken. Väestön kasvamisesta alueella johtuvan resurssien niukkuuden, paimentolaisten lisääntyneen aseistautumisen ja eri muutostekijöistä johtuvat paimentolaisreittien muutoksien myötä yhteenotot paimentolaisten ja maanviljelijöiden ja muiden ryhmien välillä ovat myös lisääntyneet.⁵¹²

Kaupunkikeskuksissa Centressä ja Littoralissa levottomuutta aiheuttavat mielenilmaukset

Centre

Centrestä on tilastoitu vuoden 2017 ensimmäiseltä yhdeksältä kuukaudelta yhteensä yhdeksän välikohtausta. Vuonna 2016 tilastoitiin kahdeksan turvallisuusvälikohtausta. Elokuussa 2017 anglofonikriisiin liittyen vangittuja henkilöitä aloitti nälkälakon.⁵¹³ Valtionyhtiöiden entiset työntekijät järjestivät istumalakon⁵¹⁴ ja opettajat protestoivat kaduilla⁵¹⁵. Vankien välillä Yaoundessa syntyi yhteenotto.⁵¹⁶ Sotilaat protestoivat palkkojaan vastaan. 30 pidätettiin.⁵¹⁷ Bafian piispa murhattiin.⁵¹⁸ (lisäksi listattuina AI:n raportti ja anglofonijärjestöjen kieltäminen)

Vuonna 2016 yöntekijöitä lakkoili saadakseen parempaa palkkaa. Tilanne eskaloitui väkivaltaisiksi yhteenotoiksi.⁵¹⁹ Terveyspalveluihin liittyen osoitettiin mieltä kolme kertaa⁵²⁰ ja lakimiehen pidätykseen liittyen kerran⁵²¹. Poliisi käytti kyynelkaasua ja pidätti opposition jäseniä liittyen poliittiseen mielenilmaukseen liittyen presidentin hallintokauden

⁵⁰⁶ ACLED 30.9.2017 a); ACLED [päiväämätön] a)

⁵⁰⁷ ACLED 30.9.2017 l)

⁵⁰⁸ ACLED 30.9.2017 m)

⁵⁰⁹ ACLED [päiväämätön] q)

⁵¹⁰ Business in Cameroon 26.9.2017

⁵¹¹ Keskiafrikkalaisia pakolaisia asui Kamerunissa ennen vuotta 2013 reilu 100 000, ja vuonna 2013 jälleen syttyneiden levottomuuksien myötä Kameruniin pakeni lähes 160 000 ihmistä (ECHO 2017, s. 2).

⁵¹² CRS 2016, s. 22-23

⁵¹³ ACLED 30.9.2017 n)

⁵¹⁴ ACLED 30.9.2017 o)

⁵¹⁵ ACLED 30.9.2017 p)

⁵¹⁶ ACLED 30.9.2017 q)

⁵¹⁷ ACLED 30.9.2017 r)

⁵¹⁸ ACLED 30.9.2017 s)

⁵¹⁹ ACLED [päiväämätön] r)

⁵²⁰ ACLED [päiväämätön] s); ACLED [päiväämätön] t); ACLED [päiväämätön] u)

⁵²¹ ACLED [päiväämätön] v)

pidentämiseen.⁵²² Cameroon People Partyn johtaja pidätettiin kaksi kertaa sekä kymmeniä muita ihmisiä.⁵²³

Hans de Marie Heungoupin mukaan anglofonien stigmatisaatio frankofonialueilla on lisääntynyt. Yaoundéssa poliisi on tutkinut ja joukkopidättänyt anglofoneja.⁵²⁴ ACLED:n mukaan satoja ihmisiä olisi pidätetty syyskuun lopussa Yaoundéssa, jotta he eivät voisi palata alueelle lokakuun 1. päivää ja anglofonialueiden itsenäistymisjulistusta varten.⁵²⁵

Littoral

Littoralista on vuoden 2017 osalta syyskuun loppuun mennessä tilastoitu kolme turvallisuusvälikohtausta. Syyskuussa omatekoinen pommi räjähti Doualassa liittyen arvelujen mukaan anglofonikriisiin. Ihmisuhreja ei tullut.⁵²⁶ Satamatyöntekijät lakkoilivat Doualassa kahteen otteeseen.⁵²⁷ Jälkimmäisellä kerralla poliisit yrittivät hajottaa lakon kyynelkaasulla.⁵²⁸

Vuonna 2016 välikohtauksia tilastoitiin yhteensä kahdeksan. Suurin osa välikohtauksista liittyi mielenilmauksiin. Työntekijät lakkoilivat Doualassa.⁵²⁹ Eri yhtiöiden entiset työntekijät osoittivat mieltään ja estivät liikenteen sillalla mielenilmauksena⁵³⁰ ja protestoivat toisen yhtiöstä ulkopuolella⁵³¹ Doualassa. Kuskit protestoivat pyöriensä takavarikointia vastaan.⁵³² Suurin protesti tapahtui Doualassa maaliskuussa kun sadat ihmiset osoittivat mieltään huonoja terveyspalveluja vastaan. Mielenilmaus hajotettiin poliisin toimesta kyynelkaasulla.⁵³³

Lisäksi taksikuskit ja poliisit ottivat yhteen Doualassa⁵³⁴ ja Mboppissa tuntemattomat asemiehet hyökkäsivät santarmien asemalle ja tappoivat yhden santarmin⁵³⁵. Yksi ryöstöstä epäilty henkilö tapettiin väkijoukon lynkkaamana.⁵³⁶

Muut alueet ovat rauhallisia

Ouest

ACLED on tilastoinut yhden turvallisuusvälikohtauksen Ouestissa vuonna 2017. Njindoun maanviljelijöiltä oli vaadittu laittomia maksuja, jotka olivat johtaneet protesteihin ja yhden henkilön kuolemaan.⁵³⁷ Vuonna 2016 välikohtauksia oli kolme. Bafoussa maantierosvot

⁵²² ACLED [päiväämätön] w)

⁵²³ ACLED [päiväämätön] x); ACLED [päiväämätön] y)

⁵²⁴ RFI 29.9.2017

⁵²⁵ ACLED 30.9.2017 t)

⁵²⁶ ACLED 30.9.2017 u)

⁵²⁷ ACLED 30.9.2017 v); ACLED 30.9.2017 w)

⁵²⁸ ACLED 30.9.2017 w)

⁵²⁹ ACLED [päiväämätön] z)

⁵³⁰ ACLED [päiväämätön] å)

⁵³¹ ACLED [päiväämätön] ä)

⁵³² ACLED [päiväämätön] ö)

⁵³³ ACLED [päiväämätön] aa)

⁵³⁴ ACLED [päiväämätön] bb)

⁵³⁵ ACLED [päiväämätön] cc)

⁵³⁶ ACLED [päiväämätön] dd)

⁵³⁷ ACLED 30.9.2017 x)

olivat hyökänneet lomakeskukseen ja ajautuneet tulitaisteluun sen asukkaiden kanssa.⁵³⁸ Lisäksi Bafoussamissa taksikuskit osoittivat mieltään⁵³⁹ ja vangit Dschangissa⁵⁴⁰.

Sud

Sudista ei ole tilastoitu vuodelta 2017 yhtään turvallisuusvälikohtausta. Vuonna 2016 niitä rekisteröitiin yksi. Patotyöntekijät menivät lakkoon, minkä seurauksena 15–20 henkeä pidätettiin.⁵⁴¹

4. 4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja turvapaikanhakijat

Kamerunissa asui heinäkuun 2017 lopussa lähes 620 000 UNHCR:n kohderyhmään (*persons of concern*) kuuluvaa henkilöä, eli ihmisiä, jotka ovat joutuneet pakenemaan kotoaan ja ovat nyt esimerkiksi maan sisäisiä evakoita (*internally displaced person*, IDP) tai pakolaisia. Keski-Afrikan tasavallan levottomuuksia paenneita turvapaikanhakijoita ja pakolaisia asuu Kamerunin itäosissa. Maan sisäiset evakot ja nigerialaiset turvapaikanhakijat ovat pääasiassa paenneet Boko Haramin aiheuttamaa konfliktia ja asuvat pääosin Extrême Nordissa.⁵⁴²

Maan sisäisesti siirtymään joutuneet

Mittava maan sisäinen siirtyminen (*internal displacement*) on Kamerunille uusi⁵⁴³ ilmiö. Merkittävin syy maan sisäiselle siirtymiselle onkin Boko Haramiin liittyvä konflikti.⁵⁴⁴ Suurin osa on lähtenyt evakkoon kyläänsä kohdistuneen hyökkäyksen jälkeen.⁵⁴⁵ Tyypillisesti hyökkäyksessä aseistetut miehet pakkorekrytoivat poikia ja miehiä tappamisen uhalla. Naimattomia tyttöjä ja naisia kidnapataan ja pakotetaan seksiorjiksi.⁵⁴⁶ Evakot ovat usein syvästi traumatisoituneita jouduttuaan todistamaan väkivallan tekoja.⁵⁴⁷

Vuonna 2017 evakkojen määrä on noussut jo noin neljänneksellä vuoden alkuun verrattuna.⁵⁴⁸ Heinäkuussa 2017 maan sisäisiä evakkoja eli Extrême Nordissa IOM:n arvion mukaan 235 913 henkilöä. Sen lisäksi alueella asuu 59 398 paluumuuttajaa⁵⁴⁹, joista monet ovat aiemmin olleet evakkoja.⁵⁵⁰ Noin kaksi kolmasosaa on alaikäisiä.⁵⁵¹

⁵³⁸ ACLED [päiväämätön] ee)

⁵³⁹ ACLED [päiväämätön] ff)

⁵⁴⁰ ACLED [päiväämätön] gg)

⁵⁴¹ ACLED [päiväämätön] hh)

⁵⁴² UNHCR 2017 b), s. 1

⁵⁴³ Maan hallitus tunnusti sen vuonna 2015 (UNHCR [päiväämätön]).

⁵⁴⁴ Kesällä 2017 on julkaistu kaksi IOM:n tekemää Displacement Tracking Matrix -kartoitusta. Ensimmäisessä 96 prosenttia kohdeväestöstä sanoi siirtyneensä konfliktiin liittyvistä syistä (IOM 26.6.2017, s. 4), jälkimmäisessä 91 prosenttia. Suhdeluvussa on otettu huomioon evakkojen ja paluumuuttajien lisäksi noin 30 000 rekisteröimätöntä pakolaista, mikä saattaa vääristää lukua jonkin verran. Suhdeluvun laskua ei voida suoraan tulkita merkitsevän konfliktista johtuvan sisäisen siirtymisen vähenemistä. IOM:n mukaan syy on todennäköisemmin säähän liittyvän siirtymisen kasvu sadekauden alettua. (IOM 14.8.2017, s. 10).

⁵⁴⁵ IOM 14.8.2017, s. 10. 81 prosenttia siirtymään joutuneista, jotka olivat siirtyneet konfliktin vuoksi, sanoi siirtyneensä kotikyläänsä kohdistuneen iskun jälkeen (IOM 14.8.2017, s. 10).

⁵⁴⁶ ACF International et al. 2017, s. 1

⁵⁴⁷ OCHA 2016, s. 6-7

⁵⁴⁸ Reliefweb / OCHA 2017, s. 5

⁵⁴⁹ Paluumuuttaja tarkoittaa IOM:n määrittelyn mukaan henkilöä, joka on asunut oman kotiseutunsa ulkopuolella, joko maan sisällä tai ulkomailla, ja palaa omalle kotiseudulleen asumaan (IOM 26.6.2017, s. 6).

⁵⁵⁰ IOM 14.8.2017, s. 4; IOM 26.6.2017, s. 18-19

Suurin osa evakoista asuu Logone-et-Charissa (53 %), Mayo-Savassa (25 %) ja Mayo-Tsanagassa (15 %) ⁵⁵² keskittyen kaupunkialueille, minkä vuoksi niiden resurssit ovat niukat ja ympäristöä on tuhoutunut. Erityisen kriittisiä ovat Logone-et-Charin Wazan kansallispuiston pohjoispuolella olevat alueet, joissa evakoiden määrä on noussut nopeasti. Näiden alueiden asema on vielä muita Extrême Nordin alueita huonompi, sillä puutteellisen infrastruktuurin vuoksi ne eivät pysty käymään kauppaa muun Kamerunin kanssa, vaan ovat riippuvaisia naapurimaiden kanssaan käymästä kaupasta. ⁵⁵³

Noin puolet evakoista asuu isäntäperheiden kanssa ja yksi neljäsosa asuu vuokratiloissa. Logone-et-Charissa, Mayo-Kanissa ja Mayo-Tsanagassa evakot asuvat tyypillisimmin isäntäperheiden kanssa. ⁵⁵⁴ Muutenkin köyhyydestä kärsivissä ⁵⁵⁵ isäntäperheissä asuessaan evakot jakavat käytettävissä olevat resurssit perheen kanssa. Isäntäperheet eivät yleensä saa rahallista tai muuta tukea evakoiden auttamiseen. ⁵⁵⁶

Mayo-Savassa vuokra-asuminen (31 %) ja spontaaneissa asutuksissa (*spontaneous site*) (46 %) asuminen on isäntäperheissä asumista tyypillisempää. Kesällä 2017 vuokra-asuminen on vähentynyt ja spontaaneissa asutuksissa asuminen lisääntynyt. ⁵⁵⁷ Noin puolet kaikista Extrême Nordissa spontaaneissa asutuksissa, taivasalla ja kollektiivisissa keskuksissa asuvista evakoista asuu Mayo-Savassa. ⁵⁵⁸

Extrême Nordin paikallishallinto ja armeija aikovat siirtää 12 500 evakkoa Mayo-Savan Kolofatan kunnan koulurakennuksista kunnan liepeille. 2 000 heistä on jo siirretty. Siirtokohteessa ei humanitaaristen toimijoiden mukaan ole perusinfrastruktuuria, kuten suojaa tai vettä. ⁵⁵⁹

Maan sisäinen siirtyminen muuttaa evakkojen mahdollisuuksia hankkia elantoaan. Ennen evakoksi lähtemistä 73 prosenttia sisäisesti siirtyneistä harjoitti elinkeinonaan maanviljelyä, nyt sitä voivat harjoittaa ainoastaan 43 prosenttia evakoista. Sama ilmiö on nähtävissä paimentolaisuudessa: 39 prosentin sijaan 17 prosenttia pystyy enää harjoittamaan sitä. Myös itsenäinen liiketoiminta on vähentynyt. Useat evakot ovat joutuneet siirtymään tilapäistöiden tekemiseen tai ryhtymään maatalouden työntekijäksi. ⁵⁶⁰

Kamerunin valtiolla on oma humanitaarinen ohjelma evakoille ja heidän isäntäperheilleen. ⁵⁶¹ Lisäksi esimerkiksi Punainen risti antaa evakoille ruoka- ja muuta apua. ⁵⁶² International Crisis Groupin Kamerun-tutkija Hans De Marie Heungoup on kuitenkin kritisoitunut, että vain harva evakko saa mitään tukea. Hänen mukaansa valtio on jättänyt humanitaarisen avun

⁵⁵¹ IOM 14.8.2017, s. 4. Suhdeluku sisältää myös rekisteröimättömiä pakolaisia noin 30 000, mikä saattaa vääristää lukemaa jonkin verran.

⁵⁵² IOM 14.8.2017, s. 18-20

⁵⁵³ Reliefweb / Rackley 2017, s. 3; 5

⁵⁵⁴ Logone-et-Charissa 63 prosenttia, Mayo-Kanissa 90 prosenttia ja Mayo-Tsanagassa 79 prosenttia evakkokotitalouksista asuu isäntäperheen kanssa (IOM 14.8.2017, s. 20).

⁵⁵⁵ Noin 80 prosenttia ihmisistä Extrême Nordissa elää köyhyydessä tai äärimmäisessä köyhyydessä (ECHO 2017, s. 2).

⁵⁵⁶ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁵⁷ IOM 14.8.2017, s. 20

⁵⁵⁸ IOM 26.6.2017, s. 18-19. Mayo-Savassa 43 prosenttia asuu vuokralla ja 31 prosenttia spontaaneissa asutuksissa. Prosenttiluvuissa ei ole hyödynnetty IOM:n raportin taulukkoa evakkojen asumismuodoista (IOM 26.6.2017, s. 20), koska se ei vastaa sivuilla 18-19 annettuja lukuja esimerkiksi Mayo-Savan osalta. Sen sijaan prosenttiluvut on laskettu sivuilla 18-19 annetuista luvuista.

⁵⁵⁹ Reliefweb / OCHA 11.8.2017, s. 4; UNICEF

⁵⁶⁰ IOM 14.8.2017, s. 11

⁵⁶¹ Valtiolla kuitenkin on OCHA:n mukaan oma humanitaarinen ohjelma evakoille ja isäntäperheille (OCHA 2016, s. 11).

⁵⁶² ICRC [päiväämätön], s. 1

kansainvälisten järjestöjen hoidettavaksi, jotka taas pitävät evakkoja kansallisena asiana.⁵⁶³ Newsweek raportoi huhtikuussa 2017 Memen kylästä, etteivät evakot ole saaneet järjestöiltä avustusta joulukuun 2016 jälkeen.⁵⁶⁴ Lisäksi Logone-et-Charissa, jossa suurin osa evakoista asuu, apua on vaikea saada perille turvallisuustilanteesta johtuvien pääsyrjoitteiden vuoksi.⁵⁶⁵

Naiset ja tytöt ovat evakkoina erityisen haavoittuvassa asemassa. Evakkonaiset johtavat kotiseudullaan pysyneitä kotitalouksia useammin (52 % vs. 32 %) kotitaloutta, mutta eivät evakkoina yleensä pysty jatkamaan perinteisiä elinkeinojaan, kuten kaupankäyntiä, käsitöitä ja maanviljelyä. He altistuvat raiskauksille, seksuaaliselle hyväksikäytölle ja pahoinpitelyille.⁵⁶⁶ Jotkut tytöt ovat alkaneet myydä seksipalveluita tai aloittaneet suhteita vanhempien miesten kanssa, jotta he elättäisivät heidät.⁵⁶⁷ Evakkonaiset ja -tytöt sekä isäntäperheiden naiset ja tytöt ovat myös vaarassa tulla kidnapatuiksi Boko Haramin toimesta itsemurhapommittajiksi.⁵⁶⁸

Monilla evakkoperheillä on vaikeuksia saada lapsiaan kouluun, ja kouluissa traumatisoituneilla evakkolapsilla on vaikeuksia sopeutua oppimisympäristöön. Monilla on myös vaikeuksia maksaa tarvittavia koulumaksuja, vaikka kouluihin on valtion toimesta vedottu, että ne olisivat joustavia koulumaksujen kanssa. Sen sijaan osan lapsista täytyy käydä töissä.⁵⁶⁹

Kolofatan kunnan yhteydessä olleeseen IDP-leiriin kohdistui kesäkuussa 2017 Boko Haramin itsemurhapommi-isku, jossa kuoli noin 10 ihmistä ja haavoittui useita kymmeniä. Sitä ennen IDP-leiriin oli yritetty iskeä, mutta pommittajat oli huomattu ennen heidän pääsyään leiriin. Voice of American mukaan kyseessä oli ensimmäinen kerta Kamerunissa kun pommi-isku kohdistettiin maan sisäisiin evakkoihin eikä pakolaisleirille.⁵⁷⁰

Pakolaiset ja turvapaikanhakijat

Kamerunilla on perinteisesti ollut avoin pakolaispolitiikka.⁵⁷¹ Kamerunin instituutiot ja ihmiset ovat Catholic Relief Service -järjestön arvion mukaan osoittaneet merkittävää resilienssiä pakolaiskriiseihin rajoillaan. Ne ovat pystyneet hallinnoimaan maahan tulevia pakolaisia ja pystyneet muuttamaan toimintaansa suurista pakolaismääristä nousevien haasteiden edessä. Vaikka konflikteja on syttynyt, ne on kuitenkin pystytty verrattain hyvin hallitsemaan.⁵⁷²

Kamerunissa asui heinäkuun 2017 lopulla 232 572 **Keski-Afrikan tasavallasta kotoisin olevaa pakolaista ja turvapaikanhakijaa**.⁵⁷³ Vuoden 2017 aikana uusia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita saapui Keski-Afrikan tasavallasta UNICEF:n arvion mukaan 5 326.⁵⁷⁴ Noin kolme neljäsosaa elää paikallisyhteisöissä ja neljäsosa pakolaisleireillä. Paikallisyhteisössä vesi sekä sanitaatio- ja hygieniapalvelut ovat rajallisia, ja rajallisiin

⁵⁶³ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁶⁴ Newsweek 11.4.2017

⁵⁶⁵ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁶⁶ ACF International et al. 2017, s. 3

⁵⁶⁷ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁶⁸ OCHA 2016, s. 22

⁵⁶⁹ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁷⁰ Voice of America 5.6.2017

⁵⁷¹ Human Rights Watch 2017, s. 12

⁵⁷² CRS 2016, s. 35

⁵⁷³ UNHCR 2017 b), s. 1

⁵⁷⁴ Reliefweb / UNICEF 2017 a), s. 2

resursseihin kohdistuva paine synnyttää jännitteitä pakolaisten ja paikallisyhteisöjen välille.⁵⁷⁵ Leirejä on seitsemän, joista suurimmat ovat Mbile ja Lolo.⁵⁷⁶ Niissä kummassakin asuu reilu 12 000 pakolaista. Molemmat leirit sijaitsevat Kadelin alueella Estissa.⁵⁷⁷ Kaikissa seitsemässä leirissä lähes kaikki (92,9–99 %) asukkaat kuuluvat etniseen fulani-ryhmään (Peuhl).⁵⁷⁸

Lisäksi Kamerunissa asuu Boko Haramin väkivaltaa paenneita nigerialaisia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita. Heinäkuun 2017 lopulla heitä asui Extrême Nordissa 92 427.⁵⁷⁹ Suurin osa heistä asuu Mayo-Tsanagassa sekä Logone-et-Charissa.⁵⁸⁰ 58 394 asuu Minawaon pakolaisleirillä.⁵⁸¹ Lisäksi IOM arvioi Extrême Nordissa olevan 30 278 rekisteröimätöntä pakolaista.⁵⁸² UNHCR työskentelee Kamerunin hallinnon kanssa saadakseen myös leirien ulkopuolella elävät pakolaiset rekisteröityä⁵⁸³, mutta Human Rights Watchin mukaan sitä on estetty tunnistamasta turvapaikanhakijoita⁵⁸⁴.

Human Rights Watchin syyskuussa 2017 julkaisema raportti nigerialaisten turvapaikanhakijoiden kohtelusta kuitenkin kyseenalaistaa Kamerunin hyvän maineen vastaanottajamaana. Raportin mukaan vuoden 2015 jälkeen kymmeniä tuhansia nigerialaisia on laittomasti karkotettu takaisin Nigeriaan rikkoen palautuskieltoa.⁵⁸⁵ Kamerun on pakkopalauttanut nigerialaisia Nigeriaan vuodesta 2014 alkaen. UNHCR:n alustavien laskelmien mukaan vuoden 2015 loppupuolella pakkopalautettiin noin 9 000-12 000 ihmistä ja 76 525 ihmistä vuonna 2016.⁵⁸⁶ Tammi-heinäkuun 2017 välillä 4 402 pakolaista pakotettiin palaamaan Nigeriaan. Vapaaehtoisesti nigerialaisia on palannut noin 15 000 huhtikuun 2017 jälkeen.⁵⁸⁷ Palautuksia on tehty erityisesti Fotokolin ja Kousserin kylistä Logone-et-Charista ja Moran ja Kolofatan kylistä Mayo Tsavasta.⁵⁸⁸

Kamerun on myös estänyt UNHCR:n pääsyn turvapaikanhakijoiden pariin ja heidän siirtonsa Minawaon pakolaisleirille, jossa asuvat Kamerun tunnustaa pakolaisiksi. Minawaossa olosuhteet ovat huonot eikä ruokaa tai vettä ole riittävästi.⁵⁸⁹ Myös maan itäosissa ruokaa ja muita resursseja on niukasti niin pakolaisleireillä kuin paikallisissa yhteisöissä elävillä pakolaisilla. Paikallisyhteisöissä elävien pakolaisten on kuitenkin vapaampaa liikkua ja harjoittaa liiketoimintaa kuin leireillä asuvien pakolaisten.⁵⁹⁰

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden olosuhteita huonontavat entisestään valtion turvallisuusjoukkojen väärinkäytökset. Nigerialaisiin turvapaikanhakijoihin on kohdistunut väkivaltaa, kidutusta ja muuta kaltoin kohtelua.⁵⁹¹ UNHCR raportoi kesäkuussa 2017, että

⁵⁷⁵ OCHA 2016, s. 7

⁵⁷⁶ Reliefweb / UNHCR 30.6.2017 a)-g)

⁵⁷⁷ Reliefweb / UNHCR 30.6.2017 d), s. 1; Reliefweb / UNHCR 30.6.2017 f), s. 1

⁵⁷⁸ Reliefweb / UNHCR 30.6.2017 a)-g)

⁵⁷⁹ UNHCR 2017 b), s. 1

⁵⁸⁰ OCHA 2016, s. 10

⁵⁸¹ Human Rights Watch 2017, s. 15

⁵⁸² IOM 14.8.2017, s. 4

⁵⁸³ ECHO 2017, s. 2

⁵⁸⁴ Human Rights Watch 2017, s. 14

⁵⁸⁵ Human Rights Watch 2017, s. 1

⁵⁸⁶ UNHCR 2017 a), s. 1

⁵⁸⁷ Reliefweb / OCHA 11.8.2017, s. 4. Nigeria ja Kamerun solmivat sopimuksen maaliskuussa 2017 nigerialaisten vapaaehtoisesta paluusta (Reliefweb / OCHA 11.8.2017, s. 2).

⁵⁸⁸ UNHCR 2017 a), s. 1

⁵⁸⁹ Human Rights Watch 2017, s. 14

⁵⁹⁰ CRS 2016, s. 10

⁵⁹¹ Human Rights Watch 2017, s. 14

viranomaisten asenteet nigerialaisia pakolaisia kohtaan Kamerunin rajalla kiristivät entisestään kun alueella tapahtui useita iskuja.⁵⁹²

Myös keskiafrikkalaisiin pakolaisiin ja turvapaikanhakijoihin kohdistuu väkivaltaa, seksuaalista hyväksikäyttöä sekä poliisin väärinkäytöksiä, kuten väkivaltaa, pidätyksiä ja kiristystä.⁵⁹³ UNICEF:n mukaan Kameruniin viime aikoina saapuneet pakolaislapset ovat vaarassa joutua hyväksikäytetyiksi lapsityövoimana ja prostituutiossa. Lapsia työskentelee jo kultakaivoksissa ja Estiin on muodostunut myös laaja prostituutorinki, joka manipuloi nuoria pakolaisia seksityöhön.⁵⁹⁴

Pakolaisiin Kamerunin itäosissa kohdistuu erilaisia ennakkoluuloja ja stigmatisaatiota, jotka liittyvät esimerkiksi kateuteen heidän saamastaan kansainvälisestä avusta ja käsitykseen siitä, etteivät pakolaiset kunnioita paikallisia lakeja. Pakolaisnuorten uskotaan ”korruptoivan” paikallisia nuoria ja lisäävän esimerkiksi huumeidenkäyttöä ja rikollisuutta.⁵⁹⁵ Extrême Nordissa alueella pidempään asuneiden nigerialaisten pakolaisten ja vastikään maahan saapuneiden nigerialaisten välillä on jännitteitä Minawaon leirillä. Pidempään Kamerunissa asuneet epäilevät Boko Haramin vallan heikennyttyä siirtyneiden olevan Boko Haramin tukijoita. Tulokkaiden ei haluta osallistuvan leirin komiteoihin tai turvallisuusryhmään.⁵⁹⁶

Nigeriasta Boko Haramia pakenevat paimentolaispakolaiset joutuvat vaikeaan asemaan Kamerunissa, jossa heillä on vaikeuksia myydä karjaansa vähentyneiden kauppamahdollisuuksien ja laskeneiden hintojen vuoksi, minkä lisäksi paikallinen väestö varastaa heidän karjaansa ja paikalliset viranomaiset korottavat pakolaispaimentolaisiin kohdistuvia veroja.⁵⁹⁷

5. 5. Humanitaarinen tilanne

Kamerun kärsii kompleksisesta humanitaarisesta kriisistä. WHO:n mukaan ruokaturvattomuus, aliravitsemus ja haavoittuvuus sairaus epidemioille ovat lisääntyneet merkittävästi huonontuneen turvallisuus- ja sosioekonomisen tilanteen vuoksi. Noin 2,9 miljoonaa ihmistä tarvitsee humanitaarista apua. 95 prosenttia kaikista avuntarvitsijoista elää Extrême Nordissa, Nordissa, Estissa ja Adamouassa.⁵⁹⁸

Maaliskuun 2017 arvion mukaan 2,6 miljoonaa ihmistä Kamerunissa elää akuutissa ruoka- ja toimeentulokriisissä tai humanitaarisessa hätätilassa (IPC 3 ja 4⁵⁹⁹) eli lyhyesti ilmaistuna

⁵⁹² Reliefweb / UNHCR 2017, s. 2

⁵⁹³ CRS 2016, s. 10

⁵⁹⁴ UNICEF 2017 a), s. 2

⁵⁹⁵ CRS 2016, s. 27, 30; 32; 36-37

⁵⁹⁶ De Marie Heungoup 21.2.2017

⁵⁹⁷ The Conversation 4.8.2016. Artikkelin mukaan vero seitsemänkertaistui vuonna 2016 (70 000 Keski-Afrikan frankkia eli noin 120 dollaria karjalaumaa kohden) vuoteen 2015 (10 000 Keski-Afrikan frankkia eli noin 17 dollaria) verrattuna.

⁵⁹⁸ WHO [päiväamäton]. WHO:n arvio on vuodelta 2017, OCHA arvioi vuoden 2016 lopussa, että noin 98 prosenttia avuntarvitsijoista olisi näiltä alueilta (OCHA 2016, s. 14).

⁵⁹⁹ Luokitukset perustuvat *Integrated Food Security Phase Classification* eli IPC-asteikkoon, joka on standardoitu asteikko ruokaturvallisuustilanteiden arvioimiseen. Vaiheita kutsutaan lyhyesti termeillä ei ruokaturvattomuutta (*none*, IPC 1), stressaantunut tilanne (*stressed*, IPC 2), kriisi (*crisis*, IPC 3), hätätila (*emergency*, IPC 4) ja katastrofi (*catastrophe*, IPC 5). Vaiheista voidaan käyttää kuvaavampia pidempiä nimityksiä yleisesti ruokaturvallinen tilanne (*generally food secure*, ICP 1), jonkin verran / lähes ruokaturvaton tilanne (*moderately / borderline food insecure*, ICP 2), akuutti ruoka- ja toimeentulokriisi (*acute food and livelihood crisis*, ICP 3), humanitaarinen hätätila (*humanitarian emergency*, ICP 4) ja nälänhätä/humanitaarinen katastrofi (*famine / humanitarian catastrophe*, ICP 5). IPC 3 tarkoittaa tilannetta, jossa humanitaarisen avun avullakin vähintään yksi viidestä kotitaloudesta alueella ei pysty täyttämään ravinnontarvettaan säännöllisesti ja kärsii korkeasta tai tavanomaista korkeammasta akuutista aliravitsemuksesta tai

ruokaturvakriisissä tai -häättilassa. Tällaisen väestön määrä on nousussa. Vuonna 2017 jo 8 prosenttia enemmän väestöstä elää ruokaturvakriisissä tai -häättilassa kuin vuonna 2016.⁶⁰⁰ Tilannetta pahentaa Spodoptera-yökkösten toukkien leviäminen Kameruniin, jotka ovat tuhonneet pelkästään pohjoisessa Kamerunissa lähes 37 000 hehtaaria maissia. Tilanne vaarantaa koko maissisadon, joka on Kamerunin yleisimmin viljelty viljakasvi.⁶⁰¹

Ruokaturvakriisissä tai -häättilassa elävistä noin kolme neljäsosaa elää Extrême Nordissa. Lisäksi Nordissa tällaisessa tilanteessa elää 445 000 ihmistä, Adamouassa 485 000 ja Estissä 80 000 ihmistä.⁶⁰² Tilanne on huonontunut nopeasti erityisesti Adamouassa, jossa ruokaturvakriisissä tai -häättilassa elävien ihmisten osuus nousi vuodesta 2015 vuoteen 2016 noin 19 prosentista väestöstä 39 prosenttiin.⁶⁰³ Lähes 80 prosenttia aliravituista ihmisistä Kamerunissa asuu Extrême Nordissa ja Adamouassa.⁶⁰⁴ Aliravitsemus on hälyttävän yleistä erityisesti Logone-et-Charissa. Sen lisääntyminen vaikuttaa eniten pakolaisiin ja evakkolapsiin.⁶⁰⁵

Ruokaturvakriisissä tai -häättilassa elävät pakolaiset, evakot ja isäntäperheet ovat menettäneet elinkeinonsa tai epäedulliset ilmasto-olosuhteet ovat vahingoittaneet niitä pysyvästi.⁶⁰⁶ Extrême Nordin konflikti on tuhonnut monien perheiden mahdollisuuden harjoittaa ennen tärkeää elinkeinoa, maanviljelyä. Ennen kriisiä 60 prosenttia kotitalouksista sai pääasiallisesti tulonsa siitä, nykyisin sitä voivat harjoittaa vain 50 prosenttia isäntäperheistä ja 9 prosenttia evakoista. Marraskuussa 2016 tehdyn tutkimuksen mukaan kaikki evakkoperheet Extrême Nordissa pystyvät syömään ainoastaan yhden tai kaksi ateriaa päivässä.⁶⁰⁷

Konflikti vaikeuttaa ruoanhankintaa monella tavalla. Newsweekin haastattelemat ihmiset kertoivat pelkäävänsä lähteä kotoaan etsimään ruokaa Boko Haramin vuoksi, ja ovat myös huolissaan, että heidän kotinsa ryöstetään jos he lähtevät sieltä.⁶⁰⁸ Viranomaisten konfliktin vuoksi asettamat rajoitukset rajoittavat ihmisten mahdollisuuksia hankkia elantonsa.⁶⁰⁹ Nigerian rajalla ei saa viljellä hirssiä, sillä peltojen pelätään toimivan Boko Haramin rajanylityspaikkoina. Myös jotkin lannoitteet, joita voidaan käyttää pommintekoon, on kielletty.⁶¹⁰ Kalan vienti Kousseriin ja muualle maahan on kielletty, koska kalastajien uskotaan tukevan Boko Haramia. Lisäksi moottoriajoneuvojen käyttäminen on kielletty monilla alueilla. Auton ja moottoripyörän ajamiseen tarvitaan monilla alueilla prefektin tai alaprefektin lupa, mitä useimmat kauppiaat eivät pysty saamaan.⁶¹¹

yksi viidestä kotitaloudesta pystyy vain juuri ja juuri täyttämään vähimmäisravinnontarpeensa ainoastaan kuluttamalla toimeentulonsa lähteitä (*livelihood asset*) nopeutuvassa tahdissa. Toimeentulon lähteet tarkoittavat inhimillisiä, finanssi-, sosiaalisia, fyysisiä ja luonnollisia pääomia, joita tarvitaan kotitalouden elinkeinon ylläpitämiseen. IPC 4 tarkoittaa tilannetta, jossa humanitaarisen avun avulla vähintään yksi viidestä kotitaloudesta ei usein pysty täyttämään ravinnontarvettaan, minkä vuoksi alueella on erittäin korkea akuutti aliravitsemustilanne ja kohonnut kuolleisuus, tai toimeentulon lähteet on menetetty, mikä johtaa lyhyellä aikavälillä tilanteeseen, että suuressa määrin kotitaloudet eivät pysty täyttämään ravinnontarvettaan. (IPC Global Partners 2012, s. 3; 20; 33; 111)

⁶⁰⁰ WHO [päiväämätön]

⁶⁰¹ Factiva / BMI 2.10.2017

⁶⁰² OCHA 1.3.2017

⁶⁰³ OCHA 1.3.2017; ECHO 2017, s. 2

⁶⁰⁴ OCHA 2016, s. 7

⁶⁰⁵ OCHA 1.3.2017

⁶⁰⁶ OCHA 2016, s. 25

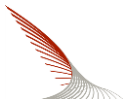
⁶⁰⁷ ACF International et al. 2017, s. 2

⁶⁰⁸ Newsweek 11.4.2017

⁶⁰⁹ ACF International et al. 2017, s. 2

⁶¹⁰ Newsweek 11.4.2017

⁶¹¹ ACF International et al. 2017, s. 1-2

WHO:n arvion mukaan lähes 1,5 miljoonaa ihmistä tarvitsee apua saadakseen välttämättömiä terveyspalveluita. Avuntarvitsijoiden määrä on lisääntynyt 27 prosenttia vuoteen 2016 verrattuna. 25 terveyskeskusta on jouduttu sulkemaan konfliktin aiheuttamien vaurioiden tai armeijan haltuunoton vuoksi. Konflikti on rajoittanut 350 000 ihmisen pääsyä terveydenhuollon piiriin Extrême Nordissa.⁶¹² Äärimmäisessä köyhyydessä elävät ihmiset alueella joutuvat valitsemaan syömisen ja terveydenhuollon välillä ja ovat vaarassa kuolla taloudellisten syiden vuoksi.⁶¹³ Kolera-, polio-, tuhkarokko-, keltakuume- ja aivokalvontulehdusepidemiat ovat yleisiä.⁶¹⁴

Väestön liikkuminen ja siitä syntyvä paine ovat vaikeuttaneet ihmisten mahdollisuuksia saada vettä ja elää hygieenisesti. Logone-et-Charissa merkittävä osa vesipumpuista on rikki tai niistä ei saa turvallista vettä. Rikkinäiset pumpput aiheuttavat turvattomuutta naisille, sillä he joutuvat niiden vuoksi matkustamaan pidempiä matkoja, mikä altistaa heidät väkivallalle ja kidnappauksille. Alle puolella kotitalouksista alueella on käymälän käyttömahdollisuus ja likavesien hävittäminen on puutteellista. Huonot hygieni- ja saniteettiolot vaarantavat myös terveydenhuollon tuloksia.⁶¹⁵

Kamerunissa toimi vuonna 2016 yhteensä 80 humanitaarista järjestöä⁶¹⁶, kuten YK-järjestöjä ja kansalaisjärjestöjä. Humanitaaristen toimijoiden läsnäolo sekä operationaalinen kapasiteetti maassa lisääntyi vuonna 2016. Kapasiteetti ei kuitenkaan ole OCHA:n arvion mukaan vielä riittävä suhteessa lisääntyneisiin humanitaarisiin tarpeisiin, varsinkaan Logone-et-Charissa Extrême Nordissa.⁶¹⁷ Elokuussa 2017 Extrême Nordissa toimi 94 järjestöä ja muuta toimijaa.⁶¹⁸ Lisääntynyt humanitaaristen toimijoiden läsnäolo alueella on parantanut humanitaarisen avun saatavuutta Minawaon pakolaisleirin ulkopuolella.⁶¹⁹

Humanitaarista avustustoimintaa rajoittavat pääsyesteet erityisesti Extrême Nordissa ja osittain myös Estissa. Merkittävimmän esteen muodostaa Boko Haramin ja sen vastaisen sotilastoiminnan muodostamat turvallisuusuhat. Lisäksi teiden huono kunto erityisesti sadekaudella aiheuttavat haasteita. Vuonna 2016 pääsyrajoitteet vähenivät, ja humanitaariset toimijat pystyivät saavuttamaan uusia alueita Nigerian rajalla, kuten Fotokolin, Makarin ja Hilé Alifan. OCHA:n mukaan kaikille alueille on mahdollista saada apua viime kädessä sotilassaattueiden avulla.⁶²⁰

YK ja kansainväliset kansalaisjärjestöt eivät pääse Extrême Nordin pohjoisalueiden maaseutualueille. Armeija ei päästä niitä edes alueille, joita väittää hallitsevansa, eikä suostu yhteistyöhön niiden kanssa. Jotkut avustustyöntekijät spekuloiivat, että armeija ei halua kansainvälisiä toimijoita alueella todistamaan siviilejä kohtaan tekemiään oikeudenloukkauksia.⁶²¹ Extrême Nordin kesäkuussa 2017 huonontuneen turvallisuustilanteen vuoksi myös humanitaaristen järjestöjen pääsyesteet lisääntyivät

⁶¹² WHO [päiväämätön]

⁶¹³ ACF International 2017, s. 5

⁶¹⁴ OCHA 2016, s. 7

⁶¹⁵ ACF International et al. 2017, s. 3-4

⁶¹⁶ Elokuun 2017 tilanne järjestöistä sektoreittain ja alueittain on koottu esimerkiksi UNHCR:n infografiikkaan (Reliefweb / UNHCR 3.8.2017 a)).

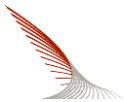
⁶¹⁷ OCHA 2016, s. 11

⁶¹⁸ Reliefweb / UNHCR 3.8.2017 b), s. 1

⁶¹⁹ ECHO 2017, s. 2

⁶²⁰ OCHA 2016, s. 12

⁶²¹ Reliefweb / Rackley 2017, s. 5-6

samalla kun humanitaarisen avun tarve lisääntyi.⁶²² MNJTF:n joukkoja siirrettiin pois rajalta Logone-et-Charissa kesällä 2017, mikä lisäsi avustustyöntekijöiden turvattomuutta.⁶²³

⁶²² Reliefweb / UNICEF 2017 b), s. 1

⁶²³ Reliefweb / OCHA 11.8.2017, s. 4

5.1. Lähteet

ACAPS 11.10.2017: Cameroon Crisis Analysis. Osoitteessa (11.10.2017)

<https://www.acaps.org/country/cameroon/crisis-analysis>

ACCORD 21.7.2017: The Anglophone Dilemma in Cameroon. Osoitteessa (22.9.2017)

<http://www.accord.org.za/conflict-trends/anglophone-dilemma-cameroon/>

ACF International - Action contre la Faim, ALIMA - The Alliance for International Medical Action, International Medical Corps, International Rescue Committee, Plan International, Premiere Urgence Internationale & Solidarités International 2017: Humanitarian crisis in Logone et Chari: A rapid and decisive response is necessary in Cameroon's Far North. Osoitteessa (17.8.2017) <https://www.rescue-uk.org/sites/default/files/document/1332/humanitariancrisisinlogoneetchari-englishfinal.pdf>

ACLED 30.9.2017:

- a) Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (22.9.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- b) EVENT_ID_CNTY 11958RTA. 5.9.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- c) EVENT_ID_CNTY 5602RTA. 25.4.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- d) EVENT_ID_CNTY 11320RTA. 24.8.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- e) EVENT_ID_CNTY 11322RTA. 27.8.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- f) EVENT_ID_CNTY 7390RTA. 2.6.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- g) EVENT_ID_CNTY 8457RTA. 21.6.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- h) EVENT_ID_CNTY 9367RTA. 12.7.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- i) EVENT_ID_CNTY 1900RTA. 10.2.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- j) EVENT_ID_CNTY 11957RTA. 4.9.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- k) EVENT_ID_CNTY [11325RTA. 31.8.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- l) EVENT_ID_CNTY [13027RTA. 23.9.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- m) EVENT_ID_CNTY [13007RTA. 23.9.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- n) EVENT_ID_CNTY [10616RTA. 5.8.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- o) EVENT_ID_CNTY [5227RTA. 19.4.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- p) EVENT_ID_CNTY [4028RTA. 27.3.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- q) EVENT_ID_CNTY [8454RTA. 17.6.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- r) EVENT_ID_CNTY [7726RTA. 4.6.2017](#). Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>

- s) EVENT_ID_CNTY 8067RTA. 2.6.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- t) EVENT_ID_CNTY 13262RTA. 29.9.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- u) EVENT_ID_CNTY 12713RTA. 22.9.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- v) EVENT_ID_CNTY 6689RTA. 12.5.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- w) EVENT_ID_CNTY 6690RTA. 15.5.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>
- x) EVENT_ID_CNTY 122850RTA. 7.9.2017. Realtime 2017 All Africa File (updated 30th September 2017) (xls). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/realtime-data>

ACLED 2017: Real-Time Analysis of African Political Violence, July 2017. Conflict Trends (No. 60). Osoitteessa (5.10.2017) https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2017/07/ACLED_Conflict-Trends-Report_No.60-July-2017_pdf.pdf

ACLED [päiväämätön]:

- a) Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (22.9.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- b) EVENT_ID_CNTY 542CAO. 11.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- c) EVENT_ID_CNTY 619CAO. 23.8.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- d) EVENT_ID_CNTY 565CAO. 26.4.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- e) EVENT_ID_CNTY 599CAO. 10.7.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- f) EVENT_ID_CNTY 546CAO. 14.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- g) EVENT_ID_CNTY 650CAO. 9.11.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- h) EVENT_ID_CNTY 636CAO. 7.10.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- i) EVENT_ID_CNTY 563CAO. 24.4.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- j) EVENT_ID_CNTY 562CAO. 21.4.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- k) EVENT_ID_CNTY 597CAO. 4.7.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- l) EVENT_ID_CNTY 583CAO. 24.5.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- m) EVENT_ID_CNTY 548CAO. 19.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- n) EVENT_ID_CNTY 612CAO. 9.8.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- o) EVENT_ID_CNTY 551CAO. 22.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- p) EVENT_ID_CNTY 601CAO. 12.7.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>

- q) EVENT_ID_CNTY 637CAO. 7.10.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- r) EVENT_ID_CNTY 646CAO. 7.11.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- s) EVENT_ID_CNTY 638CAO. 10.10.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- t) EVENT_ID_CNTY 627CAO. 19.9.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- u) EVENT_ID_CNTY 621CAO. 25.8.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- v) EVENT_ID_CNTY 550CAO. 21.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- w) EVENT_ID_CNTY 553CAO. 29.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- x) EVENT_ID_CNTY 644CAO. 28.10.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- y) EVENT_ID_CNTY 578CAO. 20.5.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- z) EVENT_ID_CNTY 645CAO. 5.11.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- å) EVENT_ID_CNTY 641CAO. 17.10.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- ä) EVENT_ID_CNTY 575CAO. 11.5.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- ö) EVENT_ID_CNTY 628CAO. 21.9.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- aa) EVENT_ID_CNTY 545CAO. 13.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- bb) EVENT_ID_CNTY 649CAO. 9.11.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- cc) EVENT_ID_CNTY 590CAO. 16.6.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- dd) EVENT_ID_CNTY 541CAO. 8.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- ee) EVENT_ID_CNTY 632CAO. 28.9.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- ff) EVENT_ID_CNTY 622CAO. 30.8.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- gg) EVENT_ID_CNTY 611CAO. 2.8.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>
- hh) EVENT_ID_CNTY 547CAO. 14.3.2016. Cameroon Country File. ACLED version 7 (1997-2016). Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.acleddata.com/data/acled-version-7-1997-2016/>

Actu Cameroun 22.9.2017: Cameroun: L'armée fait face désormais à deux fronts terroristes. Osoitteessa (29.9.2017) <https://actu cameroun.com/2017/09/22/cameroun-larme-face-dsormais-deux-fronts-terroristes/>

Actu Cameroun / Camer.be / Le Jour 24.1.2017: CAMEROUN:: Nord-Ouest et du Sud-Ouest : Une réponse militaire à un problème politique. Osoitteessa (8.8.2017) <https://actu cameroun.com/2017/01/24/cameroun-nord-ouest-et-du-sud-ouest-une-reponse-militaire-a-un-probleme-politique/>

Africanews 8.10.2017: Cameroon must respect rights of Anglophone protesters – U.N. human rights. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.africanews.com/2017/10/08/cameroon-must-respect-rights-of-anglophone-protesters-un-human-rights/>

Africanews 6.10.2017: Cameroon's Anglophone crisis created 'warlike atmosphere' - Bamenda Bishops. Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.africanews.com/2017/10/06/cameroon-s-anglophone-crisis-created-warlike-atmosphere-bamenda-bishops/>

Africanews.com 4.10.2017: U.N. chief backs Biya's dialogue calls in Cameroon's Anglophone crisis. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.africanews.com/2017/10/04/un-chief-backs-biya-s-dialogue-calls-in-cameroon-s-anglophone-crisis/>

Africanews 26.9.2017: Crisis in Cameroon's Anglophone region: U.S. issues travel alert. Osoitteessa (29.9.2017) <http://www.africanews.com/2017/09/26/crisis-in-cameroon-s-anglophone-region-us-issues-travel-alert/>

Africanews 20.7.2017: Cameroon Anglophone journalist charged with promotion of terrorism. Osoitteessa (11.9.2017) <http://www.africanews.com/2017/07/20/cameroon-anglophone-journalist-charged-with-promotion-of-terrorism/>

Africanews 30.11.2016: France gives Cameroon equipment worth \$700,000 to combat Boko Haram. Osoitteessa (13.9.2017) <http://www.africanews.com/2016/11/30/france-gives-cameroon-700000-worth-equipments-to-combat-boko-haram/>

Africanews 23.1.2016: Cameroon receive tactical war equipment from France. Osoitteessa (13.9.2017) <http://www.africanews.com/2016/01/23/cameroon-receive-tactical-war-equipment-from-france/>

The Africa Report 6.12.2016: Cameroon: Staying Power. Osoitteessa (20.8.2017) <http://www.theafricareport.com/Country-Focus/cameroon-staying-power.html>

Africa Times 29.8.2017: Standoff at Bamenda market a sign of rising Cameroon tensions. Osoitteessa (5.10.2017) <http://africatimes.com/2017/08/29/standoff-at-bamenda-market-a-sign-of-rising-cameroon-tensions/>

Africetime.com / AFP 7.10.2017: Cameroon bishops denounce 'barbarism' of forces in anglophone regions. Osoitteessa (8.10.2017) <http://en.africetime.com/cameroun/articles/cameroon-bishops-denounce-barbarism-forces-anglophone-regions>

Africetime.com / AFP 2.10.2017: Cameroun: proclamation symbolique d'"indépendance", au moins sept morts lors d'incidents. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africetime.com/cameroun/articles/cameroun-proclamation-symbolique-dindependance-au-moins-sept-morts-lors-dincidents>

Africetime.com / AFP 30.9.2017: Cameroun: accès limité à internet en régions anglophones. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africetime.com/cameroun/db/cameroun-acces-limite-internet-en-regions-anglophones>

Africetime.com / AFP 29.9.2017: Cameroun: interdiction de se déplacer et couvre-feu dans les régions Anglophones. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africetime.com/cameroun/db/cameroun-interdiction-de-se-deplacer-et-couvre-feu-dans-les-regions-anglophones>

Africetime.com / RFI 30.9.2017: Cameroun: mesures de sécurité en hausse dans les zones Anglophones. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africetime.com/cameroun/articles/cameroun-mesures-de-securite-en-hausse-dans-les-zones-anglophones>

Africatime.com / Xinhua 2.10.2017:

- a) Cameroun : le pouvoir dénonce les violences et rejette la menace de sécession Anglophone. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africatime.com/cameroun/articles/cameroun-le-pouvoir-denonce-les-violences-et-rejette-la-menace-de-secession-anglophone>
- b) Cameroun : au moins sept morts dans des heurts entre armée et sécessionnistes Anglophones. Osoitteessa (2.10.2017) <http://fr.africatime.com/cameroun/articles/cameroun-au-moins-sept-morts-dans-des-heurts-entre-armee-et-secessionnistes-anglophones>

Afrobarometer 2015: Afrobarometer Round 6. Survey in Sameroon, 2015. Summary of Results.

Osoitteessa (13.9.2017)

http://afrobarometer.org/sites/default/files/publications/Summary%20of%20results/cam_r6_sor_en.pdf

Afrobarometer & Transparency International 2015: People and Corruption: Africa Survey 2015. Global Corruption Barometer.

allAfrica-uutistietokanta:

Camer.be 11.9.2017: Cameroun: 2ème Lettre d'un membre du Collectif de la DGRE (services secrets) à Paul Biya pour dénoncer les assassinats et disparitions commis par ce corps. Osoitteessa (18.9.2017) <http://fr.allafrica.com/stories/201709120519.html>

Cameroon Tribune 6.10.2017: Cameroon: South West - Generalised Harmony is Back. Osoitteessa (6.10.2017) <http://allafrica.com/stories/201710060501.html>

Cameroon Tribune 5.10.2017: Cameroon: Bamenda - Unperturbed Public Services Activities. Osoitteessa (6.10.2017) <http://allafrica.com/stories/201710060159.html>

Cameroon Tribune 3.10.2017: Cameroon: North West - Governor Salutes Respecting Safety. Osoitteessa (8.10.2017) <http://allafrica.com/stories/201710040242.html>

Cameroon Tribune 10.8.2017: Cameroon: Weapon Caches Discovered in Mbengwi. Osoitteessa (22.9.2017) <http://allafrica.com/stories/201708100932.html>

IPS 26.4.2015: Cameroon: New Anti-Terrorism Law Batters Cameroonians Seeking Secession. Osoitteessa (29.9.2017) <http://allafrica.com/stories/201504260099.html>

Amnesty International 13.10.2017: Cameroon: Inmates 'packed like sardines' in overcrowded prisons following deadly Anglophone protests. Osoitteessa (13.10.2017) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/10/cameroon-inmates-packed-like-sardines-in-overcrowded-prisons-following-anglophone-protests/>

Amnesty International 5.9.2017: Lake Chad region: Boko Haram's renewed campaign sparks sharp rise in civilian deaths. Osoitteessa (12.9.2017) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/09/lake-chad-region-boko-harams-renewed-campaign-sparks-sharp-rise-in-civilian-deaths/>

Amnesty International 24.4.2017: Cameroon: Conviction and sentence of Radio France Internationale journalist a travesty of justice. Osoitteessa (20.8.2017) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2017/04/cameroon-conviction-and-sentence-of-radio-france-internationale-journalist-a-travesty-of-justice/>

Amnesty International 2017:

- a) Cameroon's Secret Torture Chambers: Human Rights Violations and War Crimes in the Fight against Boko Haram. AFR 17/6536/2017. Osoitteessa (4.8.2017) <https://www.amnesty.nl/content/uploads/2017/07/Cameroon-EN-FINAL-lite.pdf?x11708>
- b) [Amnesty International Report 2016/2017. The State of the World's Human Rights. Osoitteessa \(2.10.2017\) https://www.amnesty.org/en/countries/africa/cameroon/report-cameroon/](https://www.amnesty.org/en/countries/africa/cameroon/report-cameroon/)

Amnesty International UK 2.10.2017: CAMEROON: Police shooting that led to deaths of protestors must be urgently investigated. Osoitteessa (8.10.2017) <https://www.amnesty.org.uk/press-releases/cameroon-police-shooting-led-deaths-protestors-must-be-urgently-investigated>

AOAV - Action on Armed Violence 2.6.2017: National C-IED initiatives: Sahel - Cameroon. Osoitteessa (9.8.2017) <https://aoav.org.uk/2017/national-c-ied-initiatives-sahel-cameroon/>

[Assanvo, William, Jeannine Ella A. Abatan & Wendyam Aristide Sawadogo 2016: Assessing the Multinational Joint Task Force against Boko Haram. West Africa Report. Issue 19. Institute for Security Studies. Osoitteessa \(18.9.2017\) https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/war19.pdf](https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/war19.pdf)

[Bagayoko-Penone, Niagale 1.8.2008: Cameroon's Security Apparatus: actors and structures. Arkistoituna osoitteessa \(13.9.2017\) https://web.archive.org/web/20160303225331/http://www.africansecuritynetwork.org/site/components/component/medialibrary/imedia/Cameroons%20Security%20Apparatus%20Actors%20and%20Structures.pdf](https://web.archive.org/web/20160303225331/http://www.africansecuritynetwork.org/site/components/component/medialibrary/imedia/Cameroons%20Security%20Apparatus%20Actors%20and%20Structures.pdf)

[Bareta News 22.9.2016: Why the Political Class Must Be Renewed in Cameroon. Osoitteessa \(12.9.2017\) https://www.bareta.news/political-class-must-renewed-cameroon/](https://www.bareta.news/political-class-must-renewed-cameroon/)

BBC 30.8.2017: Cameroon bans 'opposition' English-language TV channel. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.bbc.com/news/world-africa-41094096>

BBC 21.4.2017: Cameroon ends internet shutdown on orders of President Paul Biya. Osoitteessa (7.8.2017) <http://www.bbc.com/news/world-africa-39665244>

BBC 7.3.2015: Nigeria's Boko Haram pledges allegiance to Islamic State. Osoitteessa (18.9.2017) <http://www.bbc.com/news/world-africa-31784538>

Bertelsmann Stiftung 2016: BTI 2016. Cameroon Country Report. Osoitteessa (21.8.2017) http://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2016/pdf/BTI_2016_Cameroon.pdf

betatinz.com 5.5.2017: Anglophone Consortium disowns Tassang Wilfred! Osoitteessa (22.9.2017) <http://www.betatinz.com/2017/05/consortium-disown-tassang-wilfred.html>

betatinz.com 27.4.2017: The Cameroon National Communication Council suspends some journalists! Osoitteessa (20.8.2017) <http://www.betatinz.com/2017/04/cameroon-national-communication-council-suspend-journalists.html>

BMI Research 2017: Political Risk Analysis - Risks Will Rise On Upcoming Election - SEPT 2017. West Africa July 2017 / Cameroon / Economy. Osoitteessa (14.8.2017) <http://www.africamonitor-newsletter.com/political-risk-analysis-risks-will-rise-upcoming-election-sept-2017>

Business in Cameroon 26.9.2017: Central African rebels cause insecurity to rise in Eastern Cameroon. Osoitteessa (5.10.2017) <http://www.businessincameroon.com/law/2609-7422-central-african-rebels-cause-insecurity-to-rise-in-eastern-cameroon>

Camer.be / L'Oeil du Sahel 6.5.2016: Cameroun: Tcholliré: Des militaires tabassent la population: Cameroon [Update]. Osoitteessa (21.9.2017) <http://www.camer.be/51674/11:1/cameroun-tchollire-des-militaires-tabassent-la-population-cameroon.html>

Cameroon Concord 10.4.2017: Anglophone Crises-Cameroon: Federation is the way forward. Osoitteessa (8.10.2017) <http://cameroon-concord.com/boko-haram/8124-anglophone-crises-cameroon-federation-is-the-way-forward-fru-ndi>

The Cameroon Daily Journal 17.9.2017: BREAKING NEWS: Explosions in Bamenda and Killings in Besongabang Military Base, ADF Claims Responsibility. Osoitteessa (5.10.2017) <http://cameroonjournal.com/2017/09/13/breaking-news-explosions-in-bamenda-and-killings-in-besongabang-military-base-adf-claims-responsibility/>

Cameroon-Info.Net 6.10.2017:

- a) Cameroun - Crise anglophone: Depuis le 25 septembre 2017, les populations de Mboa Bakundu (Sud-Ouest) sont battues par des ambazoniens. Osoitteessa (6.10.2017) <http://www.cameroon-info.net/article/cameroun-crise-anglophone-depuis-le-25-septembre-2017-les-populations-de-mboa-bakundu-sud-ouest-303903.html>
- b) Cameroun - Crise anglophone: La vie a repris son cours normal à Bamenda, chef-lieu de la région du Nord-Ouest. Osoitteessa (6.10.2017) <http://www.cameroon-info.net/article/cameroun-crise-anglophone-la-vie-a-repris-son-cours-normal-a-bamenda-chef-lieu-de-303906.html>

Cameroon-Info.Net 4.10.2017: Cameroun - Adolphe Lele Lafrigue, Gouverneur du Nord-Ouest: «Le Cameroun va déployer son arsenal juridique pour traiter les personnes interpellées le 1er octobre». Osoitteessa (6.10.2017) <http://www.cameroon-info.net/article/cameroun-adolphe-lele-lafrigue-gouverneur-du-nord-ouest-le-cameroun-va-deployer-son-arsenal-juridique-303672.html>

Cameroon-Info.Net 4.9.2017: Cameroun - Alerte: Des bâtiments administratifs incendiés à Kumbo (Nord-Ouest). Osoitteessa (6.10.2017) <http://www.cameroon-info.net/article/cameroun-alerte-des-batiments-administratifs-incendies-a-kumbo-nord-ouest-300753.html>

Cameroon-Info.Net 16.8.2017: Cameroun - Répression; La Securite Militaire (Sénil) aux trouses des civils arborant une tenue militaire. Osoitteessa (13.9.2017) <http://www.cameroon-info.net/article/cameroun-repression-la-securite-militaire-semil-aux-trousses-des-civils-arborant-une-tenue-militaire-298659.html>

Cameroon Intelligence Report 29.4.2017: French Cameroun: National Communication Council tells journalists to keep truth off the Front page. Osoitteessa (20.8.2017) <http://www.cameroonintelligencereport.com/french-cameroun-national-communication-council-tells-journalists-to-keep-truth-off-the-front-page/>

Cameroon Intelligence Report 7.4.2017: ELECAM ready to give Biya another mandate in 2018. Osoitteessa (14.8.2017) <http://www.cameroonintelligencereport.com/elecaml-ready-to-give-biya-another-mandate-in-2018/>

Cameroon Intelligence Report 26.11.2016: CAMEROON IN CRISIS: The Anglophone Problem - Bribes or Bullets? Osoitteessa (12.9.2017) <http://www.cameroonintelligencereport.com/cameroon-in-crisis-the-anglophone-problem-bribes-or-bullets/>

Cameroon Intelligence Report 9.6.2016: University of Yaounde 1: Three lecturers suspended for sexual harassment. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.cameroonintelligencereport.com/university-of-yaounde-1-three-lecturers-suspended-for-sexual-harrassment/>

Cameroon People's Party [päiväämätön]: Reprendre Notre Pouvoir. Osoitteessa (8.10.2017) <http://cameroonpeoplesparty.com/axe-politique>

Cameroon Tribune 29.9.2017:

- a) Anglophones Crisis: CPDM Calls For Unreserved Mobilisation. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.cameroon-tribune.cm/articles/12501/fr/anglophones-crisis-cpdm-calls-for-unreserved-mobilisation>
- b) Ils s'opposent à la partition du Cameroun. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.cameroon-tribune.cm/articles/12500/fr/ils-s-opposent-%C3%A0-la-partition-du-cameroun>

Cameroon Young Jurists Legal Resource Center [päiväämätön]:

- a) A research on the prevalence of Female Genital Mutilation (FGM) and to lobby ministers and parliamentarians for a law to criminalize FGM in Cameroon in Mayo Sava and Logone & Chari Divisions of the Far North Region of Cameroon. First Activity Report. Osoitteessa (8.9.2017) <http://cyjulerc.org/wp-content/uploads/2016/02/Mayo-Sava-Report.pdf>
- b) A research on the prevalence of Female Genital Mutilation (FGM) and to lobby ministers and parliamentarians for a law to criminalize FGM in Cameroon in Mayo Sava and Logone & Chari Divisions of the Far North Region of Cameroon. Second Activity Report. Osoitteessa (8.9.2017) <http://cyjulerc.org/wp-content/uploads/2016/02/Logone-Chari-FGM-Report.pdf>

CamerounWeb / Cameroon-Info.Net 4.10.2017: Crise Anglophone: le Sud-Ouest reste coupée du reste du Cameroun. Osoitteessa (6.10.2017) <https://www.camerounweb.fr/CameroonHomePage/NewsArchive/Crise-anglophone-le-Sud-Ouest-reste-coup-e-du-reste-du-Cameroun-422548>

CamerounWeb 19.3.2015: Gerard Kuissu released from custody. Osoitteessa (18.9.2017) <https://www.cameroonweb.com/CameroonHomePage/NewsArchive/Gerard-Kuissu-released-from-custody-321016>

Camerpost 23.6.2017: Cameroun: 7000 recrues en août pour l'armée et la gendarmerie. Osoitteessa (10.8.2017) <http://www.camerpost.com/cameroun-7000-recrues-aout-larmee-gendarmerie/>

Channel Africa / AFP 2.10.2017: Cameroon's Anglophone 'independence' kills seven. Osoitteessa (6.10.2017) <http://www.channelafrica.co.za/sabc/home/channelafrica/news/details?id=93f2543d-c242-479d-a860-8edf80a44fb8&title=Cameroon%E2%80%99s%20anglophone%E2%80%99independence%E2%80%99kills%20seven>

[The Commonwealth 2014: Commonwealth Roundtable on Early and Forced Marriage. 14–5 October 2013. Marlborough House, London. Lontoo: The Commonwealth Secretariat. Osoitteessa \(14.9.2017\) <http://thecommonwealth.org/sites/default/files/organisation/documents/EFM%20ReportFinal.pdf>](http://thecommonwealth.org/sites/default/files/organisation/documents/EFM%20ReportFinal.pdf)

The Conversation 4.8.2016: Pastoralists fleeing Boko Haram face new challenges in Cameroon. Osoitteessa (14.8.2017) <https://theconversation.com/pastoralists-fleeing-boko-haram-face-new-challenges-in-cameroon-60411>

Courrier International / AFP 2.10.2017: Cameroun anglophone: lourd bilan humain après la proclamation symbolique d'"indépendance". Osoitteessa (6.10.2017) <https://www.courrierinternational.com/depeche/cameroun-anglophone-lourd-bilan-humain-apres-la-proclamation-symbolique-dindependance.afp.com.20171002.doc.t16cq.xml>

CPJ - Committee to Protect Journalists 20.9.2017: Journalists Not Terrorists: In Cameroon, anti-terror legislation is used to silence critics and suppress dissent. A special report by the Committee to Protect Journalists. Osoitteessa (3.10.2017) <https://cpj.org/reports/Cameroon-English-Web.pdf>

CRS - Catholic Relief Services 2016: Social Cohesion Analysis: Cameroon. Osoitteessa (14.8.2017) <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/social-cohesion-analysis-cameroon.pdf>

Defence Web 14.2.2013: Cameroon Armed Forces. Osoitteessa (13.9.2013) http://www.defencweb.co.za/index.php?option=com_content&view=article&id=29454:cameroon&catid=119:african-militaries&Itemid=255

De Marie Heungoup, Hans 21.2.2017: The Humanitarian Fallout from Cameroon's Struggle Against Boko Haram. Osoitteessa (16.8.2017) <https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/cameroon/humanitarian-fallout-camerouns-struggle-against-boko-haram>

De Marie Heungoup, Hans 14.2.2017: Boko Haram's shifting tactics in Cameroon: what does the data tell us? Africa Research Institute. Osoitteessa (9.8.2017) <https://www.africaresearchinstitute.org/newsite/blog/boko-harams-shifting-tactics-cameroon-data-tell-us/>

Deutsche Welle 22.9.2017: English speakers protest in Cameroon, demand equal rights amid calls for secession. Osoitteessa (29.9.2017) <http://www.dw.com/en/english-speakers-protest-in-cameroon-demand-equal-rights-amid-calls-for-secession/a-40649852>

Dittrich, Boris 13.3.2017: 'Your Children Will Die if You Don't Stop'. Osoitteessa (21.8.2017) <https://www.hrw.org/news/2017/03/13/your-children-will-die-if-you-dont-stop>

ECHO - European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations 2017: Cameroon. ECHO Fact Sheet May 2017. Osoitteessa (18.8.2017) http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/cameroon_en.pdf

The Economist Intelligence Unit 21.10.2013: The RDPC easily wins the legislative election. Osoitteessa (20.8.2017) <http://country.eiu.com/article.aspx?articleid=1911087175&Country=Cameroon&topic=Politics&subtopic=Forecast&subsubtopic=Election+watch&u=1&pid=1255765909&oid=1255765909&uid=1>

Erasing 76 Crimes 10.8.2017: Cameroon LGBTI center reopens; police issue summons. Osoitteessa (21.8.2017) <https://76crimes.com/2017/08/10/cameroon-lgbti-center-reopens-police-issue-summons/>

Erasing 76 Crimes 26.7.2017: Under siege, LGBT rights center closes in Cameroon. Osoitteessa (21.8.2017) <https://76crimes.com/2017/07/26/under-siege-lgbt-rights-center-closes-in-cameroon/#comments>

Erasing 76 Crimes 13.4.2017: Cameroon: Arrested a year ago, abandoned today. Osoitteessa (21.8.2017) <https://76crimes.com/2017/04/13/cameroon-arrested-a-year-ago-abandoned-today/>

Erasing 76 Crimes 31.3.2017: 2 weeks (so far) in Cameroon prison for being trans. Osoitteessa (21.8.2017) <https://76crimes.com/2017/03/31/2-weeks-so-far-in-cameroon-prison-for-being-trans/>

Factiva-uutistietokanta:

BMI - Business Monitor International 2.10.2017: Conflict Risk Analysis - Cameroon - Q4 2017. BMI Industry, Country Risk / Financial Markets Daily News Analysis.

Voice of America 5.10.2017: Teachers' Strike in Anglophone Cameroon Nears 11-Month Mark.

Xinhua French News Service 10.8.2017: Cameroun: arrestation de cinq terroristes présumés dans le Nord-Ouest (gouvernement).

France 24 2.10.2017: Security tightens as anglophone separatists symbolically proclaim 'independence'. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.france24.com/en/20171001-cameroon-security-anglophone-separatists-proclaim-independence-paul-biya>

France 24 30.8.2017: Cameroon halts 'terror' trial of Anglophone leaders. Osoitteessa (22.9.2017) <http://www.france24.com/en/20170830-cameroon-halts-terror-trial-anglophone-leaders>

Freedom House 2016:

a) Cameroon. Freedom in the World 2016. Osoitteessa (20.8.2017) <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2016/cameroon>

b) Cameroon. Freedom of the Press 2016. Osoitteessa (20.8.2017) <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2016/cameroon>

FSRN - Free Speech Radio News 9.4.2015: Young girls in Cameroon face forced marriage at high rates. Osoitteessa (14.9.2017) <https://fsrn.org/2015/04/young-girls-in-cameroon-face-forced-marriage-at-high-rates/>

Garda World 26.9.2017: Cameroon: Further unrest likely in Northwest and Southwest regions /update 1. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/72836/cameroon-further-unrest-likely-in-northwest-and-southwest-regions-update-1>

Garda World 22.9.2017: Cameroon: Strikes to continue in Anglophone regions until Oct. 4 /update 2. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/70531/cameroon-strikes-to-continue-in-anglophone-regions-until-oct-4-update-2>

Garda World 18.7.2017: Cameroon: Border closure with Central African Republic July 17. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.garda.com/crisis24/news-alerts/51586/cameroon-border-closure-with-central-african-republic-july-17>

Gender Empowerment and Development 2011: Breast Ironing... A Harmful Practice that Has Been Silenced for Too Long. Osoitteessa (8.9.2017)

<http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CEDAW/HarmfulPractices/GenderEmpowermentandDevelopment.pdf>

Global Security 22.9.2016:

- a) Cameroon - Politics. Osoitteessa (12.9.2017)
<https://www.globalsecurity.org/military/world/africa/cm-politics.htm>
- b) Cameroon - Military Personnel. Osoitteessa (12.9.2017)
<https://www.globalsecurity.org/military/world/africa/cm-personnel.htm>
- c) Cameroon - Military Doctrine. Osoitteessa (12.9.2017)
<https://www.globalsecurity.org/military/world/africa/cm-doctrine.htm>

Global Security 21.9.2016: Gendarmerie Nationale. Osoitteessa (12.9.2017)

<https://www.globalsecurity.org/military/world/africa/cm-gendarmerie.htm>

Government of Ambazonia [päiväämätön]: Ambazonia; Historical Overview. Osoitteessa (8.10.2017)

http://www.ambazonia.org/index.php?option=com_content&view=article&id=207&Itemid=34

The Guardian 1.10.2017: Cameroon soldiers shoot independence activists dead. Osoitteessa (6.10.2017)

<https://www.theguardian.com/world/2017/oct/01/cameroon-soldiers-shoot-independence-activists-dead>

The Guardian 5.5.2017: Dressed for death: the women Boko Haram sent to blow themselves up.

Osoitteessa (5.10.2017) <https://www.theguardian.com/world/2017/may/05/dressed-for-death-the-women-boko-haram-sent-to-blow-themselves-up>

Human Rights Watch 23.6.2017: Human Rights Watch Country Profiles: Sexual Orientation and Gender Identity. Osoitteessa (7.9.2017)

<https://www.hrw.org/news/2017/06/23/human-rights-watch-country-profiles-sexual-orientation-and-gender-identity>

Human Rights Watch 2017: "They Forced Us Onto Trucks Like Animals". Cameroon's Mass Forced Return and Abuse of Nigerian Refugees. Osoitteessa (2.10.2017)

<http://www.refworld.org/pdfid/59cba5294.pdf>

Human Rights Watch 12.7.2016: Dignity Debased. Forced Anal Examinations in Homosexuality Prosecutions. Osoitteessa (7.9.2017)

<https://www.hrw.org/report/2016/07/12/dignity-debased/forced-anal-examinations-homosexuality-prosecutions>

Human Rights Watch 21.3.2013: Cameroon: Rights Abuses in 'Homosexuality' Prosecutions. Osoitteessa (7.9.2017)

<https://www.hrw.org/news/2013/03/21/cameroon-rights-abuses-homosexuality-prosecutions>

Human Rights Watch 17.3.2013: Cameroon: Drop Charges Against 2 Transgender Youth. Osoitteessa (7.9.2017)

<https://www.hrw.org/news/2013/05/17/cameroon-drop-charges-against-2-transgender-youth>

ICRC [päiväämätön]: Facts and Figures. From January 1st to December 31st, 2016. Osoitteessa

(18.8.2017) https://www.icrc.org/sites/default/files/document/file_list/cameroon_ff_2016.pdf

ILO - International Labour Office 2015: Indigenous Peoples in Cameroon. A guide for media professionals.

Osoitteessa (11.9.2017) http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---gender/documents/publication/wcms_438854.pdf

The Independent 6.1.2017: Claims of human rights abuses by WWF-backed 'ecoguards' in Cameroon investigated by OECD. Osoitteessa (11.9.2017) <http://www.independent.co.uk/news/world/africa/world-wildlife-fund-survival-international-oecd-baku-cameroon-human-rights-abuse-a7512246.html>

Institute for Security Studies 23.2.2017: There's more to Cameroon's protest than meets the eye. Osoitteessa (22.9.2017) <https://issafrica.org/iss-today/theres-more-to-camerouns-protest-than-meets-the-eye>

Institut National de la Statistique & ICF 2012: Enquête Démographique et de Santé et à Indicateurs Multiples du Cameroun 2011. Calverton, Maryland, USA: INS/Cameroun & ICF International. Osoitteessa (7.9.2017) <http://dhsprogram.com/pubs/pdf/FR260/FR260.pdf>

Institut National de la Statistique, Minsante & UNICEF 2015: Enquête par grappes à indicateurs multiples (MICS5) 2014. Rapport de résultats clés. MICS. Osoitteessa (7.9.2017) https://mics-surveys-prod.s3.amazonaws.com/MICS5/West%20and%20Central%20Africa/Cameroon/2014/Key%20findings/Cameroon%202014%20MICS%20KFR_French.pdf

Institut National de la Statistique & ORC Macro 2005: Enquête Démographique et de Santé du Cameroun 2004. Calverton, Maryland, USA: INS/Cameroun and ORC Macro. Osoitteessa (7.9.2017) <http://www.dhsprogram.com/pubs/pdf/FR163/FR163-CM04.pdf>

International Business Times 25.11.2016: Cameroon reopens border markets with Nigeria as Boko Haram attacks decrease. Osoitteessa (14.8.2017) <http://www.ibtimes.co.uk/cameroon-reopens-border-markets-nigeria-boko-haram-attacks-decrease-1593387>

International Crisis Group 28.9.2017: Avoiding the Worst in Central African Republic. Osoitteessa (5.10.2017) <https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/central-african-republic/253-avoiding-worst-central-african-republic>

International Crisis Group 27.9.2017: Cameroon's Anglophone Crisis is Escalating. Here's How It Could Be Resolved. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/cameroon/camerouns-anglophone-crisis-escalating-heres-how-it-could-be-resolved>

International Crisis Group 11.9.2017: Cameroon's Anglophone crisis demands urgent attention. Osoitteessa (22.9.2017) <https://www.africaportal.org/features/camerouns-anglophone-crisis-crossroads/>

International Crisis Group 2.8.2017: Cameroon's Anglophone Crisis at the Crossroads. Africa Report No. 250. Translation from French. Osoitteessa (11.8.2017) https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/250-camerouns-anglophone-crisis-at-the-crossroads_0.pdf

International Crisis Group 23.2.2017: Watchmen of Lake Chad: Vigilante Groups Fighting Boko Haram. Africa Report No. 244. Osoitteessa (14.8.2017) <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/244-watchmen-of-lake-chad-vigilante-groups-fighting-boko-haram.pdf>

International Crisis Group 16.11.2016: Cameroon: Confronting Boko Haram. Africa Report No. 241. Translation from French. Osoitteessa (9.8.2017) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/241-cameroon-confronting-boko-haram_1.pdf

International Crisis Group 6.4.2016: Q&A: Boko Haram in Cameroon. Osoitteessa (8.10.2017) <https://www.crisisgroup.org/africa/central-africa/cameroon/q-boko-haram-cameroon>

International Women's Health Coalition 28.11.2016: Is Cameroon Finally Taking on Child Marriage? Osoitteessa (11.9.2017) <https://iwhc.org/2016/11/cameroon-finally-taking-child-marriage/>

IOM - International Organization for Migration 14.8.2017: Cameroon. Displacement Report, Far North Region. Round 9. 26 June – 7 July 2017. Osoitteessa (17.9.2017) <http://www.globaldtm.info/dtm-cameroon-round-9-report-august-2017/>

IOM - International Organization for Migration 26.6.2017: Cameroon. Displacement Report, Far North Region, Round 8. 8–19 May 2017. Osoitteessa (18.8.2017) <https://data2.unhcr.org/fr/documents/download/58491>

IPC Global Partners 2012: Integrated Food Security Phase Classification Technical Manual Version 2.0. Evidence and Standards for Better Food Security Decisions. Rooma: Food and Agriculture Organization of the United Nations. Osoitteessa (16.8.2017) http://www.ipcinfo.org/fileadmin/user_upload/ipcinfo/docs/IPC-Manual-2-Interactive.pdf

IRESO - Institut pour la Recherche, le Developpement Socio-Economique et la Communication [päiväämätön]: Etude d'évaluation de la pratique du "repassage des seins" au Cameroun. Osoitteessa (14.9.2017) <http://www.iresco-cm.org/Etude-d-evaluation-de-la-pratique>

IWGIA - International Work Group for Indigenous Affairs 2016: Cameroon. 2016 Yearbook Article. Osoitteessa (11.9.2017) http://www.iwgia.org/images/stories/sections/regions/africa/documents/IW2016/Cameroon_IW2016_web_redu.pdf

Jeune Afrique 21.9.2015: Cameroun: les grandes oreilles de la DGRE. Osoitteessa (18.9.2017) <http://www.jeuneafrique.com/mag/264025/politique/cameroun-les-grandes-oreilles-de-la-dgre/>

Journal du Cameroun 5.10.2017: Anglophone crisis: At least 100 feared dead after October 1 police shootings. Osoitteessa (6.10.2017) <https://www.journalducameroun.com/en/anglophone-crisis-least-100-feared-dead-october-1-police-shootings/>

KBZK.com / CNN 8.10.2017: Cameroon torn by deadly clashes. Osoitteessa (9.10.2017) <http://www.kbzk.com/story/36546350/cameroon-torn-by-deadly-clashes>

Ladbury, Sarah, Hamsatu Allamin, Chitra Nagarajan, Paul Francis & Ukoha Okorafor Ukiwo 2016: Jihadi Groups and State-Building: The Case of Boko Haram in Nigeria. *Stability: International Journal of Security and Development* 5(1): 16. Osoitteessa (18.9.2017) <https://www.stabilityjournal.org/articles/10.5334/sta.427/>

Lazard Asset Management 24.2.2017: Cameroon. Osoitteessa (14.8.2017) http://www.lazardassetmanagement.co.uk/institutional-investor/docs/sp0/37945/EmergingMarketsSovereign-Cameroon_en.pdf?pagename=Emerging+Markets+Sovereign+Outlook

Law No 2016/007 of 12 July 2016 relating to the Penal Code. Osoitteessa (8.9.2017) <https://www.prc.cm/en/multimedia/documents/4721-law-n-2016-007-of-12-july-2016-relating-to-the-penal-code-en>

Mougoué, Jacqueline-Bethel Tchouta 16.5.2017: The Coffin Revolution in Cameroon. *Africa Is a Country*. Osoitteessa (22.9.2017) <http://africasacountry.com/2017/05/the-coffin-revolution/>

Le Monde 1.10.2017: Au Cameroun, dernière audience des anglophones avant l'indépendance autoproclamée. Osoitteessa (2.10.2017) http://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/10/01/au-cameroun-derniere-audience-des-anglophones-avant-l-independance-autoproclamee_5194274_3212.html

Le Monde 10.8.2017: Le Cameroun affirme avoir arrêté un groupe de << terrorists >> anglophones. Osoitteessa (15.8.2017) http://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/08/10/le-cameroun-affirme-avoir-arrete-un-groupe-de-terroristes-anglophones_5170980_3212.html

Le Monde 20.7.2016: Cameroun: les comités de vigilance contre Boko Haram, de la défense à l'attaque. Osoitteessa (13.9.2017) http://www.lemonde.fr/afrique/article/2016/07/20/cameroun-les-comites-de-vigilance-contre-boko-haram-de-la-defense-a-l-attaque_4972366_3212.html

My Africa Update / Social Democratic Front 4.10.2017: Statement of the Social Democratic Front on the Sad Events of the 1st of October 2017. Osoitteessa (8.10.2017) <http://www.myafricaupdate.com/wp-content/uploads/2017/10/sdf.pdf?x41241>

New Internationalist 1.3.2016: Country profile: Cameroon. Osoitteessa (12.9.2017) <https://newint.org/columns/country/2016/03/01/cameroon>

News24 1.10.2017: Youth shot dead in Cameroon's troubled Anglophone region. Osoitteessa (4.10.2017) <http://www.news24.com/Africa/News/youth-shot-dead-in-camerouns-troubled-anglophone-region-20171001>

Newsweek 11.4.2017: How Boko Haram Spreads Hunger beyond Nigeria's Borders. Osoitteessa (18.8.2017) <http://www.newsweek.com/2017/04/21/boko-haram-spreads-hunger-nigeria-cameroon-582194.html>

Newsweek 17.11.2016: 60 Percent of Boko Haram Fighters 'Not Nigerian': Army Chief. Osoitteessa (18.9.2017) <http://www.newsweek.com/60-percent-boko-haram-fighters-not-nigerian-army-chief-522261>

Newsweek 9.8.2016: What We Know About Boko Haram's Factional War. Osoitteessa (18.9.2017) <http://www.newsweek.com/boko-haram-isis-abubakar-shekau-abu-musab-al-barnawi-496615>

Newsweek 22.6.2016: Boko Haram Splinters with ISIS over Child Suicide Bombers: U.S. General. Osoitteessa (18.9.2017) <http://www.newsweek.com/boko-haram-splinters-isis-over-child-suicide-bombers-us-general-473004>

Observatoire National des Droits des Personnes LGBTI et de Leurs Défenseurs 2017: Rapport National de Violation des Droits Humains. Septembre 2016 – Février 2017. Osoitteessa (21.8.2017) <https://76crimesfr.files.wordpress.com/2017/05/rapport-pilote-observatoire.pdf>

OCHA 2016: Cameroun. Plan de réponse humanitaire 2017-2020. Osoitteessa (17.8.2017) https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/2017_hrp_cmr_2.pdf

Orock, Rogers Tabe Egbe 2015: Elites, Culture, and Power: The Moral Politics of "Development" in Cameroon. *Anthropological Quarterly* 88(2): 533-568. Osoitteessa (12.9.2017) https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/43072995/Elites_Culture_and_Power_in_Cameroon_2015.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1505223092&Signature=3JBfNmICKSialsoqEvVhXmejME%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DElites_Culture_and_Power_The_Moral_Polit.pdf

Orock, Rogers Tabe Egbe 2013: Manyu youths, belonging and the antimonies of patrimonial elite politics in contemporary Cameroon. Sama teksti on julkaistu joulukuussa *Cultural Dynamics* 25(3): 269-290.

Osoitteessa (13.9.2017) <https://www.scribd.com/document/191686381/Manyu-Youths-Elites-and-Patrimonial-Politics-in-Cameroon-Orock>

Pemunta, Ngambouk Vitalis 2016: The Social Context of Breast Ironing in Cameroon. *Athens Journal of Health* 3(4): 335–360. Osoitteessa (14.9.2017) <https://www.athensjournals.gr/health/2016-3-4-5-Vitalis-Pemunta.pdf>

Pemunta, Ngambouk Vitalis 2012: Resistance to the Eradication of Female Circumcision and the Political Economy of Underdevelopment in Cameroon. *Gender, Technology and Development* 16(2): 223–245. Osoitteessa (8.9.2017) https://www.researchgate.net/profile/Ngambouk_Vitalis/publication/254095508_Resistance_to_the_Eradication_of_Female_Circumcision_and_the_Political_Economy_of_Underdevelopment_in_Cameroon/links/545a9cdc0cf2c16efbbbc268.pdf

Pera, Richard J. 27.7.2017: Cameroon's Aging President Expected to Run Again. IDA Africa Watch Vol. 16. Osoitteessa (14.8.2017) <https://www.ida.org/idamedia/Corporate/Files/Publications/AfricaWatch/africawatch-July-27-2017-vol16.ashx>

PRI 1.3.2016: Can the US' new drone base in Cameroon help fight Boko Haram? Osoitteessa (22.9.2017) <https://www.pri.org/stories/2016-03-01/can-us-new-drone-base-cameroon-help-fight-boko-haram>

Quartz Africa 26.9.2017: Cameroon is on edge after security forces opened fire on Anglophone protesters. Osoitteessa (29.9.2017) <https://qz.com/1086706/cameroon-is-on-edge-after-security-forces-opened-fire-on-anglophone-region-protesters/>

Quartz Africa 22.9.2017: The crisis in Cameroon's English-speaking regions has turned violent with bombings. Osoitteessa (8.10.2017) <https://qz.com/1084943/cameroons-anglophone-crisis-turns-violent-as-president-paul-biya-speak-at-unga-2017/>

Quartz Africa 23.1.2017: Cameroon has shut down the internet in its English-speaking regions. Osoitteessa (7.8.2017) <https://qz.com/892433/cameroon-shut-down-the-internet-in-anglophone-regions-like-bamenda-buea/>

Quartz Africa 18.11.2016: Cameroon's government is calling social media "a new form of terrorism". Osoitteessa (20.8.2017) <https://qz.com/840118/cameroons-government-is-reacting-to-online-criticism-by-calling-social-media-a-new-form-of-terrorism/>

Reliefweb:

Rackley, Edward B. 2017: Cameroon's Far North: Responding to Boko Haram. Oxford Research Group Briefing - March 2017. Osoitteessa (4.8.2017) <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Cameroons%20Far%20North%20-%20Responding%20to%20Boko%20Haram.pdf>

Shepherd, Ben & Paul Melly 2016: Stability and vulnerability in the Sahel: the regional roles and internal dynamics of Chad and Niger. Norwegian Peacebuilding Resource Centre. Osoitteessa (9.8.2017) <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/NOREF.pdf>

OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs 26.9.2017: Degradation of the humanitarian situation in Western CAR. Osoitteessa (5.10.2017)

<https://reliefweb.int/report/central-african-republic/degradation-humanitarian-situation-western-car>

OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs 11.8.2017: Lake Chad Basin: Crisis Update No. 18. Osoitteessa (17.8.2017)

<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Lake%20Chad%20Basin%20Crisis%20Update%20No.%2018.pdf>

OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs 1.3.2017: Cameroon: Food Security and Malnutrition (as of 01 March 2017) Osoitteessa (11.8.2017)

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/cmr_dashboard_foodnutri_1mar2017_v7.pdf

OCHA - UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs 2017: Lake Chad Basin Emergency. Revised Requirement and Response Priorities. September 2017. Osoitteessa (5.10.2017)

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/LCB_Revised%20HNRO_Sept%202017-EN.pdf

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 5.8.2017: Cameroon: Weekly Notes. 31 Juillet - 05 août 2017. Issue #96. Osoitteessa (17.8.2017)

http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/unhcr20cmr_weekly20notes239620283120juillet20-200520aoc3bbt29.doc.pdf

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 3.8.2017:

a) Presence Humanitaire Extreme Nord - Cameroun (Au 03 août 2017). Osoitteessa (17.8.2017) <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/58730.pdf>

b) Capacité Opérationnelle - Sommaire. 03 août 2017. Osoitteessa (17.8.2017) <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/58725.pdf>

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 30.6.2017:

a) Ngam. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20ngam_juin202017_final.pdf

b) Borgop. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20borgop_juin202017_final.pdf

c) Ngarisingo. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20ngarissingo_juin_2017_final.pdf

d) Mbile. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20mbile_juin_2017_final.pdf

- e) Timangolo. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017)
http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20timangolo_juin_2017_final.pdf
- f) Lolo. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017)
http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20lolo_juin_2017_final.pdf
- g) Gado. Profil de site. Juin 2017. Osoitteessa (17.8.2017)
http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/profil20de20site20gado_juin202017_final-2.pdf

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 2017: Cameroon Fact Sheet. June 2017. Osoitteessa (11.8.2017)
http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNHCR_1.pdf

UNICEF - United Nations Children's Fund 2017:

- a) Cameroon Humanitarian Situation Report. July 2017. Osoitteessa (18.8.2017)
<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNICEF%20Cameroon%20Humanitarian%20Sitrep%20as%20of%20July%202017.pdf>
- b) Cameroon Humanitarian Situation Report. June 2017. Osoitteessa (16.8.2017)
<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/UNICEF%20Cameroon%20Humanitarian%20Situation%20Report%20as%20of%20June%202017-.pdf>

Reporters without Borders 2014: World Press Freedom Index 2014. Osoitteessa (21.8.2017)
https://rsf.org/sites/default/files/index2014_en.pdf

Reporters without Borders [päiväämätön]:

- a) Ranking 2017. 2017 World Press Freedom Index. Osoitteessa (21.8.2017)
<https://rsf.org/en/ranking/2017>
- b) Ranking 2016. 2017 World Press Freedom Index. Osoitteessa (21.8.2017)
<https://rsf.org/en/ranking/2016>
- c) Ranking 2015. 2017 World Press Freedom Index. Osoitteessa (21.8.2017)
<https://rsf.org/en/ranking/2015>

Reuters 6.10.2017: Cameroon army helicopters shot separatist protesters: witnesses. Osoitteessa (9.10.2017) <https://www.reuters.com/article/us-cameroon-protests/cameroon-army-helicopters-shot-separatist-protesters-witnesses-idUSKBN1CB2BP>

Reuters 2.10.2017:

- a) At least 17 killed in Cameroon separatist clashes: Amnesty. Osoitteessa (4.10.2017)
<http://www.reuters.com/article/us-cameroon-politics/at-least-17-killed-in-cameroon-separatist-clashes-amnesty-idUSKCN1C7280?il=0>

- b) State crackdown fuels independence push in Anglophone Cameroon. Osoitteessa (5.10.2017) <https://www.reuters.com/article/us-cameroon-politics-separatists/state-crackdown-fuels-independence-push-in-anglophone-cameroon-idUSKCN1C72F4>

Reuters 13.7.2017: A dozen killed, over 40 wounded in Cameroon suicide bomb attack. Osoitteessa (7.8.2017) <http://news.trust.org/item/20170713102136-s6amq/>

Reuters 13.2.2017: Trial over Cameroon's Anglophone protests exposes national divide. Osoitteessa (22.9.2017) <http://www.reuters.com/article/us-cameroon-protests/trial-over-camerouns-anglophone-protests-exposes-national-divide-idUSKBN15S1UH>

RFI - Radio France international 2.10.2017:

- a) Régions anglophones du Cameroun: journée de contestation marquée par des heurts. Osoitteessa (2.10.2017) <http://www.rfi.fr/afrique/20171002-cameroun-journee-contestation-anglophone-incidents-heurts>
- b) Cameroun: contestation dans les régions anglophones sur fond de slogans indépendantistes. Osoitteessa (2.10.2017) <http://www.rfi.fr/afrique/20171001-cameroun-regions-anglophones-contestation-reunification-independance>

RFI - Radio France international 29.9.2017: Cameroun: les regions Anglophones sur le qui-vive avant un week-end tendu. Osoitteessa (2.10.2017) <http://www.rfi.fr/afrique/20170929-cameroun-regions-anglophones-le-vive-avant-week-end-tendu>

RFI - Radio France international 30.8.2017: Cameroon: Deployment of security forces overshadows start of school term in Anglophone regions. Osoitteessa (22.9.2017) <http://en.rfi.fr/africa/20170830-cameroon-deployment-security-forces-overshadows-start-school-term-anglophone-regions>

RFI - Radio France internationale 23.1.2017: Cameroun: des médias accusés de position partisane sur la question anglophone. Osoitteessa (20.8.2017) <http://www.rfi.fr/afrique/20170122-cameroun-medias-regulation-gouvernement-partisanes-crise-anglophone>

SCACUF - Southern Cameroons Ambazonia Consortium United Front 30.8.2017: [ei otsikkoa]. Osoitteessa (12.9.2017) <https://scacuf.org/news/how-anglophone-elites-in-yaounde-have-become-the-obstacle-to-restoring-statehood-for-southern-cameroons>

Shell-Duncan, Bettina 2016: Considerations on the Use and Interpretation of Survey Data on FGM/C. Addendum to the SOTA. November 2016. Teoksessa Evidence to End FGM/C: Research to Help Women Thrive. New York: Population Council. Osoitteessa (14.9.2017) https://www.popcouncil.org/uploads/pdfs/2016RH_FGMC-HouseholdSurveyTechBrief.pdf

Survival International 23.1.2017: Leaked report reveals WWF knew about "Pygmy" abuse. Osoitteessa (11.9.2017) <https://www.survivalinternational.org/news/11561>

Survival International [päiväämätön]: Leaked WWF internal report points to Baka abuse. Osoitteessa (11.9.2017) <http://assets.survivalinternational.org/documents/1613/comparison-of-wwfs-internal-report-and-public-statements.pdf>

Tapscott, Rebecca 14.5.2012: Understanding Breast "Ironing"; A Study of the Methods, Motivations, and Outcomes of Breast Flattening Practices in Cameroon. Feinstein International Center. Osoitteessa (8.9.2017) <http://fic.tufts.edu/assets/Understanding-breast-flattening.pdf>

[Tebopost 2.3.2017: Supporter or traitor: The ugly side of the Anglophone crisis. Osoitteessa \(22.9.2017\)](http://tebopost.com/supporter-or-traitor-the-ugly-side-of-the-anglophone-crisis/)
<http://tebopost.com/supporter-or-traitor-the-ugly-side-of-the-anglophone-crisis/>

[Tourangeau, Roger & Ting Yan 2007: Sensitive Questions in Surveys. *Psychological Bulletin* 133\(5\): 859–883. Osoitteessa \(14.9.2017\)](http://www.learnlab.org/research/wiki/images/a/a8/Tourangeau_SensitiveQuestions.pdf)
http://www.learnlab.org/research/wiki/images/a/a8/Tourangeau_SensitiveQuestions.pdf

Transparency International 25.1.2017: Corruption Perceptions Index 2016. Results table. Osoitteessa (13.9.2017) https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016#table

Transparency International 22.4.2016: Cameroon: Overview of Corruption and Anti-Corruption. Osoitteessa (21.8.2017) https://www.transparency.org/files/content/corruption/Country_profile_Cameroon_2016.pdf

Tucker, Sarah 2013: Human Rights Violations and Indigenous 4B. 2013 UPR Stakeholder Report. Cameroon. Osoitteessa (11.9.2017)
http://lib.ohchr.org/HRBodies/UPR/Documents/Session16/CM/CED_UPR_CM_S16_2013_CenterforEnvironmentandDevelopment_E.pdf

UN - United Nations 27.7.2016: Boko Haram Violence Blames for Massive Insecurity, Forced Displacement, as Security Council Considers Situation in Lake Chad Basin. Security Council 7748th Meeting (AM). SC/12463. Osoitteessa (9.8.2017) <http://www.un.org/press/en/2016/sc12463.doc.htm>

UNFPA-ROWCA - United Nations Population Fund Regional Office for West and Central Africa 2017: Demographic Dynamics and the Crisis of Countries around Lake Chad. Osoitteessa (4.8.2017)
<http://wcaro.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/UNFPA-WCARO-BLT-EN-LAKE%20CHAD-DYNAMICS-WEB.pdf>

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 15.9.2017: Renewed violence in CAR drives record levels of displacement. Osoitteessa (5.10.2017)
<http://www.unhcr.org/news/latest/2017/9/59bbe4c14/renewed-violence-car-drives-record-levels-displacement.html>

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees 2017:

a) Cameroon: Update on Returns in the Far North Region. Osoitteessa (4.8.2017)
http://www.ecoi.net/file_upload/1930_1496756967_return-of-nigerian-refugees.pdf

b) [Cameroon Fact Sheet. July 2017. Osoitteessa \(15.8.2017\)](https://data2.unhcr.org/en/documents/download/58780)
<https://data2.unhcr.org/en/documents/download/58780>

UNHCR [päiväämätön]: IDPs in Cameroon. Assessment for Each PPG. Osoitteessa (17.9.2017)
<http://reporting.unhcr.org/node/9925>

UNICEF - United Nations Children's Fund 2016: Beyond Chibok. Over 1.3 million children uprooted by Boko Haram violence. Osoitteessa (7.9.2017) https://www.unicef.org/infobycountry/files/Beyond_Chibok.pdf

UN Security Council S/2017/465: Report of the Secretary-General on the situation in Central Africa and the activities of the United Nations Regional Office for Central Africa. 31.5.2017. Osoitteessa (19.9.2017)
<https://data2.unhcr.org/en/documents/download/57547>

UN Security Council S/2017/304: Report of the Secretary-General on children and armed conflict in Nigeria. Osoitteessa (18.9.2017) <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/N1709682.pdf>

USAID 21.9.2017: Lake Chad Basin - Complex Emergency. Fact Sheet #25, Fiscal Year (FY) 2017. Osoitteessa (5.10.2017) https://www.usaid.gov/sites/default/files/documents/1866/lake_chad_ce_fs25_09-21-2017.pdf

U.S. Department of State 4.10.2017: Violence in Cameroon. Osoitteessa (8.10.2017) <https://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2017/10/274631.htm>

U.S. Department of State 2017:

- a) Country Reports on Terrorism 2016. Osoitteessa (7.8.2017) <https://www.state.gov/documents/organization/272488.pdf>
- b) Cameroon 2016 Human Rights Report. Osoitteessa (20.8.2017) <https://www.state.gov/documents/organization/265446.pdf>
- c) Cameroon 2016 Trafficking in Persons Report. Osoitteessa (8.9.2017) <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/countries/2016/258739.htm>
- d) [Cameroon 2016 International Religious Freedom Report. Osoitteessa \(13.9.2017\)](https://www.state.gov/documents/organization/268872.pdf)

U.S. News / Reuters 21.9.2017: Suspected Separatist Bomb Wounds 3 Police in Cameroon's Anglophone Region. Osoitteessa (29.9.2017) <https://www.usnews.com/news/world/articles/2017-09-21/suspected-separatist-bomb-wounds-three-police-in-camerouns-anglophone-region>

Voice of America 1.10.2017: Cameroon Police, Army Move to Block Anglophone Protests. Osoitteessa (2.10.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-police-anglophone-protests/4051669.html>

Voice of America 28.9.2017: Cameroon Seals Border as Fresh Violence Escalates in CAR. Osoitteessa (5.10.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-seals-border-car/4047965.html>

Voice of America 23.8.2017: Cameroon School Set on Fire as Anglophone Strike Deepens. Osoitteessa (22.9.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-school-set-fire-anglophone-strike-deepens/3997440.html>

Voice of America 5.6.2017: IDPs Flee Cameroon Camps After Militant Attacks. Osoitteessa (18.8.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-internally-displaced-persons-camp-militant-attacks/3887674.html>

Voice of America 3.4.2017: Secessionist Groups Blamed for Cameroon Arson Attacks. Osoitteessa (22.9.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-secessionists-blamed-for-limbe-arson-attack/3793949.html>

Voice of America 23.3.2016: US Helps Cameroon Ramp Up Airport, Border Security. Osoitteessa (18.9.2017) <https://www.voanews.com/a/united-states-helps-cameroon-ramp-up-airport-border-security/3251608.html>

Voice of America 17.6.2014: Cameroon, WHO Push for End to Female Circumcision. Osoitteessa (8.9.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-who-push-for-end-to-female-circumcision/1938703.html>

Voice of America 12.6.2014: Cameroon Encounters Resistance to Female Circumcision Ban. Osoitteessa (8.9.2017) <https://www.voanews.com/a/cameroon-encounters-resistance-to-female-circumcision-ban/1935833.html>

Voronkova, Anastasia 19.7.2017: Boko Haram's cross-border attacks: tactical manoeuvring to mitigate weakness. Osoitteessa (15.9.2017) <http://acd.iiss.org/en/news/2017-ba34/boko-harams-cross-border-attacks-bfab>

Wikimedia / Rarelibra 1.9.2006: File:Far North Cameroon divisions.png. Osoitteessa (10.8.2017) https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/20/Far_North_Cameroon_divisions.png/994px-Far_North_Cameroon_divisions.png

Wikimedia / UN - United Nations 23.10.2007: Un-cameroon.png. Osoitteessa (10.8.2017) <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/99/Un-cameroon.png>

World Health Organization [päiväämätön]: Cameroon Humanitarian Response Plan 2017. Osoitteessa (16.8.2017) <http://www.who.int/emergencies/response-plans/2017/cameroon/en/>